

Bitka za stopnjo

Zdravstveni zavodi so še pokazali račune, koliko denarja bodo zahtevali od zdravstvenega zavarovanja za uresničitev svojih namer v letu 1970. Njihov okvirni zahtevek pa je tolikšen, da bi morali stopnjo osnovnega prispevka ob nespremenjenih doplačilih zavarovancev (participaciji) povečati od letošnjih 5,20 na 6,02 odstotka. Za toliko pa se stopnja ne bo smela povečati, čeprav bo prihodnje leto sproščena (delimitirana). Preveč povečana stopnja bi namreč prehudo obremenila gospodarstvo, to pa bi bilo v nasprotju z republiko resolucija o okvirni politiki v letu 1970, ki posebej poudarja, da gospodarstva ne smejo dodatno obremenjevati.

O tem, katera stopnja hi bila za dolensko skupnost zdravstvenega zavarovanja najprimernejša, so se med drugim pogovarjali predstavniki dolenskih občin, družbeno-političnih organizacij, socialne ga zavarovanja, republiški

poslanci, predstavniki republiških sekretariatov in drugi na posebnem posvetu 6. novembra v Dolenjskih Toplicah. Eni so menili, da se stopnja osnovnega prispevka sploh ne sme povečati, drugi pa spet, da za nekaj desetink odstotka povečana stopnja le ne bo tako hudo prizadela gospodarskih organizacij. Po večurni razpravi so ugotovili, da bo prava stopnja med 5,20 in 6,02. O tem, kolikšna bo, se bo potrebno pogovoriti še s predstavniki gospodarstva in predstavniki zdravstva, ki bodo tudi morali prilagoditi svoje zahtevke dejanskim možnostim.

Hkrati so udeleženci poveljavali opozoriti, da moramo imeti pred očmi zavarovance, ki jim ne bo vseeno, če se bo zaradi težav v financiranju razvoj zdravstvenega varstva ustavil ali bo celo nazadoval. Sporazumeli se bo treba, da bo zdravstvo uresničevalo samo tiste načrte, za katere bo denarno kritje.

IVAN ZORAN

Leopold Krese obiskal Trebnje

Predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese je v spremstvu predsednika upravnega odbora sklada republiških gospodarskih rezerv inženirja Pariša ter poslanca Marjana Jenka, v torek obiskal trebanjsko občino. Po razgovoru s predstavniki občinske skupščine Trebnje je obiskal podjetje »Kemo opremo«, obrat Iskre v Mokronogu, tovarno šivalnih strojev in destilacijo »Danos« na Mirni. Predstavniki občine so se pogovarjali tudi o gradnji tovarne za predelavo krompirja ter soglašali, da je treba s pripravi pohiteti. Več o razgovorih bomo še poročali.

MARJAN LEGAN

Stanetu Rozmanu v čast in spomin

Ob 25-letnici tragične smrti komandanta Glavnega štaba NOV in POS Staneta Rozmana je bila 7. novembra na kraju nesreče pri spomeniku v Lokvah žalna svečanost. O svetlem liku pokojnega komandanta, o prvoborcu in heroju je govoril Janez Vitkovič, predsednik občinskega odbora ZZB NOV. V programu so sodelovali še godba na pihala, pevski zbor osnovne šole Staneta Rozmana iz Črnomlja, recitatorji in zastopniki osnovne šole Staneta Rozmana iz Šentvida pri Ljubljani. Vojaki so izstrelili častno salvo, predstavniki podjetij, šolarji in občani pa so spomenik zasuli s cvetjem. Lepo organizirane slovesnosti se je udeležilo okoli 1500 ljudi.

K. W.

AKCIJA ZA POMOČ BANJALUKI SE NADALJUJE

Naši ljudje še vedno zbirajo!

Delovni kolektivi in posamezniki so tudi v tem tednu prispevali denarno pomoč in material za prizadete v Banjaluki

Ko smo v torek dopoldne povprašali občinske odbore RK na Dolenjskem, kako poteka zbiralna akcija za pomoč prizadeti Banjaluki, smo izvedeli, da se v vseh devetih občinskih središčih zbiralna akcija še nadaljuje,

■ V Novem mestu je pomoč, ki so jo v zbiralni akciji prispevale delovne organizacije in prebivalci, do ponedeljka znašala 36.712,90 din. Poverjeniki RK, ki so zbirali prispevke občanov po domovih, so ponekod naleteli na gluha ušesa. Ljudje so jih zavračali, češ da so denar prispevale že njihove delovne organizacije in da sami ne bodo dali ničesar. V zadnjih dneh so za Banjaluko prispevali: kolektiv »Gorjanci« enodnevni zastu-

(Nadaljevanje na 12. str.)

Prekinjena telefonska zveza s Kočevjem

Novomeško podjetje PTT nam je sporočilo, da se je v torek, 11. novembra, kočevska pošta selila in da je bila zato prekinjena telefonska zveza. Od našega novinarja Jožeta Primca, ki živi v Kočevju, zato v torek nismo dobili poročila o pomoči, ki so jo prispevale za Banjaluko delovne organizacije in posamezniki iz kočevske in ribniške občine.

Vince tebe, tuč gori
zavolj tebe, ženjoh ti.
Kolkor ka ljie,
tolko let,
Boj nam daj,
na svet živet!

Takole je nazdravil Vinco Majcen z Malkovca in tako nazdravljajo že ves ta »posebni teden« tudi naši vinogradniki od Save do Kolpe. Nazdravljajo drug drugemu in svetemu Martinu, ki je imel v torek obilo resnega dela po zidanicah in hramih, po »vikendih« in po gostinskih kletih. Več o tem na 6. strani!

Delovnim ljudem moramo omogočiti ostvaritev pravice do soodločanja

Predsednik CK ZKS Franc Popit in član sekretariata CK ZKS Vlado Janžič sta 6. novembra obiskala NOVOLES, IMV in NOVOTEKS

Gosta sta obiskala vse tri delovne organizacije v spremstvu sekretarja medobčinskega sveta ZK Novo mesto Ludvika Goloba in sekretarja občinskega komiteja ZK Miroslava Vuteja. Z zanimanjem sta si ogledala proizvodnjo, nato pa se pogovarjala s strokovnjaki, predstavniki samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij, ki delujejo v tovarnah, o več pomembnih stvareh. Povsod so gosta seznanili z dosedanjim razvojem podjetja in z načrti za bodočnost.

Pomenek s tov. Francem Popitom in Vladom Janžičem, je pokazal, da smo v delovanju nemalokrat neučinkoviti zato, ker opuščamo najbolj osnovne in zelo proste stvari. Pokazal je tudi, da se včasih predajamo samozadovoljstvu nad doseženim, čeprav za to nimamo osnov. S strani naših ljudi je bilo v razgovorih ponekod morda za kanec preveč zapetosti in premalo sproščenosti, najbrž zato, ker takšnih pogovorov nismo vajeni.

Gosta sta se povzod zanimala za težave v proizvodnji. Povpraševala sta o stroških, o gibanju cen, o proizvodni usmeritvi in o pobudah za združevanje ter poslovno sodelovanje. Seveda ni bil izvet izvoz z vzroki, ki spodbujajo kolektive k prodaji na tujih tržiščih, in s posledicami, ki jih to povzroča. V vseh treh podjetjih so prav o nespodbudnem sistemu izvoza in uvoza povedali premalo pikrih.

Najbolj zanimiva so bila vprašanja o samoupravljanju in delitvi ter o tem, kakšne smotre želimo doseči ob pri-

Na obisku predsednika CK ZKS Franca Popita in člana sekretariata CK ZKS Vlada Janžiča v IMV je bilo največ govora o proizvodni usmeritvi IMV in o nje-

nem izvozu ter težavah v zvezi z obojem. Slika je posneta med ogledom proizvodnje v IMV, ki je sledil razgovoru. (Foto: M. Jakopce)

(Nadaljevanje na 5. str.)

inles

INDUSTRIJA STAVBENEGA POHIŠTVA

OKNA, POLKNA
VRATA

(sobna, vhodna, garažna)
PRODAJA NA KREDIT
ZAHTEVAJTE PROSTREKTE!

ribnica

VREME

OD 13. DO 23. NOV.

Nekako do 14. novembra padavine s snegom do nižin, nato bo prevladovalo suho vreme z jutranjim mrazom.

Dr. V. M.

tedenski mozaik

V dobi rekordov je moralo priti tudi do rekorda v zračnem gusarstvu: Američan italijanskega rodu Minichielli je ugrabil potniško letalo in ga prisilil, da je preletelo ozemlje ZDA in pristalo v Rimu. V Cape Kennedyju bodo morali poostriči budnost, da ne bi kakšni vesoljski gusarski astronauti, ki so namenjeni na Luno, morali na Venero... Obrambni minister nove libijske vlade je dejal, da ima Libija toliko denarja, da lahko kupuje orožje na Vzhodu ali na Zahodu. Spricho dejstva, da v Libiji načrpajo na leto že 140 milijonov ton nafte, se vrli polkovnik najbrž ni preveč bahal... Brazilskega predsednika Medicija so slovesno ustoličili v parlamentu. Dejanje je bila gola formalnost, ker so vsi tisti poslanci, ki bi utegnili glasovati proti njemu, že davno brez poslanskih stolčkov. Vrh tega se celo ta okrnjeni parlament najbrž ne bo več dolgo sestajal. Novi predsednik bo lahko tako res varavnost vladal ljudstvu. Če bo kaj narobe, se mu ne bo treba ohrniti na poslanca, ampak na policijo in armado... Predsednik Nixon je po svojem najnovejšem govoru o Vietnamu kazal novinarjem in fotoreporterjem pošto tistih Američanov, ki odobravajo njegov govor. Pokazal je tudi meter dolgo brzojavko vnetega pristaša. Pošte vnetih nesprotnikov svoje vietnamske politike ni kazal novinarjem... Italijo že nekaj tednov preplavljajo valovi stavk. Zahteve gredo do 70 odstotkov povečanja plač. Poslovni krogi v Evropski gospodarski skupnosti menijo, da zdaj ni več verjetnosti, da bi Italija po zgledu Zahodne Nemčije povečala vrednost liri. Utegne se celo zgoditi, da ji jo bo morala zmanjšati... V Britaniji se je nekoliko ohladilo navdušenje za vstop v Skupni trg. Premier Wilson, ki je poudaril, da Britanija še vedno želi postati članica EGS, je med drugim šel na kavo h gospodinjam. Med gospodinjami je moral odgovarjati na zelo praktična vprašanja. Koliko se bo podražilo maslo, če bo Britanija v EGS, koliko bodo stala jajca, koliko ribe...

Sproščena prodaja lesa - toda organizirano!

Popolna sprostitvev ali organizirani lastniki gozdov? — Prispevki za gozdarsko službo, nego gozdov in prometni davek na rezan les — Cena za hlodovino je šele na koncu

Na seji odbora za združništvo in kooperacijo pri gospodarski zbornici Slovenije so dolgo razpravljali o velikih razlikah v predlogih za sproščeno prodajo lesa. Članji so zastopali mnenja svojih območij. Resne ocene razmer na trgu z lesom pa so pokazale, da je potrebna velika previdnost. Neugodne razmere je treba urediti za daljše obdobje, ne le za nekaj mesecev, da se ne bi ponovile stvari, s kakršnimi kmetje niso zadovoljni pri odkupu živine in kmetijskih pridelkov.

V odboru za združništvo in kooperacijo je prevladalo

mnenje, da je sproščeno prodajo lesa treba ustrezno organizirati. Kmetje — lastniki gozdov naj bi prodajali les le prek svojih samoupravnih skupnosti. Te bi ga naj ponudile porabnikom v vsej državi in prodale tistemu, ki bi več plačal.

Kolektivni gozdni gospodarstev ne nasprotujejo, da bi se prodaja lesa sprostil. Zahtevajo pa, naj lastniki gozdov plačajo vse stroške, ki jih imajo oni pri opravljanju javne gospodarske službe in negi gozdov. To pa ne bi zmanjšalo stroškov, temveč le spremenilo sistem obračunavanja. Tako zahtevo so menda najprej razumeli kmetje na Pohorju in so dejali: »Od tega ne moremo pričakovati izboljšanja. Koristilo vam bo le znižanje stroškov pri negovanju gozdov in odlicozovanju ter odkupu lesa. To pa lahko urejamo le z gozdnimi gospodarstvi.«

Sedanji stroški gozdnih gospodarstev dosegajo ali celo presegajo polovico odkupne cene hlodovine. Če bi kmet plačal te stroške, bi moral prodati hlodovino za toliko višjo ceno. Zdaj pa še ni tako. Torej bi imel pri taki prodaji izgubo.

Pri slabi evidenci prodaje lesa, ko ni treba plačati vseh družbenih dajatev, imajo nekateri kmetje sicer dobiček. V spremenjenih razmerah pa bi gotovo poostriili tudi evidenco. Lastniki gozdov torej laže zvečajo svoje dohodeke od prodanega lesa, če prisilijo gozdna gospodarstva, da znižajo svoje stroške.

Kmetje pogosto očitajo gozdarjem in lesni industriji preveliko razliko v ceni hlodovine in rezanega lesa. Ta razlika najbolj spodbuja nekatero kmetje, da bi prodajali les mimo vsake organizacije. Če bi taki prodajalci lesa morali plačati prometni davek na rezan les in poravnati vse stroške gozdnemu gospodarstvu, pa bi začeli drugače računati.

V OBRAMBO »ZRAČNEGA GUSARJA« — Prebivalci italijanskega mesteca Avellina so demonstrirali v podporo mladega Italijana, ki je ameriški državljani in je pred nekaj dnevi »ugrabil« potniško letalo, da je namesto v Kaliforniji pristalo v Rimu. ZDA zahtevajo njegovo izročitev. Mladenič, ki je prestal vojno v Vietnamu, trdi, da je storil dejanje v nekoliko zmedenem stanju. Na plakatih demonstrantov med drugim piše: »Ali ni bil Vietnam dovolj za Minichiella?« Telefoto: UPI

TELEGRAMI

DELHI — Največja indijska stranka — kongresna stranka — doživlja hude notranje pretrse zaradi spopadov med naprednim in konservativnim krilom v njej. Ni verjetno, da bi lahko odpravili razkol v stranki.

PEKING — Ob 52 letnici oktobrske revolucije je bil tudi v Pekingu na sovjetskem veleposlaništvu sprejem. Diplomati, ki z natančnimi termometri merijo politično temperaturo so ugotovili, da je bilo ozračje za nekaj stopinj toplejše od osrednjega prejšnjih let.

NEW YORK — Francija je v generalni skupščini OZN podprla zahtevo Albanije in drugih držav — med njimi Jugoslavije — da bi morala LR Kitajska naposled postati članica OZN. ZDA še vedno nasprotujejo njenemu sprejemu.

BONN — Nacionalni odbor kršansko-demokratske stranke v ZRN je določil bivšega kanclerja Kiesingerja za voditelja stranke za naslednje dve leti. Ta sklep bo moral potrditi še nacionalni kongres stranke, ki bo 17. in 18. novembra v Mainz.

CAPE KENNEDY — V petek 14. novembra bodo trije ameriški astronauti že drugič poleteli na Luno. To pot bo odprava predvsem znanstvena in dva astronauta bosta ostala na Luni 32 ur. Če bo šlo vse po sreči, se bodo astronauti vrnili na zemljo 24. novembra.

LUSAKA — V glavnem mestu Zambije so se začeli pogovori med predstavnik LR Kitajske, Zambije in Tanzanije o financiranju in graditvi železniške proge od Dar es Salaama v Tanzaniji do Lusake, ki bo veljala kakih 300 milijonov dolarjev. Denar bodo dali Kitajci.

tedenski zunanjepolitični pregled

Kaže, da je zdaj čas pogajanj ali vsaj priprav na pogajanja. S prihodom socialnih demokratov na oblast v ZR Nemčiji se je začel nekoliko tajaati led v odnosih med Romom ter Moskvo in Varšavo in celo vzhodnim Berlinom. V Bruslju se pogajajo članice skupnega trga (EGS), ali naj začno sprejemati v EGS Britanijo ali ne. V Parizu tečejo vietnamska pogajanja (žal doslej brez večjega uspeha). Tečejo priprave za sklicanje konference v evropski varnosti v Helsinkih. Toda v svetovnem merilu najvažnejša bodo najbrž pogajanja med super silama — ZDA in Sovjetsko zvezo — o omejitvi raketnega oboroževanja. Tudi v tem pogledu se je nekaj premaknilo: 17. novembra letos se bodo v Helsinkih začeli predhodni pogovori med super silama, ki naj bi utrlj pot pravim pogajanjem. Prišli smo torej v obdobje pogajanj.

Toda nihče si ne bi smel delati praznih upov, da bo mo kmalu zaživel v varnejšem svetu. Pariška pogajanja o Vietnamu trajajo že poldrugeto leto in po nedavnem govoru predsednika Nixona, ki je poudaril predvsem »vitalizacijo« vietnamskega vprašanja, bodo trajala še najmanj tako dolgo. In še takrat ni gotovo, ali bodo uspela.

Tudi o Srednjem vzhodu se veslele že precej dolgo pogovarjajo, položaj tam pa je čedalje slabši. Prav v zadnjih dneh so se razširile govorice, da sta se Washington in Moskva naposled sporazumela o glavnih potezah mirovnega predloga za Srednji vzhod, toda glasovi s »terenas niso bili spodbudni. Čelo super sil mora upoštevati nov element, ki se je pojavil v tem delu sveta — palestinske komandose. Ti utegnajo marsikomu prekrizati račune, kakor dokazujejo nedavni dogodki v Libanonu, kjer so izbruhnili spopadi med libanonsko vojsko (ki je sicer zelo majhna) in oddelki palestinskih komandosov.

Za Evropo je neposrednega pomena konferenca o evropski varnosti, za katero je sprožil pobudo Vzhod na čelu

Sovjetsko zvezo. Po njihovem naj bi bila ta konferenca v Helsinkih že v prvi polovici prihodnjega leta. Zahodu se ne mudi tako zelo. Na sestanku sveta NATO v Bruslju so dejali, da pred koncem leta 1970 ali še bolje pred poudarjajo 1971 ni govora o kakšni evropski konferenci. Povedali so tudi, da brez udeležbe ZDA in Kanade, toda budimpeški in praški poziv varšavske sed-

Pogajanja

merice ne omenja teh dveh držav.)

Za Jugoslavijo, ki načelno odobrava zamisel o sklicanju take konference, je pomembno to, da se konference ne bi sprejela zgolj v dialog dveh vojskih paktov in dveh blokov, ampak da bi pomenila korak naprej v razlujanju teh blokov, predvsem pa korak naprej pri sodelovanju neodvisnih in suverenih evropskih narodov — malih in velikih. In pri tem Jugoslavija ni sama.

Ko to pišemo, se zlivajo iz vseh delov ZDA množice ljudi v Washington, da bi sodelovali pri drugem protestnem »muratorijus« proti vojni v Vietnamu. Pred mesecem dni so bile po vsej državi demonstracije proti vojni. Organizatorji so jih napovedali vsak mesec dotlej, dokler bo trajala vojna. Demonstracije ta teden bodo po nedavnem Nixonovem govoru, v katerem je ameriški predsednik v bistvu povedal, da se bo vojna v Vietnamu nadaljevala, ker FNO in Hanoi ne kažeta razumevanja na pogajanjih v Parizu.

V četrtek bo v Washingtonu »pohod proti smrti«, vrh demonstracij pa bo v soboto s pohodom miru, ki se ga bo udeležilo najmanj 200.000 oseb. Policija in armada sta mobilizirani. Verjetno bo prišlo do pravega merjenja sil, ker prihajajo v Washington tudi pristaši Nixonove politike v Vietnamu in ni izključeno da se bodo pristaši enega in drugega tabora spopadli. Ozračje v Washingtonu je naelektrirano in »pohod miru« se utegne sprevreči v »pohod spopadov«.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ GOSPODARSKA POLITIKA V LETU 1970 — V zvezni skupščini se je pred dnevi začela razprava o gospodarski politiki v prihodnjem letu. Gospodarjenje naj bi bilo takšno, da bi nadaljevali z vsem, kar je bilo doslej pozitivnega (povečanje proizvodnje in produktivnosti, izvoza in zaposlovanja) v gospodarskih gibanjih, pri čemer bi bili zadovoljni na nekaterih področjih tudi z nekoliko bolj umirjeno rastjo, da bi odpravili velika nihanja in dosegli gospodarsko stabilizacijo. Proizvodnja naj bi se povečala za 7 odstotkov (v sami industriji za 9 do 10 odstotkov). Kreditna politika naj bi spodbujala zlasti izvoz, predvsem izvoz opreme, zatem prodajo opreme doma, stanovanjsko graditev itd. Za polovico bo treba zmanjšati sedanji letni primanjkljaj in ustvariti za kakih 500 milijonov dolarjev deviznih rezerv. Umiriti je treba tudi cene, zato po predlogu zveznega zavoda za gospodarsko planiranje prihodnje leto tudi ne bi zviševali stanarin, čeprav bo to verjetno zavrlo stanovanjsko graditev.

V zvezi s takšno predlagano gospodarsko politiko v letu 1970 so pristojni zvezni organi že tudi pripravili predlog ukrepov proti nelikvidnosti, ki sedaj ovira gospodarstvo. Bistvo teh ukrepov je v tem, da bi zagotovili na eni strani večjo samostojnost delovnih organizacij, na drugi strani pa vzpostavili tudi večjo odgovornost vseh, ki ustvarjajo in trošijo ustvarjena sredstva.

■ BANJALUKA SI CELI RANE — V Banjaluki in okoliške kraje, ki jih je prizadel katastrofalni potres, prihaja pomoč iz vseh krajev Jugoslavije in iz številnih drugih držav. Toda še vedno prebiva več tisoč ljudi na prostem, zato si prizadevajo pospešiti akcijo, da bi vse ljudi pred zimo spravili pod streho. Učence mnogih osnovnih in srednjih šol evakuirajo in jih premeščajo v druge kraje po državi, kjer bodo nadaljevali pouk. Izmed

Odprava nihanj v gospodarstvu

17 banjaluških industrijskih podjetij jih je potres 10 uničil ali močno poškodoval. V nekaterih podjetjih so stroji sicer že spet stekli, vendar so težave zlasti tudi zato, ker je vprašanje, kam nastaniti strokovnjake. Prejšnji teden je prizadete kraje obiskal tudi Edvard Kardelj. Položaj v Banjaluki in drugih krajih Bosenske Krajine je pred dnevi obravnaval izvršni biro predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije in se zavzel za odločno odpravljanje posledic potresa. Potres je po dosedanjih podatkih terjal 13 smrtnih žrtev in več sto ranjenih.

■ STISKA Z ELEKTRIKO — Po približno 50 dneh suše je začelo

hidroelektrarnam tako hudo primanjkovati vode, da so elektropodjetja proti koncu prejšnjega tedna začela izklapljeti elektriko nekaterim industrijskim podjetjem in široki potrošnji. Poraba električne energije je od normalnih 14 milijonov kilovatnih ur padla na 12 milijonov. Stisko z elektriko je še povečalo to, da termoelektrarna Trbovlje II, ne obratuje, ker bo predvidoma do srede decembra še v popravilu.

■ LADJE NA DONAVI SO OB TICALI — Sava in Donava premoreta zaradi suše tako malo vode, da je stotine ladij obtičalo v pristaniščih, ker ne morejo izpluti. Počakati morajo obilnejšega dežja.

■ BREZPOSELNIM VEČJA NADOMESTILA — Skupščina republiške skupnosti za zaposlovanje se je zavzela za izdatnejše denarno nadomestilo za čas brezposelnosti. V ta namen pa bi bilo treba povečati tudi prispevke za ta sklad.

■ CENE NARAČAJO — Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se življenjski stroški povečali oktobra v primerjavi s septembrom za 2,2 odstotka, računajo pa, da se bodo v vsem letu povečali za 9 odstotkov.

■ OBVEZNA OPREMA AVTOMOBILOV — Po novem letu bodo morali vsi osebni avtomobili obvezno imeti blatnike za zadnjimi kolesi, naprave za zavarovanje pred krajo, avtomobili s pet ali več sedeži pa najmanj po dve ogledali.

Kakšne kmetijske zadruge hočemo?

Kmetijstvo ima težave doma po vsem svetu

Ko iščemo svoja pota za reševanje težav v kmetijstvu, pa pri tem političnem usmerjanju ne smemo mimo dejstva, da povzročajo odprta vprašanja tega dela gospodarstva največje težave skoraj povsod po svetu. Obstajajo razni načrti za njihovo reševanje: na svojevrsne načine jih skuša urejati EGS (Evropska gospodarska skupnost), v Avstriji poznajo zeleni plani, Svica si spet prizadeva na vse načine pomagati kmetom itd. Toda — če hočemo ali ne, pa so agrarna glavnica na Slovenskem in v Jugoslaviji odvisna od agrarnih gibanj po svetu. To velja zlasti za tista področja, ki so zanimiva za nas kot trg za naše kmetijske proizvode. Prav zato pa moramo tudi kmetijstvo in našo celotno agrarno politiko tesno vključevati v naša splošna gospodarska gibanja. Tudi to področje namreč, kot vsako drugo, ne prenese enostranske obravnave oz. enostranskih in nevskladenih odnosov.

Ne pozabimo na že dosežene pomembne uspehe

Ni treba, da bi črnogledi reševali la zapletena in v resnici vse prej kot lahka vprašanja; z njimi si belijo glave največji strokovnjaki tako v kapitalizmu kot v socializmu. Nih drжавah. Smo pa priče večkratni nepotrebnosti črnoglednosti. To potrjujejo tudi mnoge dosedanje razprave o kmetijstvu in gozdarstvu, pri katerih nismo upoštevali gornjih dejstev. Razprave so bile ponekod in včasih že kar na robu razkrajanja in mnogi ljudje enostavno ne vedo več, kaj je prav in kaj ni.

Včasih enostavno pozabljamo, da smo z izrednimi napori in žrtvami vseh v povojnih letih pa vendarle rešili problem pšenice, problem prehrane sploh in da je na današnji stopnji kmetijskega razvoja naše osrednje vprašanje plasman, prodaja, torej vprašanje trga za našo proizvodnjo, ki pa je v nekaterih pogledih in panogah že na svetovni ravni. Celotno minulo obdobje je potrdilo, da imajo temeljna sta-

lišča naše kmetijske politike, izražena v kongresih in drugih programskih stališčih, dolgoročni pomen.

Tovariš Franc Simonič je v uvodu na tem posvetu med drugim dejal, da je po sprejemu stališč predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije in upravnega odbora gospodarske zbornice SRS lani oktobra, kot tudi po sprejemu znanega skupščinskega akta v zvezi z nekaterimi vprašanji našega kmetijstva ustvarjena vsekakor ugodna, na klima in podana večja pripravljenost zainteresiranih ter odgovornih čimteljev za hitrejšo reševanje teh vprašanj. Vsi pa smo pri tem v položaju, da bo treba še zelo mnogo narediti, da bomo odprta vprašanja naše vasi reševali hitreje in da se kmetijstvo kot gospodarska panoga ustrežneje vključi v splošne ekonomske in družbene tokove. Najbolj pereče pri tem je:

kako v pogojih razvitejšega kmetijstva in povečane proizvodnje obvladati vprašanje pridelave kmetijskih pridelkov doma in na tujih tržiščih, kako s tem vplivati na ugodnejše odnose — z vsemi številnimi posledicami za gospodarski položaj naših kmetov.

Kaj manjka pri uresničevanju teh zamisli?

Posamezni nosilci nalog, ki morajo uresničevati sprejeta stališča in naloge glede kmetijstva, kažejo različne stopnje zavzetosti in različne načine uresničevanja sprejetih nalog. Kljub temu, da je politika do kmetijstva zelo jasno opredeljena, pa v praksi vendarle nimamo dovolj določenega načrta za dolgoročni razvoj kmetijstva. To velja tudi za celoten položaj naše prehrane, ki je sestavni del načrta o dolgoročnem družbeno-gospodarskem razvoju. Ko uresničujemo to politiko, pri tem nismo dovolj dosledni, učinkoviti in določni, včasih pa tudi iz opravičljivih razlogov te politike ne moremo (ali pa ne znamo?) dosledno uveljaviti.

Organizacije Socialistične zveze so v večini občin v tem času pripravile vrsto razprav o perečih vprašanjih

kmetijstva in gozdarstva. O tem so razpravljali tudi v sindikatih, v gospodarski zbornici, v delovnih organizacijah in zlasti zavzeto tudi v mladinskih organizacijah.

Skoraj vse občinske skupščine so v tem letu posvetile vsaj po eno sejo tudi vprašanjem kmetijstva na svojem področju, nekatera celo več. Manj je bilo razprav, kako določeno reševati znane težave, več pa je bilo predlogov, kaj naj resita federacija oz. republika. Vse te razprave so potekale v bolj ali manj uspešnih ter vročih odzivih in kritikah. Take razprave so ponekod žal ustvarile tudi vtis, da je »... vsa naša agrarna politika bila v povojnih letih povsem zgrešena in da pristojni organi tudi zdaj nečesto ustrežno reševati težav, ki se na tem področju kopičijo,« kot je navedel tovariš Somočič.

Verjetno pa smo enotni v oceni, da to ni pot, ki naj

bi pripeljala k željenim in možnim rešitvam ter uspehom. Pereča družbeno-politična in gospodarska problematika zadnjega časa zelo jasno opozarja, da moramo na osnovi načrtnih ocen in programov zgraditi stvaren načrt, kaj hočemo, kakšni so naši temeljni družbeno-politični interesi, vse to pa moramo soočiti z realnimi možnostmi in prizadevanji naše reforme.

Predvsem nam gre zdaj za učinkovitost

Če želimo uspešneje odstranjevati današnje težave in najbolj smotno programirati našo agrarno politiko, potem moramo najprej objektivno oceniti dosedanjí razvoj tudi zato, da razbijemo napačne predstave in netočne informacije, ki krožijo v javnosti, češ da v kmetijstvu ni bilo nič narobe. Take nepravilne in škodljive ocene so se pojavile letos spomladi ob volitvah, pa tudi še kdaj pozneje.

UGOTOVITI MORAMO PREDVSEM, KAJ POTREBUJEMO IN KAJ ZMOREMO

Kot si bomo postlali, tako bomo ležali

Ob začetku javne razprave o osnutkih republiških zakonov o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvu — Pristojnosti grede navzdol — Pravice in dolžnosti bolj v rokah zavarovancev kot do zdaj — Konec nasprotij?

Zivljenje samo nam je v teh slutnjah pritrnilo. Razkorak med teorijo in prakso se je tako povečal, da sta si le-ti že skoro postali tužki. Zakoni so postali ali pretesen oklep ali nekaj, kar v taki obliki in izdelavi ni več uporabno.

Začeli smo govoriti, da bo potrebno zakone temeljito obdelati z obličem in pilo. Drugače povedano: dobili naj bi take zakone, ob katerih bomo zadovoljni, kadar bomo zdravi in kadar bomo bolni.

Je že bilo tako, da ni šlo brez jeze. Zavarovanec pa je bil največkrat hud predvsem na dvoje. Ko je moral plačevati redne, izredne in dodatne prispevke pa jemati iz žepa še denar za neposredna doplačila k zdravstvenim storitvam (participacija), je bil vselej prepričan, da daje veliko, celo preveč. Ob tem pa se je spraševal, kam gre njegov denar, za kaj ga toliko porabijo. Ko pa je zbolel in je moral k zdravniku ali za

daj časa v bolnišnico, pa mu spet ni bilo prav. Ker je moral nešteto krat ure in ure v vrsti čakati na ordinacijo, priti celo večkrat za isto bolezen, pa se je spet spraševal, ali je dobil vse tiste pravice, za katere je dal denar iz svojega žepa.

To, kar je očutil zavarovaneec na svoji koži, o čemer se je spraševal, ali je prav ali ne, se je v širšem obsegu obdržalo v odnosih med organi zdravstvenega zavarovanja kot plačnik in zdravstveno službo kot izvajalko zdravstvenega varstva. Nobena skrivnost ni, da v teh odnosih ni šlo vselej brez zaostrovanja, napetosti in popuščanja. Za to pa sta imeli obe »strani« dovolj tehtnih razlogov. Če poskusimo priti do jedra vsega, moramo slej ko prej po poti, na kateri se bo razkrilo: da zavarovanece pravice niso bile vedno uskladene z obveznostmi in načrti zdravstvene službe niso bili prilagojeni denarnim možnostim.

Pri izpopolnjevanju sistema — organizacije in zlasti financiranja — zdravstvenega varstva in zdravstvenega za-

ANGLO-MALI
MOKRI LUG
CO. LTD
EXP.-LABART

— Kako ti je všeč nova firma?
— Že, že, toda kaj bomo pa uvažali?
— glio!

(Karikatura iz JFZA)

(Kljub razveseljivo velikemu izvozu na tuja tržišča neprestano narašča tudi uvoz potrebnega in nepotrebnega blaga. Devizni priliv iz turizma žal ne bo mogel pokriti primanjkljaja oziroma razlik med uvozom in izvozom, naša trgovina pa je, kot kažejo nove izkušnje, pripravljena uvažati tudi ptičje mleko, če bi ga le kje dobila...)

PREKO »KRKE«

angleška zdravila za Banjaluko

Velika in znana farmacevtska tovarna Winthrop iz Londona, s katero tovarna zdravil »KRKA« že več let zelo dobro tehnično kot komercialno posluje in z njo kooperira, je takoj potem, ko je zvedela za potres v Banjaluki, sporočila vodstvu KRKE, da je odposlala v porušeno mesto za 796.000 funtov svojih zdravil. V Banjaluko je pomoč angleške tovarne, ki je vredna nekaj nad 2.400.000 Sdin, medtem že prišla. V pošiljki je 1000 stekleniček antiseptika iz laboratorija v Dionu in 150 velikih zavitek specialnega analgetika iz Newcastlea, ki nadomešča morfij, vendar brez narkotičnega učinka.

Še o stanovanjih za trg

Lani je bilo prodanih na jugoslovanskem trgu približno

40.000 stanovanj, povprečna pogodbeno cena pa je znašala 1.584 din za kvadratni meter stanovanjske površine. V letošnjih prvih 6 mesecih je bilo prodanih 15.322 stanovanj s pogodbeno sklenjeno ceno 1.719 din za kvadratni meter. Ker gre pri tem za tekoče cene, se bodo končne cene za letošnjo novo stanovanja še marsikje povečale. Zanimivo je, da se je v tem času cena stanovanj, ki imajo dvigala in centralno gretje, povečala od 1.584 din za kvadratni meter na 1.713 din za kvadratni meter. Cena stanovanj brez dvigala in centralnega gretja je bila snotno nižja in je znašala lani 1.436 din za kvadratni meter. V skupnem številu lani prodanih stanovanj je znašala udeležba teh stanovanj okrog 33 odst.

Osebnih dohodki v 8 mesecih 1969

Po podatkih republiškega zavoda za statistiko so se nominalni osebni dohodki v razdobju januar — avgust 1969 povečali v povprečju za 15 odstotkov v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. V gozdarstvu so znašali 1073 din, v negospodarskih dejavnostih pa 1267 din. Od tega so se nominalni osebni dohodki zvišali predvsem v gradbeništvu ter v družbenih in državnih službah — za 16 odstot-

kov oziroma na 1540 din ter na 1390 din.

Primerjava realnih osebnih dohodkov pa pove, da se je življenjska raven za poslenih ljudi z letošnjimi zneski osebnih dohodkov dvignila od lani samo za 5 odstotkov. Najmanj se je dvignila kupna moč delavcev iz gozdarstva — komaj za 1 odstotek, v komunalnih dejavnostih za 2 odstotka, v obrti ter kmetijstvu pa za 4 odstotka.

Bomo kupovali prihodnje leto še dražja stanovanja?

V Jugoslaviji smo v letošnjem prvem polletju dokončali 10.605 novih stanovanj ali za 13 odst. manj kot lani v enakem razdobju, hkrati pa je bilo nedokončanih 70.662 stanovanj ali za 20 odst. več. To kaže na povečan obseg stanovanjske graditve, kate remu pa pretižo hude nevarnosti. Pokazale se bodo šote prihodnje leto, začele pa so se z občutnimi podražitvami letos: cene gradbenih materialov iz panoge 121 so se povečale v letošnjih 9 mesecih povprečno za 4,1 odst. podražila pa se bo verjetno še opekla, apno itd. Hkrati se je letos podražil šagan

les iglavcev za 23,33 odst., hrastovega polnega parketa za 26,8 odst., ravnega stekla za 30,8 odst., radiatorjev za 10 odst., umivalnikov za 13,22 odst. itd.

Nadaljnje podražitve gradbenih materialov bodo prihodnje leto občutno zmanjšale obseg stanovanjske graditve. — Če bo odloženo za leto 1970 predvideno povečanje stanarin, se bodo zmanjšala tudi sredstva, namenjena za graditev stanovanj, za približno 170 milijonov novih din. Zaradi tega bo zarajenih takih 1700 do 2000 stanovanj manj kot bi jih lahko bilo.

Kmetijski nasveti

Fizola vse manj

Pridelovanje fizola je pri nas iz leta v leto manjše, povpraševanje in cena pa se večata. Slovenija je pred vojno navzlic majhnim pridelkom izvažala precejšnje količine fizola, zdaj pa ga mora kupovati drugod, četudi ima zanj primerne talne in klimatske razmere.

Važen vzrok, ki je pripeljal do nazadovanja, je prava zmešnjava med posameznimi sortami in njih različicami, izredna občutljivost za bolezni, razen tega pa tudi negotova rodnost in veliki pridelovalni stroški. Ljubljanski kmetijski inštitut je sklenil s odbiro najboljših sort in tipov v nekaj letih prispevati k napredku te kmetijske rastline.

Veliki stroški pridelovanja odvrčajo poljedelce, da bi se bolj posvetili fižolu. Malokdo ga goji v čistem posevku, običajno zraste takorekoč mimogrede v krompirju ali koruzi. Čeprav se je zadnja leta cena fizola celo popeterila, se poljedelcov dohodek tako naglo ne povečuje, ker so se povečali tudi stroški, nemalo zaradi tega, ker za to poljščino nihče ni skrbel, saj so bile v ospredju druge kulture in drugi problemi.

Tudi mnoge fižolove bolezni in škodljivci so zagrenili veselje poljedelcu, posebno tistemu, ki ga je nasadil v čistem posevku. Fižol je zelo občutljiv. Vdrti fižolova pegavost, masna in oglata pegavost, to so najbolj nevarne gljivične bolezni, ki jih zatiramo podobno kot druge gljivične bolezni, na primer z modro galico v obliki brodojske brozge. Se pred saditvijo seme razkužimo.

Fižolov mozalk je nevarna virusna bolezen, ki jo preučujemo, če sadimo zdravo seme in če zatiramo listne uši, ki bolezen prenašajo. Nevarne so tudi pršice in fižolove uši — listne uši, ki jih uničujemo z različnimi pripravki — insekticidi. Ko je pridelok že v shrambi, ga moramo varovati pred nadležnim fižolarjem, ki iz zdravega zrnja dela črviv, ničvreden fižol. Najbolje ga uničijo strupeni plini — fumiganti, okužbo pa preprečimo, če semenu primešamo pantakan ali kak drug primeren pripravek.

Inž. M. L.

Kmetijsko popotovanje PO ŠVICI

Letošnjega avgusta so sodelavci Kmetijskega inštituta Slovenije: dr. Jože Ferčej – naš znani živinorejski strokovnjak, inž. Vilko Štern – predstojnik zavoda za ekonomiko kmetijstva ter inž. Slavko Gliha obiskali Švico, ki je znana po precejšnji meri posluha za urejanje najbolj zapletenih kmetijskih vprašanj. Inž. Gliha je za naš list napisal naslednji prispevek s te poti.

Že prvi dan smo hoteli prevoziti kar največji del dolge poti. Cesta nas je vodila prek Kranjske gore in Podkorena na Koroško, kjer so nas v sončnem vremenu spremljali mnoga koruzna polja, ki jih v tako hladnem podnebnju med gorami ne bi pričakovali. Avstrijski sejejo vsako leto več koruze, saj imajo premalo krmnega žita. Njihove koruzne sorte, tako imenovani »austro-hibridi«, so znani tudi pri nas, saj zaradi hitrega zorenja uspevajo tudi v naših razmerah.

Pot nas je vodila po čudoviti alpski pokrajini, po Tirolski, ki je ena sama dolga dolina, v katero se stekajo dolinske zajede pritokov Inna, ob straneh pa se dvigajo visoki vršaci pokriti s snegom. Peljali smo se skozi Vorarlberg, kjer je doma slovit montafonsko govedo, čez malo kneževino Liechtenstein in končno dospeli v Švico, o kateri sem si še prej ustvaril različne predstave iz knjig.

Velikokrat na volišče

Švica je velika za dve Sloveniji. Samo 15 odstotkov celotne površine leži nižje od 500 metrov pod morjem, kar dobra polovica pa je višja od 1000 metrov. Prebivalcev ima štirikrat toliko kot Slovenija; največ jih govori nemško, zatem francosko in italijansko. Vsi pa so najprej Švicarji, kar radi poudarjajo.

Dežela je razdeljena na 22 kantonov, nekakšnih okrajev, ki imajo veliko lastnih pristojnosti in celo lastne zakone. Švica je dežela zahodne demokracije, na kar so njeni prebivalci zelo ponosni. Ta demokracija niti ni poceni, saj zahteva veliko sestankov, pogovorov in ljudskih glasovanj in nič posebnega ni, če mora Švicar tudi po večkrat na leto na volišče, kjer se odloča »zas« ali »proti«. Včasih gre to tako daleč, da odloča o stvarih, ki jih razume le strokovnjak.

Sicer ostro gorsko podnebje pa blaži toplel veter, fer imenovan, ki se iz severne Italije prek gora spušča v doline Švice. Ta veter ustvarja neverjetne čudeže, tako da smo, na primer, v okolici Landquarta, ki leži tako visoko kot Kranjska gora, lahko občudovali vzorne nasade vinske trte.

Blagor in breme hkrati

Delež kmečkega prebivalstva znaša zdaj le še osem odstotkov, medtem ko se je v začetku druge svetovne vojne še petina vsega prebivalstva ukvarjala s to dejavnostjo. Če upoštevamo samo moške delovne moči, potem je, na primer, leta 1965 en delavec obdeloval še šest hektarjev zemlje, kar je dva do trikrat toliko kot pri nas.

Čeravno ima Švica več kmetijske zemlje kot Slovenija, ima manj kmečkih gospodarstev kot mi. Če ne upoštevamo malih, ozko specializiranih kmetij, ki se pedajo z vinogradništvom, rejo perutnine ali s podobnim, potem imajo kmetije poprečno enajst hektarov zemlje. Švicarske kmetije so dobro opremljene s traktorji in drugimi kmetijskimi stroji, saj imajo kar 70.000 dvoosnih traktorjev in 103.000 enosnih traktorjev ter motornih kosilnic, kar je neprimerno več kot pri nas.

Kmetijski stroji so pomoč in breme hkrati. Švicarski kmetje so še mnogo bolj zadolženi kot avstrijski, ki so že tako znani po tem. Oblasti z različnimi ukrepi spodbujajo združevanje posesti v večje kmetije, kjer bi bili stroji bolj izkoriščeni. Zanjih deset let se je število kmetij zmanjšalo za dobro petino, vsako leto pa gre iz kmetijstva 4,5 odst. kmečkega prebivalstva, ki si poišče krah drugje.

V govedoreji se stalno množi število gospodarstev, ki imajo več kot 10 krav, vse manj pa je onih, ki imajo manj kot pet krav. Poprečna velikost goveje črede na kmetiji je okoli petnajst glav.

Pri združevanju zemlje imajo silne težave zaradi visokih cen. Švica je kot izrazita turistična dežela pač taka, da je tako rekoč vsaka parcela kmetijske zemlje tudi gradbena parcela. Povpraševanja je veliko, zemlje pa malo, zato marsikateri kmetje zemlje sploh ne kupujejo, marveč jo vzamejo v dolgoletni najem, kar podpira in ureja tudi državna zakonodaja. Obiskali smo kmetijo, ki je imela polovico zemlje v zakupu in se je družina na njej dobro počutila, čeravno ni bila njena last. To je očitno precej drugače kot pri nas.

Ko bi mi tako izrabili travnike!

Švica je dežela travinja. Od vse kmetijske zemlje je kar tri četrtine travnatega sveta, na katerem pridelajo krme za milijon 850 tisoč glav govedi, kar pomeni, da pride na hektar travinja v poprečju skoraj dvoje goved.

To lahko dosežejo samo z izredno smotro in intenzivno rabo travinja. Predlanski so, na primer, poprečni pridelki mrve znašali 127 centov na hektar, ali štirikrat toliko kot pri nas. Travnike kosijo trikrat do štirikrat na leto. Zgodnjo košajo jim

omogočajo silosi ter naprave za dosuševanje senna, ki izboljšujejo kakovost pridelka in zmanjšujejo odvisnost od vremena.

Zito pridelujejo na 122 tisoč hektarjih, ob tem pa pridelajo toliko zrnja, da zadostuje za prehrano prebivalstva za 300 dni na leto. Čeprav sadijo tretjino manj krompirja, kot ga posadimo pri nas v Sloveniji, ga pridelajo mnogo več kot mi. Poprečni pridelki se približujejo 300 centom na hektar, celoti pridelke pa zadostuje za prehrano 6,5 prebivalcev pa še za izvoz ga ostane precej. Pridelujejo tudi druge poljščine, razen tega pa imajo tudi 4 tisoč hektarov intenzivnih sadovnjakov, 12 tisoč ha vinogradov, sadijo pa tudi tobak in hmelj.

Zasluge kmetijskega delavca

Med potjo po Švici smo lahko na vsakem mestu opazovali, kako si podajajo roke industrija, kmetijstvo in turizem. Kljub gostemu avtomobilskemu prometu smo v enomer srečevali črede krav, kar po svoje dokazuje, da ima živinoreja večji družbeni ugled kot pri nas. Celo promet preusmerijo s cest, kadar se krave vračajo s planin.

Obiskali smo več posestev, med njimi Christof Meriansche Stiftung, ki ima svoje vrstno zgodovino, katerega zemlja se po šelji prvega lastnika ne sme odprodajati. Lahko rečem, da je tako vzorno urejeno in da tako dobrih poslovnih poročil o gospodarjenju nima nobeno naše družbeno posestvo, tudi tisto najboljše ne, ki dosega največje gospodarske uspehe.

Ogledali smo si tudi večjo kmetijo, ki so jo urejali z namenom, da bi preizkusili različne možnosti in oblike družinskih kmetij. Kmetija je urejena po sodobnih načelih in je omogočila, da je bil za služek kmetijskega delavca

na njej celo večji od industrijskega. Znašal je kar 6,6 frankov ali 18 do 19 dinarjev na delovno uro. Kot zanimivost naj povem, da so v sušilnici za žito kurili peči z metrskimi poleni. V Švici je tako, da drv za kurjavo zaradi vse večje konkurence kurilnega olja skorajda ni več moč prodati. Tako jih morajo porabiti kar doma.

Izdatni državna pomoč kmetijstvu

Namenili smo se obiskati tudi Švicarsko kmečko zvezo, ki je kot nekakšna združena zveza najvišji organ švicarskih kmetov. Ustanovljena je bila 1897 in ima danes 600 tisoč članov v 71 sekcijah. Zveza ima celo več članov, kot je skupno število kmetov, saj je lahko en kmet član več sekcij, mnogo članov pa je tudi iz nekmečkih vrst.

Kmečka zveza ima poseben pomen pri oblikovanju kmetijske, finančne, socialne, carinske in trgovinske politike. Raziskave in študije, potrebne v te namene, opravlja sekretariat kmečke zveze, na katerem dela 160 ljudi v različnih oddelkih, od statističnega pa vse do uredništva kmečkega lista. Sekretariat spremlja tudi stroške in dohodke kmetovanja ter vodi celo knjigovodstvo za blizu tisoč kmečkih gospodarstev po vsej Švici. Kmetje tako dobijo dragocene podatke o stroških, donosnosti reje in poljščin, o zaščiti in drugem, kar omogoča stalno izboljševanje gospodarjenja.

Podatki sekretariata kmečke zveze kažejo, da je bil poprečni dnevni zaslužek švicarskega kmeta več kot 100 din na dan, zaslužki hribovskih kmetov pa so bili v poprečju za tretjino manjši.

Obiskali smo tudi oddelke za kmetijstvo pri švicarskem ministrstvu za gospodarstvo. Ko smo zvedeli da oddelke zaposluje 150 ljudi, sem nehote pomislil na naše razme-

re in na to, kako malo imamo pri nas ljudi, katerih naloga je razmišljati in ukrepati v korist napredka kmetijstva.

Sodelavec oddelka dr. Popp je obrazložil način dodeljevanj obrestnih posojil, ki so jih v zadnjih nekaj letih podelili za 450 milijonov švicarskih frankov, kar je okoli 138 milijard starih dinarjev. Te kredite dajejo v odstotkih od vrednosti predvidenih naložb za obnovo hlevov, nakup strojev, živine in zemlje. Odplačila so v sorazmerju z amortizacijsko dobo.

Prošnji za kredit mora biti predložen načrt preusmeritve gospodarjenja, ki ga naredi kmetijski strokovnjak in iz katerega je razvidna upravičenost naložbe. V dolini odobravajo kredite le čistim kmetom, v hribovskih krajih pa tudi mešanim kmetijskim gospodarstvom. Če gre za zgradbe, je doba vračanja posojila 15 do 25 let. Kot naj-

in elektrifikacije po vaseh ter drugo. Ker so svoj delež prispevali še kantoni in občine, je bil delež kmetij pri teh stroških marsikje še simboličen.

Šolanje traja v zimskih mesecih

Spotoma smo obiskali tudi kmetijsko šolo Plantahof v Landquartu, kjer vzgajajo tudi različne sorte žit. Šola, ki je hkrati središče pospeševalne službe celotnega kantona, poteka v dvoletnih tečajih, ki trajata od začetka novembra do konca marca. Imed strokovnih predmetov poslušajo mladi kmetiči tantje največ kmetijsko strojništvo in kmetijsko obratostrojje. Zanimivi predmeti v učnem načrtu so še: silosno gospodarjenje, združništvo, knjigovodstvo, melioracije z gradbeništvom. Šola ima vzorno urejeno posestvo in planinske pašnike.

Ko smo se vračali s pašnikov proti dolini, smo občudovali čudovito pokrajino in nekdo je menil, Suhokranjeu, zajedljivo dežel, da je Suha krajina skoraj lepša. V odgovor sem mu odvrnil, da imamo najmanj toliko kamena kot Švicarji, razlika je le v tem, da je pri nas raztreseno, v Švici pa je bolj v skupih...

Ogledali smo si še nekatere druge kmetije v bližini Züricha, kjer smo, na primer, srečali kmečkega gospodarja, ki se je lahko pohvalil s spričevalom, na katerem je pisalo, da je pridelal seno s 47 škrobnimi vrednostmi, kar je mnogo več kot dosežemo pri nas. Travnike gnojijo kmetje s hlevskim gnojem, gnojilico in tomaževo šindro, kar da je izreden pridelke.

Kaj pa naše kmetijstvo?

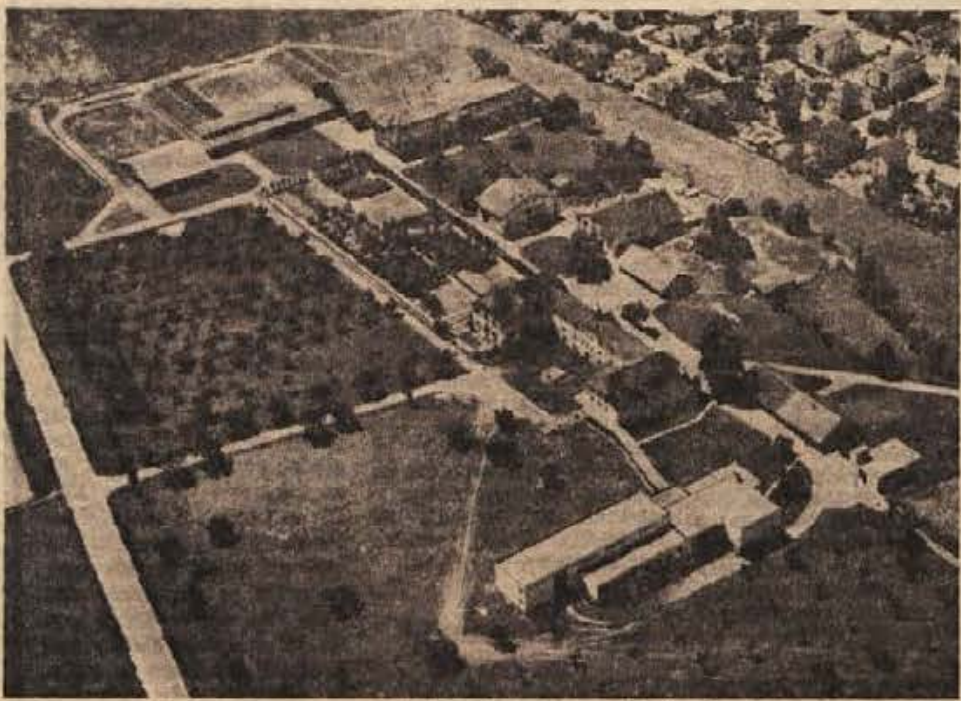
Ob povratku v domovino smo se peljali tudi skozi Gosposvetsko polje, ki je bilo ena sama kuruzna njiva. Ko smo zapustili Celovec, so polja prehajala v njive, njive pa v njivice, srečevali smo več vprečnih voz. Ko sem pred Tržičem zagledal eno samo kravo, ki je redčila plevel okrog hiše, sem se nehote spomnil razmer v našem kmetijstvu. Kakšna bo njegova prihodnost? Tudi pri nas bomo morali pričeti združevati in večati posesti čistih kmetov, ter jim pomagati pri uvajanju strojev in pridelovalnih postopkov.

Ker ima določene prednosti tudi polkmečko gospodarstvo, bo tudi za nas gotovo obveljalo, da je zdrava sestava zmes velikih in manjših posestev, ki si med seboj pomagajo. Vsakdo ne bo mogel imeti vseh strojev sam, več kmetov pa se jih bo že lahko privoščilo. Sodobno kmetovanje zahteva več smisla za skupnost, medsebojno sosedsko sodelovanje in pomoč, za združništvo.

Švica je bogata in se mi z njenimi ukrepi v kmetijstvu težko primerjamo, vse to pa ne pomeni, da ne bi mogli posnemati dobrih zgledov

menjšo možno površino za kmetijo vzamejo 15 ha. Zveza na vlada podpira s posebnimi oprostitvami razvoj industrije v hribovskih predelih, ki daje kmetijam dopolnilni zaslužek.

Poseben pomen imajo v švicarskem gospodarstvu podpore, subvencije. V minulem obdobju je plačala švicarska vlada od 20 do 40 odst. stroškov gradnje cest in poti, namakanja in izsuševanja. Založb kmetij, zemljišč, obnovo hlevov, ureditev kanalizacije

Zračni posnetek kmetijske šole Plantahof

INŽ. SLAVKO GLIHA

Krško: koristno srečanje kmetijcev

Večje stanovske vezi pod okriljem društva pomagajo k enotnejšemu nastopu

Da so srečanja stanovskih tovarišev koristna, sta znova dokazala sestanek in strokovna ekskurzija, ki sta ga 8. novembra priredili podružnici Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov za ožjo Dolenjsko in Spod. Posavje v Krškem.

V mali dvorani Agrokombinata v Krškem je več kot 40 inženirjem in tehnikom najprej govoril o razvoju sadjarstva vodja sadjarskega obrata v Stari vasi inž. Alojz Mustar. Svoje nekajletne izkušnje s sadjarstvom v različnih predelih je dopolnil z lepimi barvnimi diapozitivi in z njimi še bolj pritegnil pozornost čez 40 poslušalcev, med katerimi je bil tudi znani sadjarski strokovnjak in praktik Guido Vesel iz Leskovca.

Na probleme obnove vinogradništva je opozoril Tit Doberšek, predsednik novomeške podružnice, ki je dejal, da izredno zaostajo

vinogradništvo kar kljub družbeni pomoči ter terja enotna stališča do te pomembne kmetijske dejavnosti.

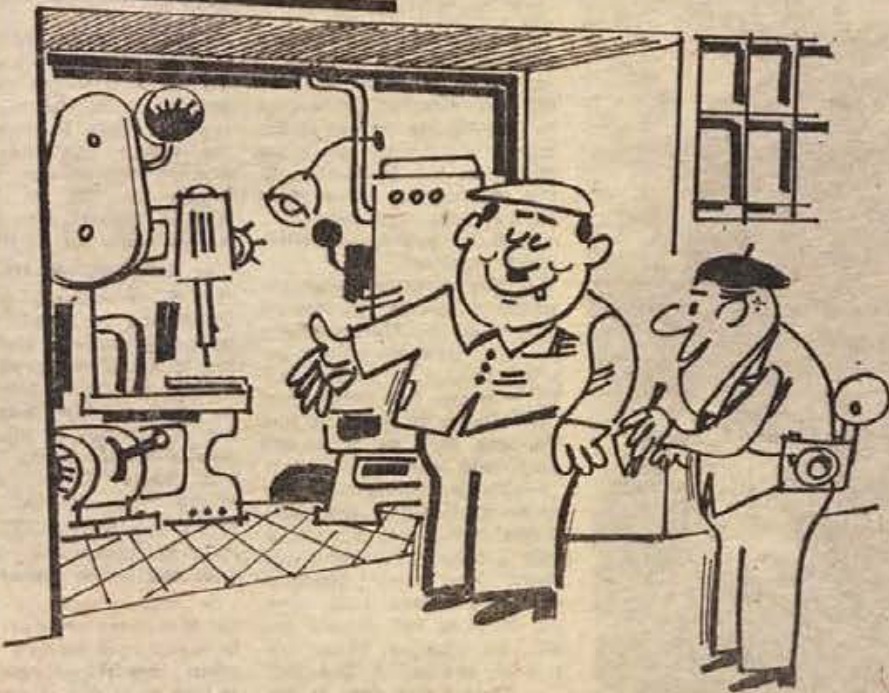
Direktor Agrokombinata Stane Nuačič je obrazložil odnos vodstva kombinata do ponudbe podjetja Slovenja vino ter dejal, da za kombinat ni sprejemljiva, češ da smo viničarske odnose enkrat za vselej že pokopali. Razložil je načrte kombinata Krško pri obnovi zasebnega vinogradništva in poudaril, da bi morala biti bančna sredstva na voljo tudi krškemu, in ne samo ljubljanskemu podjetju. O vinogradništvu, zlasti na območ-

ju Bele krajine, je govoril inž. Janez Gačnik, direktor KZ Metlika, ki je opozoril na neurejeno trgovino z vinom, pomanjkljivo zakonodajo ter na težave pri obnovi.

Po uvodni besedi Jožeta Pelka, ki je govoril o rezultatih pogodbenega sodelovanja KZ Novo mesto s sodelujočimi kmetovalci, so udeleženci izmenjali izkušnje pri tem delu. V razpravi je bilo med drugim rečeno, da mora tudi društvo kot organizacija kmetijskih strokovnjakov več prispevati k reševanju zapletenih kmetijskih problemov.

Popoldne so si udeleženci ogledali novo sodno hladilnico v Stari vasi, nato pa so imeli na Sremiču še prijateljski razgovor ob prigrizku.

STVO

- Pot do vašega uspeha, mojster?
- Odlična oprema!
- In pot do opreme?
- Namensko varčevanje pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali v njenih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

O B Č A N I !

Na hranilno knjižico DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE Novo mesto, ki jo dobite pri banki in pri vseh poštah na območju banke, lahko vlagate neomejene zneske pri vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji in vseh poštah v Sloveniji.

S tako hranilno knjižico lahko dvigate dnevno do 3.000 din pri vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji in poštah na območju Slovenije. Če želite dvigniti večjo vsoto, bo banka ali pošta sama vprašala za soglasje glede izplačila pri banki, ki vodi vaš račun. — Če vlagate samo pri eni pošti, lahko dvigate pri tej neomejene zneske.

DBH Novo mesto obrestuje navadne hranilne vloge po 6 odstotkov, vezane pa do 7,5 odstotka.

NAJUDOBNEJE IN NAJCENEJE:

Dolenjski list vsak četrtek na svoj naslov!

Delovnim ljudem moramo omogočiti ostvaritev pravice do soodločanja

(Nadaljevanje s 1. str.)

laganju notranje zakonodaje ustavnim spremembam.

Iz razgovorov in iz tega, kar sta povedala gosta, lahko izluščimo več pomembnih ugotovitev za bodoče delovanje. Notranji predpisi v podjetju niso formalnost, kot preradi mislimo, pač pa so zelo pomembno sredstvo za ustvarjanje odnosov v vsakodnevem življenju kolektiva.

Pri tem ni osnovno vprašanje: kako bomo imenovali in oblikovali posamezne samoupravne organe, pač pa, kako bomo s spremembami in z novim načinom delovanja, ki bo posledica teh sprememb, oživilo prizadevnost

najširšega kroga ljudi v kolektivu. Kako bomo omogočili, da bo kolektiv resnično lahko povedal svoje mnenje o vseh pomembnih stvareh.

Ko cenjamo samoupravljanje, navadno delamo dve napaki: ali ga slikamo lepše, kot je, ali pa govorimo, da je zavest ljudi premajhna in da se zato ne izplača ukvarjati se s samoupravljanjem. Ne smemo pozabiti, da sodobna proizvodnja sama po sebi še ni dovolj za socializem. Imajo jo v Ameriki in še kje, pa zato kljub temu tam ni socializma. Razvoja torej ne smemo gledati samo skozi ekonomiko. Zato se moramo v sodobnejši proizvodnji zavzemati za boljše in naprednejše odnose med ljudmi. Če ne bomo dosegli tega, se bo zgodilo, da bo manjša skupina odločala, večina pa bo stala ob strani in ostajala nezainteresirana.

Izkušnje zahodnih držav opozarjajo, da mora biti zlasti v sodobni proizvodnji interes delavca večji kot prej. Zato na Zahodu iščejo prav vse pobude delavcev, tudi najmanjše in jih vse brez razlike nagrajujejo. Pri nas na to pozabljamo. Zato si moramo zlasti prizadevati, da bi našli najbolj učinkovita pota za posredovanje informacije od zgoraj navzdol, še posebej pa zato, da bo mnenje ljudi, delavcev, našlo

pot do naših ušes in da bo upoštevano v naših odločitvah.

To je samo eno izmed mnogih naporov, ki so bila posredovana v razgovorih. Vse osnovne organizacije ZK pa so v razgovorih lahko ugotovile, da si premalo prizadevajo za poživitev vrst ZK z novimi in mladimi člani. Naše pobude za to so preveč enkratne in premalo vztrajne.

M. J.

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

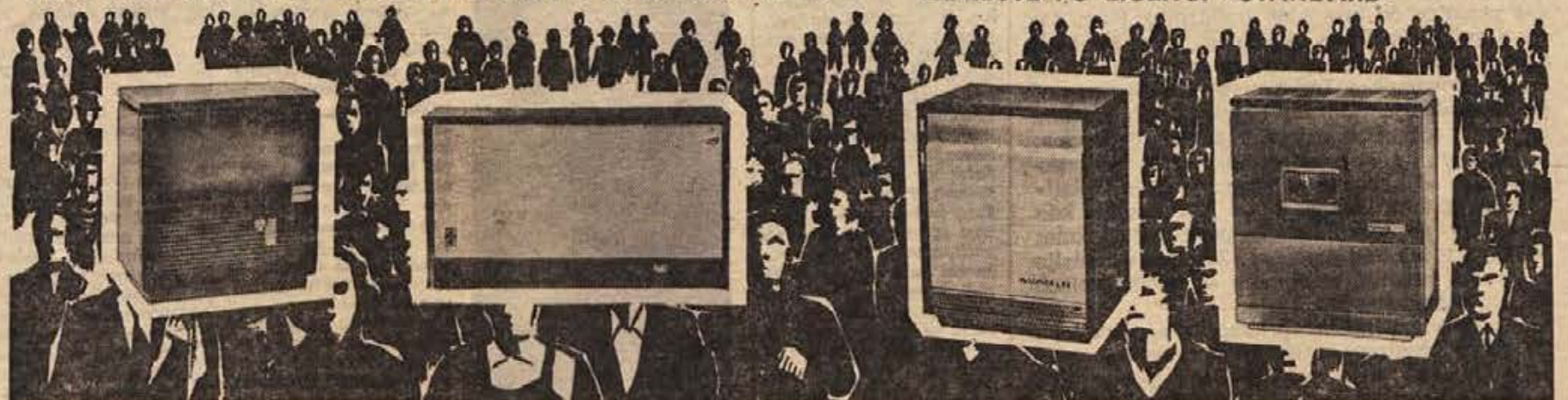
916 pujskov je bilo naprodaj na novomeškem sejmišču v ponedeljek, 10. novembra. Kupcev je bilo precej, kupili pa so 709 repov. Za prasičke so plačevali od 130 do 620 din za kilogram.

Brežice: živahen promet

V soboto, 8. novembra, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 1510 prasičev, od tega le 89 starejših od 3 mesece. Šli so dobro v denar, saj so do 3 mesece starih prodali 965 (po 11 din kg žive teže), starejših pa 32 (po 7 din kg žive teže).

VEČ MILIJONOV ZADOVOLJNIH POTROŠNIKOV

S PEČMI ACEC, POTEZ, FENIX, KI JIH IZDELUJE PO LICENCI »STANDARD«

ZATO V VAŠ DOM PEČI „STANDARD“

Informacije in prodaja: Predstavništvo »STANDARD«, Ljubljana, Poljanska 6, telefon: 313-003

EIP »Gospodarski vestnik«

„Na svetu lepše rožice ni!“

Tud druge rožice cvetijo,
pa vendar tega ne storijo,
lih kakor zna
edina ta,
ki nas je napojila.

Malokateri svetnik ima na Slovenskem toliko cerkva kot prav sveti Martin. Morda so krščanski misijonarji pri Slovanih prav s čaščenjem Martina skušali spodnesti praznovanje kakšnega poganskega božanstva. Za marsikatero navado ob Martinovem pa moramo vsakor iskati izvor v srednjeveškem bogoslužju.

Podobno kot pred veliko nočjo so se svoje dni tudi na božič pripravljali s štiridesetdnevni postom, ki se je začel z dnem po Martinu. Ljudje so si na ta dan privoščili razne dobrote, seveda tudi gos in dobro novo mlado vino, ki do takrat že zavre in se izčisti.

V Vavti vasi in skoraj povsod na Dolenjskem je bila še do nedavnega navada, da so za Martinovo zaklali gos ali kokoš, spekli potico in povabili znance in prijatelje. V starih časih so na ta praznik marsikje zaklali celo vola.

V Beli krajini so na Martinovo zidanice polne gostov in prijateljev. Mize se kar šibijo pod težo raznovrstnih dobrot. Ta dan krstijo vino, kakor poje narodna pesem:

„Kadar pa dojde svet' Martin,
on ga bo krstil, da bode vin'.“

V Slovenskih Goricah je bila Martinova gostija znana pod imenom »Pašnik«. Na ta dan so se shajali očetje in gospodarji in delali račune o letni in jesenski paši.

V Halozah imenujejo Martinovo gostijo tudi »Martinov nasad« ali »Martinov nasajak«, kar naj bi bil spomin na tiste čase, ko so kmetje podložniki pri zemljiškem gospodu v jeseni pri Martinovi pojedini imeli sajo (sejo), zborovanje, kateri kos zemlje bo prodan.

Na Martinovo vinogradniki, ki imajo med letom toliko skrbi z vinsko trto, vselej radi zapojejo zdravico. Martinovo je praznik vinogradnikov in veseli dan pastirjev, saj ta dan pomeni slovo od paše.

V Poljanski dolini na Gorenjskem so se sredi XIX. stoletja pastirji večer pred Martinovim zbrali na griču zunaj vasi in zažgali grmado.

Na Gorenjskem so pastirji zaključili pašo s posebno »Martinovo kašo«, ki so jo skuhali na travniku. To pravico so imeli samo tisti, ki so pasli vse leto.

Martina praznujejo tudi na Primorskem. V starih časih so bile poroke na Krasu samo dvakrat na leto: v predpustu in o Martinovem. V Sežani in na Proseku so imeli Martina za patrona. Tu so se na Martinovo veselili ob znanem »prosečanu«, ki ga je baje tudi ranjki avstrijski cesar vsak dan »cukal«, da je dosegel tako visoko starost (kot se hvalijo Prosečani).

Priljubljeni Martin je bil tudi vremenski prerok. Pravijo, če je »sveti Martin lep, čez tri dni sneg gre«. Nekoč so tudi po gosji prsni kosti ugibali, kakšna bo zima. Če je bila kost svetla in čista, so rekli, da bo zima huda in da bo zapadlo mnogo snega.

x x x

Časi svetnikov in čudežev so minili, ostali pa so lepi, dobri stari običaji. Med njimi tudi vesela Martinova nedelja, ko bodo tudi tokrat vse zidanice od bizeljskih goric prek Pišec tja do Sremiča in Trške gore nad Savo, pa Malkovca nad Tržiščem, Gadove peči, Šutne in Bočne, novomeške Trške gore, Grčevja in nešteti podgorjanskih ter belokranjskih hramov na stečaj odprte za prijatelja, soseda in znanca.

Pravijo, da se vinogradniki letos radi postavljajo: »Pij, сосед — takega sem pridelal!« (Če pa bi bila kislica, bi bil kriv seveda kdo drug, kar se lahko opisno pove tudi takole: »Takega je pa Bog dal...«). Zato bo v nedeljo v vinskih hramih, vinogradih in naših goricah še bolj veselo kot druga leta.

Nazdravimo našim pridnim vinogradnikom in vsem kmetom in dvignimo veselega srca z njimi vred tudi mi kozarec mladega vina z iskreno željo:

„Na zdravje vsem vrlim ljudem, ki so dobre volje!«
A. V.

Na Sremiču običaj izumira

Martin Radej, 49-letni vinogradnik s Sremiča nad Krškimi, je dolga leta s svojo harmoniko in s priloženo vedrostjo zabaval ljudi. Vsi daleč naokrog ga poznajo, saj je igral na 300 obce-

tih. Znan je tudi po dobrem vinu, ki ga prideluje na lepo urejenih trtnih terasah, ki jih je sodobno opremil. Ni mu treba vsega narediti z rokami.

Martin je potožil, »starih lepših časov ni več. Martinovauje gre počasi, vendar za gotovo v pozabo. Stari še vedno nekaj držimo pokonci, vendar se nam tudi ne ljubi več veliko; mladi pa imajo svoje skrbi in jih bolj vleče v dolino, kjer se kruh laže zasluzi.«

Vendar Martinovo nedeljo še praznujemo. Vinogradniki povabimo drug drugega na pokušnjo vina in tedaj se tudi marsikaj koristnega zmemimo. Samega Martina (11. novembra) letos ne bomo praznovali, ker je delovni dan, zato bo bolj sluštnost za Martinovo nedeljo.

Pri nas, ki živimo blizu mesta, imamo še več prijetnih praznovanj; saj sosedje skupaj praznujemo novo leto, pusta in 8. marec, tedaj imamo pravo vaško veselje.

Ne čudite se, da ti prelepi stari običaji pri nas bledijo, saj tudi Martinov ni. V naši vasi sva ostala sava s sinom. Drugje pa sem slišal, da se izročilo ne bodo izneverili, saj imajo pri vsaki hiši vsaj enega slavljenca. No, njim je dosti laže.«

SLAVEKO DOHL

Lubi muji brauci!

Mene najbrž še ne poznate čeprav verjetno poznate tega in unga Martinika ampek jest nesm aden od tisth. Pa tud z unim Jurčičem nesm nč u zlaht. Jest sm bul ta vesele sorte. Nabom reku de ga tud jest na cuknem kečr je glih prilka pa sej mi na smete zamirt sej jest nesm sofer. Mene muja Simla prpele domu tud s pu litra več kukr ga lahku sam nesem. Seveda je pol križ z mujo Tino katera me deule spat pa me taku ozmerja de še tadrug dan nesm taprau člouk in gospodar u suf hiš dokler spet ne skočim u guro in še nej prnesem zelenko lunga od zida. Takrat me tud muja Tina zastop in se spomn de je zdej tak cajt ke se člouk zares težku odpovej glažki dobre kaplice še sploh pa če ga je sam prdelou. Samu preteč ga na smej bt prau muja Tina. Tu se na spomn de je zidat me blouk taku nalezu de neb bliu

Zatu sm pa jest oblubu de ga dom lets na muj praznik samu tulku probavou de ba za zdruje in dobro volo prou in de bo tud muja Tina enkrat zadovolna. Pa tud vi dragi muji Martinki se po men raunajte še posebnu tist kater se vozte po štirih koloseh. Taku bo tud vaša Tina mela z vam mn sitnost in tavarši u taplavah uniformah s tabelem rokavem kater na cestah nč rad ne vidjo de bse kašn samu po dveh koloseh vovu in so zetu hudi kečr je treba kašnga z grabna ven potegnt.

Pa na zamirte! Vas lepu pozdraula vaš

MARTINEK BREZSUL

Fanika se boji dni po Martinu

Fani Košak pravi, da Martin ne bo imel na Trški gori in v Grčevju kmalu kaj krstiti, če bo vinogradništvo še naprej tako nazadovalo

Fani Košak, novomeška gostilničarka, h kateri zahajajo tisti, ki si žele požirek dobrega vina, je obotavljaje se pristala na pomenek. Besede v njem niso poskočile in vesele, kot je Martin, in niti spomin na »stare čase« jih ne more razvedriti...

— Kako pričakujete letošnjo Martinova?

— Kar naravnost bom povedala, strahoma! 15. novembra, 4. dni po Martinu, bom po dveh mesecih odprla gostilno in tega se bojim. Težko je danes biti dober bit!

— Martin bo storil iz mošta vino, tega pa se najbrž vsaj malo veselite?

— Če bo šlo tako naprej ne bo imel Martin na našem koncu kmalu kaj krstiti! V naši gostilni je pokojni oče vedno točil samo trškogorska in grčevska vina. Teh vin danes ni več mogoče dobiti. Jaz kupujem skoraj vse v Beli krajini, v Drašičih.

— Toda Trška gora in Grčevje sta še vedno v vinogradih?

— To je le deloma res. Na Trški gori ni več takšnih vinogradov, ki bi bili vinogradnikom za preživljanje. Lastniki niso mogli visokih stroškov obdelave in so jih odprodali po kosih. Novi lastniki gojijo zdaj trto na malih parcelah ali za konjička

ali pa za svoje potrebe. V Grčevju še ni tako hudo, toda tudi tam se pri nobenem gospodarju ne da več dobiti 500 l vina. Prodajajo samo manjše količine. Vsa ima svoje odjemalce, ki prihajajo po 100, po 50 ali 30 l in plačajo vino dražje, kot ga lahko mi birtiti!

— Kako pa vaš vinograd?

— Ni ga veliko, le 40 arov. Obdelujem ga zaradi spomina na pokojnega očeta. On me je naučil vinogradništva, kolikor ga znam. Samo stara trta, ki daje boljše vino, je v njem. Grozdje sem pustila dolgo zoreti, pozno sem trgala. Upam, da bo Martin moj letošnji mošt prekrstil v dobro vino!

— Se spominjate nekdanjih Martinovih običajev?

— Star praznik je to in na Martinovo nedeljo je bila včasih prva veselica v zimskem obdobju. V gostilnah je bila na ta dan obvezno zabava; navadno smo prirejali vinski trgatov s tisoč raznih veselimi domisljicami in zbadljivkami. Kmečki ljudje so ta dan praznovali po zidanicah in se zabavali vsak po svoje. Martin pa je imel za birtu tudi senčno stran: od tega dne dalje smo za novi pridelek placevali trošarinol

M. JAKOPEC

Naš največji svetnik

Kaj pravi o Martinu stari Majcen z Malkovca

»Martin je za nas Malkovčan največji svetnik. Leto in dan se ubijamo z vinogradi, kopljemo, škropimo, se bojimo hude ure, sledimo rast in pričakujemo, ko pa pride Martin, je vse pozabljeno, če je količaja dobra letina. Od vina je odvisno, ali bo kaj ovenka pri hiši, ali bo kaj moči pri težkem delu in veselja po njem.«

69-letni Vinko Majcen dvigne kozarec proti svetlobi: »Malo mu še manjka, še ni prave barve. Nekaj dni ima še čas.«

Malkovčani povedo takole: »Pri nas je navada, da slavimo martinovanje v nedeljo pred samim Martinom, če pride le-ta na ponedeljek ali torek, sicer pa naslednjo nedeljo. Takrat ga krstimo. Vse je po zidanicah. Slišati je

harmonike in vriskanje. Poiskusiti je treba, kaj so pridelali sosedje. Tisti dan se ne da priti povsem trezen skozi vinograde. Povsod ponujajo prigrizek, kruh in orehe, kar je treba zašiti z novino.«

Oče Vinko: »Se ustnice in pravi: »Za mlade dni pomeni, da so za ta čas klali prašče in vsi smo dobili nekaj za vod zob. Zvečer pred praznikom smo se zbrali pobje, da smo Martinom delali »ofrohe« in vso noč zalivali razgreto razpoizenje. Zdaj je veliko mladih odšlo za kruhom v dolino, imajo drugačno življenje in drugačno veselje, čeprav še ob martinovanju še vedno radi vračajo nazaj.«

M. LEGAN

Za sadjarje ni pomoči?

Pretrgal me je članek urednika Dolenjskega lista tovariša Tometa Gošnika, ki ga je objavil v DELU 30. oktobra pod naslovom »Trgovina je odpovedala sadje pa gnije pri kmetih«. Torej tako daleč smo prišli, da bodo naši sadjarji primorani pustiti na stotine centov dragocenega sadja na tleh ali na drevju, ker ga trgovina ne mara odkupovati! Lansko leto, nekako v tem času, sem v DELU objavil članek, v katerem sem svetoval sindikalnim organizacijam v podjetjih, predvsem v industrijskih in rudarskih centrih, naj nabavijo jabolka za svoje članke kar pri proizvajalcih. To tudi sedaj priporočam.

Prepričan sem, da je v naših industrijskih centrih mnogo družin z več otroki, katerih hranilci pa nimajo tako visokih dohodkov, da bi lahko kupovali svojim otrokom drago sadje v trgovinah, ki ga uvažajo iz inozemstva, ker pri tem več zaslužijo. Sindikati naj bi abrali podatke pri članih, kakšno količino jabolok potrebujejo za čez zimo, nato naj bi se obrnili na občine ali na krajevne skupnosti ali tudi na občinske skupščine, odkoder bi dobili podatke, koliko sadja bi lahko dobili v enem ali drugem okolju. Tako bi delavskim družinam z nizkimi dohodki preiskrbeli sadja po primerni ceni, sadjarje pa bi rešili stiske, da ne bi puščali sadja gniti na drevju, kakor je napisal tovariš Gošnik. Danes vsak članek pa, kako potrebno je sadje za rast in zdravje otrok, zato bi bila akcija sindikatov nad vse koristna in humana.

Kaj pa trgovina? Če mislijo, da pri domačem sadju premalo zasluži, naj ji dovolijo za nekaj odstotkov višjo maržo za domače sadje, zakonodajni predpisi pa naj ji znižajo maržo od uvoženega sadja.

Jugoslavija je že pred vojno izvažala na stotine vagonov sadja v Avstrijo, Nemčijo, Češkoslovaško in v skandinavске države, ki so priznale, da sadje iz Slovenije nič ne zaostaja po okusu za sadjem iz južne Tirolske. In če je naše sadje, isto, ki ga gojimo, gnojimo in škropimo, enakovredno uvoženemu, zakaj je treba še uvažati? Saj je uvoženo mnogo dražje!

Ze spomladi prihaja k nam mnogo turistov iz zahodnih

držav, katerim trgovina nudi drago uvoženo sadje. Gotovo se čudijo, da jim prodajamo uvožena jabolka, ne pa domačih, saj vedo, da pridelamo mnogo sadja in da smo ga včasih v velikanskih količinah izvažali.

Oblast naj bi s primernimi ukrepi preprečila uvoz sadja, dokler imamo domačega na pretek in nam gnije. Potrošnik, ki kupuje uvoženo sadje, pač verjame trgovcem, da so to najboljše sorte, kot jonzan, ontario in druge. Ker večina potrošnikov sadnih sort sploh ne pozna, lahko trgovci prodajajo tudi sadje slabših sort, pri tem pa seveda več zaslužijo.

Razumljivo in potrebno je, da uvažamo južno sadje, na primer limone, pomaranče, banane in druge vrste, toda čemu uvažamo sadje, ki nam ga doma na stotine centov gnije? Pristojni organi naj ukrepejo karkoli, da preprečijo to potratu, ter s tem rešijo naše sadjarje še večje izgube, revnejšim družinam pa omogočijo nakup cenenejšega in zdravejšega domačega sadja!

JOZE SKETA,
Podbočje 58

Martin Perovšek - sedemdesetletnik

Te dni praznuje Martin Perovšek svoj življenjski jubilej. Ob tej priliki se spominjamo njegovega velikega dela, ki ga je opravil za razvoj in napredek naše socialistične družbe. Ne mislimo la na aktivno delo v kraljevih forumih in družbeno-političnih organizacijah, kjer je neustrašno delal v prostem času, temveč predvsem na izredno kvalitetno delo pri razvijanju naše državne uprave in še posebej socialistične zakonodaje.

Kot sin malega kmetu iz Smarja se je moral od 7. gimnazije dalje sam preživljati z instrukcijami. Od leta 1920 dalje je bil učitelj v Smarju, Rakitni in Dobravi. Leta 1929 je doštudiral na pravni fakulteti in je po brezpogibni praksi nastopil mesto sodnika. Služboval je na sodiških v Litici, Kostanjevici in Novem mestu. Po

nekaj letih je bil imenovan za namestnika tožila v Novem mestu, med okupacijo pa je bil zaradi sodelovanja z OP odpuščen.

Po osvoboditvi je kot pravnik delal pri organizaciji sodišč, sodeloval v zakonodajnem odboru, bil član odbora za izvrševanje predpisov, tajnik republiške komisije za prekrške, član pravnega odtelna predsedstva višje LRŠ, predsednik višjega disciplinskega sodišča LRŠ, predsednik posredne komisije predsedstva višje LRŠ itd., sekretar, opravljal je poleg svoje redne zaposlitve v ministru za pravosodje, komisiju za zakonodajo in organizacijo državne uprave, predsedstvu višje SZŠ in sekretariatu izvršnega sveta za zakonodajo številne naloge. Njegova predavanja na političnih šolah in številnih tečajih s potrpečljivo upravnega in kazenskega postopka, splošnega ljudskega pravnega, državne ureditve itd. ter številni članki v strokovnem tisku ter drugim časopisju potrjujejo, da je Martin Perovšek izredno dober pedagog in poznavalec naše zakonodaje.

Za svoje zasloge je bil odlikovan z redom dela, pa tudi sicer je prejel za uspešno delo nešteto priznanj. Njegov vedni značaj, zelo navditi čast tovarišstva, delovni etas in nepobedna pomoč, ki jo razdaja mladim sodelavcem in druge njegove osebnostne vrline so mu ustvarile širok krog iskrenih prijateljev.

Ko mi za življenjski jubilej iskreno čestitamo, želimo, da bi še dolgo vrsto let užival sadova svojega dela.

Ortnek brez kovača

Vrata kovačije v Ortneku so se pred kratkim zaprla. Marsikdo se sprašuje, kajja. Kovač Jože je zapustil Ortnek in začel delati v domači vasi Zlebič.

Ortneski kovači so bili dolgo daleč naokoli znani in tudi cenjeni. Posebno so se odlikovali v podkovski stroki. Kovaški rod Adamičev je v dobrih in slabih obdobjih koval tu kar 60 let. Sicer pa je Ortnek za kovaštvo dobra točka, saj tu odločno prevladuje kmetijstvo, kmetom pa je kovač vedno potreben.

Želimo in upamo, da bo kovaštvo le dobilo mojstra, ki bo nadaljeval to pomembno in potrebno ortnesko obrt.

V. P. Ortnek

Oglašujte
v Dol. listu!

„Kjer je Martin pri hiši, GOS MORA BITI!“

Takole se je odrezal eden najboljših belokranjskih vinogradnikov, Martin Plut v Drašičih, ko smo ga vprašali, kako bo martinovalec.

— Martinovi običaji se spet oživljajo. Zmeraj raje se jih spominjamo, četudi ne povsem tako, kot so jim stregli naši predniki. Nekdaj so vino krstili s lumom in kumico. Tega ni več.

— Kako pa v Drašičih danes pričakate Martina?

— Na predvečer se zbere mladi mošje in hodijo po vasi k prijateljem in znancem pokušat vino. Navrnost v klet gremo in pokušamo iz sode, zraven pa večkrat zapojemo:

»Došel je, došel sveti Martin, on ga bo krstil, jaz ga bom pil...«

— Kda, se takle vaški obhod neha?

— Ura ni določena. Ker se navadno pokuša vse, kar je v kleti, dolgo traja, preden je pokušnja končana. Včasih se šele ob zori mošje razidejo.

— Kakašni običaji pa so še pri hišah, kjer imajo Martina?

— Kjer je Martin pri hiši, gos mora biti! Pri nas ga ne redimo, zato bom moral še pred praznikom skočiti v Karlovac na trg.

Gospodar me je pejal že v zidanico. Ojoj, kako velike sode ima in kako lepo je iz njih dišalo! Letos je pridelal 50 hektov vina. Rodili so že novi nasadi, ki jih je rigoal pred 4 leti. Modra frankinja, kraljevina, žametovka in šentlovrenca so trte iz katerih priteče taka kapljica, da slovi daleč izven Bele krajine. Kdor ne verjame, naj gre sam pokušat!

R. B.

Obisk v Gadovi peči

»Na Martinovo je vino pri nas zastoj!« nam je v šali povedal Avgust Unetič, znani vinogradnik z Vinjega vrha pri Cerkljah, in nas povabil v zidanico v čisto zares ta pravi Gadovi peči

Avgust Unetič, vinogradnik z Vinjega vrha nad Cerkljami, nas je takoj, ko smo ga obiskali doma, povabil v znano Gadovo peč. Med potjo smo se pogovarjali o priljubljenem evičku in še marsikaj zanimivega nam je povedal simpaticni vinogradnik. Beseda je tekla tudi o martinovanju, ljudskem običaju, ki ga tamkašnji prebivalci obvezno praznujejo.

Avgust nam je martinovanje opisal takole: »Na predvečer Martina se zberemo vaščani in z vsemi močimi »rekviziti« gremo od hiše do hiše »rompljat«, seveda same tja, kjer imajo Martina. Prej si naredimo načrt, tako da se zadržimo pri vsaki hiši le določen čas, navadno samo toliko, da si malo privedemo dušo s kruhom, orehi in moštom. Zračnimo natančno, da se po polnoči, ko mošt postane že vino, znajdemo pri tistem Martinu, ki ima navadno najboljše kapljico. Pri tem se potem zabavamo in pijemo tja do jutra.

Poglej, bratec, kaj imaš! Teja vinca en glaž. Teja vinca en glaž, še hvala, da ga tmaš. Le pijmo ga, le pijmo, saj za drugo ni! Da bi Bog dal, da bi Bog dal, da bi ga se za naprej!

Na Martinovo nedeljo, letos bo 16. novembra, gremo navadno vsi vinogradniki v gorce; zato povabimo znance in prijatelje, kajti to nedeljo vino ne stane nič. Malo prigiznemo, popijemo, zapojemo in se veselimo. Te dan po vsej Gadovi peči odneva prešeren smeh, vriskanje; dobre volje je povsod na pretek.

Zgovornega Avgusta smo tudi povprašali, zakaj tem vinorodnim goricam pravijo Gadova peč? »Kakašno leto je tukaj toliko gadov, da se jih težko ogiblješ; naš lapar, ki je precej topel, jim verjetno diši,« je malce v šali, nekoliko pa zares pripomnil vinogradnik iz Gadove peči.

D. S.

Ko smo šli v Plutovo zidanico, je gospodar privlekel na dan tak ključ, da bi ga bil vesel sam sveti Peter

„Ljudem dajmo zdrava in dobra vina!“

Dan se je prevesil že v pozni mrak, za to Ferda Šepetavca — le kdo na Bizeljskem in v Spodnjem Posavju ga ne pozna? — prejšnji četrtek nisem več dobil ne v pisarni, ne v večni kleti bizeljske zadruga. Pred stanovanjskim blokom mi je hčerka pokazala, kje stanuje njen očka in ocena letošnje vinske letine je bila v hipu na mizi, še prej kot merica odličnega rdečega vina, ki ga je žena postavila pred

moza in mene, nenaspovedanega gosta.

»Res je, zelo dobro letino smo imeli na Bizeljskem,« je začel tovariš Ferdo, »saj sodi po količini pridelka celo med nadpovprečne, mošt pa obeta prvovrstno vino. Kmetom smo plačevali dober bel mošt po 300 do 350 dinarjev, najboljši rdeče sorte pa celo do 400 dinarjev; zadovoljni so s ceno in s politiko naše zadruga, ki se hoče na vsak način urveljaviti predvsem s kvaliteto. To bomo dosegli predvsem s stekleničenjem vina: v bodočnosti ga bomo kotali 50 vagonov na leto pošiljali na trg v steklenicah kot zaščiteno blago, kakih 20 vagonov pa bomo prodali odprtega. Že v februarju pričakujemo pošiljko avstrijskih strojev, etiketirka pa bo italijanska; malo družja bo sicer, toda prihranila bo delo enega človeka.

Saj imaš prav — cena mošta je visoka, toda tudi kvaliteta je prvovrstna in ravno z njo hočemo prodreti na trg! Letos imamo prvih 23 vagonov vina iz lastne proizvodnje, 20 ha vinogradov je zdaj v 4. letu rodnosti, polno rodnost pa bodo dosegli šele v 7. letu. Takrat bo domačega pridelka kakih 40 do 45 vagonov vina na leto.

Takole smo sklenili; dajmo vino na trg tako, kot ga želijo ljudje! Zakaj bi jih zmešane sorte in razna »jugovana«, ko jim lahko nudimo zaščitenejši bizeljski, pravi eviček iz katške občine, dobro metliško črnino ali pravo rebulo?

Kako bo za Martinovo? Seveda bodo gosti iz doma, pa

potička in povsod kozarček pristne, dobre domače pijače, po kateri si zdrav in vesel in spet sposoben za delo in nove napore!

V nedeljo nas bodo zato vabile tudi bizeljske gorce.

TOŠE GOŠNIK

Huda žeja ob odlični kapljici...

»Če pade Martin na ponedeljek, torek ali sredo, krstimo vino že v nedeljo pred njegovim praznikom; če se srečamo s svetnikom v drugi polovici tedna, pa je njegova šele prihodnja nedelja...« — tako pravijo na Malkovcu in še kje. Drugod spat smo zasledili med vinogradniki drugačno mnenje:

»11. november mora miniti, šele potlej smemo govoriti o Martinovi nedelji, saj vino prej res še ne povre docela... Zato bomo Martinovo slavili to nedeljo, le pridite k nam!«

In kako je bilo v resnici? Že to nedeljo so v premnogh zidanicah širom po Beli krajini, Dolenjski in Spodnjem Posavju pridno dvigali kupice in si nazdravljali z novino — v nedeljo pa bodo vse to (radi) ponovili, čeprav so martinovali že 9. novembra...

kultura in izobra- ževanje

Izreden odmev La- ckovičeve razstave v Parizu

Naš znanec iz Kostanjevi-
ce in delovnega tabora najvi-
nih slikarjev ter samoukov
v Trebnjem, slikar Ivo La-
cković iz Zagreba, je 5. no-
vembra zvečer odprl samo-
stojno razstavo svojih slik
na steklu v znanj pariški ga-
leriji Mona Lisa. Dvorana je
bila polna gostov in prijate-
ljev umetnosti, med kateri-
mi je bil tudi jugoslovanski
veleposlanik v Parizu tov. Ivo
Vejdova. Čeprav je bilo ta-
dan odprtih v Parizu nič
manj kot 17 umetniških raz-
stav, je bilo zanimanje za
Lackovičovo umetnost izred-
no veliko. Uvod v razstavni
katalog je našemu prijatelju
napisal Anatol Jakovsky,
že do sobote pa so Parizani
pokupili polovico izmed 40
razstavljenih slik na steklu.
Tovarišu Ivo Lackoviću pri-
srčno čestitamo ob samostoj-
ni umetniški razstavi v fran-
coski metropoli!

TONE GOSNIK

Knjižnica odprta — otvoritev preložena

Slovesno otvoritev Ljudske
knjižnice v Žužemberku ni
bilo, ker predstavnikov kraja
— razen knjižničarja — ni
bilo blizu. Na dan, ko naj bi
knjižnico izročili namenu, so
prišli k njenim vratom le
štirje ljudje, od tega trije
predstavniki Studijske knjiž-
nice Mirana Jarca iz Novega
mesta. Dogovorili so se, da
bo knjižnica klub temu de-
lala. Slovesno jo bodo odprli
šele prihodnje leto za Pre-
šernov dan. Do tedaj bo po-
skrbel žužemberški obrat IS-
KRE kovinsko opremo in pre-
nesel v Ljudsko knjižnico
svojo knjižnico v celoti. Ljud-
ska knjižnica v Žužemberku
šteje trenutno 1092 knjig; 52
jih je kupila ZKPO Novo
mesto.

Jerebovci grede v Avstrijo

Pevski zbor DPD Dušan Je-
reb iz Novega mesta bo v ne-
deljo, 16. novembra, odpoto-
val s posebnim avtobusom v
Avstrijo in tako vrnil obisk
pevskega zboru s Jakob Pete-
lin — Gallusa iz Celovca, ki
je pred meseci nastopil v
Novem mestu. Jerebovci bodo
imeli pod vodstvom Toneta
Marklja dvoje koncertov v
krajih, kjer živijo koroški
Slovenci. S pevi bodo odšli
v Avstrijo tudi nekateri kul-
turni delavci in podpredsed-
nik občinske skupščine Novo
mesto Avgust Avhar.

Mali kulturni barometer

SOLZENICINA IZKLJUČILI —
Sovjetski pisatelj Solzenicin, avtor
romana »Dan v življenju Ivana
Denišoviča« in »Kavkazski zapor«,
ni več član Zveze pisateljev ZSFRJ.
Izključili so ga, ker ni hotel ob-
soditi kampanje, ki so jo v zvezi
z njim začeli na Zahodu. Poglavitni
razlog je bil kršitev v tem, ker
ne Solzenicin ne strinja s rehabilita-
cijsko Stalina. Kot je znano, živi
pisatelj še vedno v prostovolj-
nem izgnanstvu v Rjazanu.

»NEPOKOPANI MRTVECI« —
V režiji Franca Križaja je Slo-
vensko ljudsko gledališče v Celju
v počastitev 50-letnice ustanovitve
KLV postavilo na oder Sartrove
»Nepokopane mrtvece«.

26-LETNICA »PIONIRJA« —
»Pionir«, slovenska revija za os-
novnošolsko mladino, je praznoval
te dni 26-letnico ustanovitve. V ta
namen je bila slavnost, na kateri
so spregovorili o poslanstvu te
revije, urednikom, članom uredni-
škega odbora in sodelavcem pa so
podelili spominske odliko.

IZSELJENSKI KOLEDAR NA

O bogastvu arheološke zbirke, razstavljenе v mali dvorani Dolenjske galerije, je govoril arheolog Tone Knez (na levi), zbrano občinstvo pa je pozdravil na otvoritvi razstave ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc (desno). Razstava bogatih arheoloških najdb na Znančevih njivah je vzbudila veliko pozornost.

(Foto: Mirko Vesel)

RAZSTAVA V DOLENJSKI GALERIJ

Imenitne arheološke najdbe

Arheolog Tone Knez je s to razstavo pokazal javnosti sadove triletnega arheološkega izkopavanja na Znančevih njivah v Novem mestu

Okoli 40 ljudi so se v če-
rtek, 6. novembra, zvečer
zbrali v mali dvorani Dolenj-
ske galerije na otvoritvi ar-
heološke razstave najdb iz
halštatskih gomil na Znanče-
vih njivah v Novem mestu.
To je bila ena zadnjih pri-
reditev v počastitev praznika
novomeške občine, razstava
pa bo odprta do 14. decem-
bra.

O najdbah in njihovem po-
menu je na otvoritvi razstave
govoril arheolog Tone Knez,
ki je tudi vodil vsa izkopava-
nja in raziskovanja halštatskih
gomil v Novem mestu.
Poudaril je, da lahko obisko-
valci vidijo le tretjino drago-
ceni, ki jih je izkopal v
zadnjih treh letih. Toda tudi
izbor je tako popoln, da si
obiskovalci lahko predstavljajo,
na kako imenitnih in ar-
heološko bogatih tleh stoji
danes Novo mesto.

Ob razstavljenih ekspona-
tih je kustos Dolenjskega mu-

zeja Tone Knez opozoril
predvsem na izredno lepo o-
blikovane keramične posode
in na presenetljivo bogastvo
ogrič, izdelanih iz jantarnih
in živosvarnih steklenih bise-
rov. Prav tolikšne, če ne več-
je pozornosti je vredno šte-
vilno bronasto okrasje iz bo-
gatih knežjih grobov iz dobe
prazgodovinskih Ilirov. Seve-
da so zanimivi in dragoceni
tudi drugi predmeti, saj so
to najboljše dokazi za slavno
preteklost novomeških tal.

Pričujoča razstava bo prav
gotovo pritegnila obiskovalce
tudi iz drugih krajev, saj je
že izkopavanje samo vzbudilo
pozornost domače in tuje jav-

nosti, zlasti strokovnjakov ar-
heologov. Nima namreč vsak
kraj te sreče, da bi se ponašal
z izkopanimi ali drugačne od-
kritimi dokazi o življenju
pred 2.500 leti.

I. Z.

Za trajno sodelo- vanje

V soboto, 15. novembra, bo
v Karlovcu posvet, na kate-
rem se bodo predstavniki
Zveze kulturno-prosvetnih or-
ganizacij z Dolenjske in Be-
le krajine pogovarjali z vodi-
telji tankajšnje Kulturno-pro-
svetne zajednice o novih obli-
kah sodelovanja na kultur-
nem področju. Zavzeli se bo-
do zato, da bi sedanje sode-
lovanje razvili na vse oblike
kulturne dejavnosti.

UMRL JE STANKO BUNC

Pred kratkim je v 62. letu
starosti umrl slovenski znan-
stvenik prof. Stanko Bunc, pi-
slec slovnice in slovarjev. Rodil
se je blizu Stanjela na Kra-
nu. Ko je slovensko Primorje
priključilo k sebi Italija, se
je družina preselila v Novo
mesto. Tu je Bunc končal
gimnazijo. Slovenščino ga je
učil prof. Koštal. Njegova
zadnja je, da se je Bunc po
končani gimnaziji posvetil študiju
slavistike na ljubljanski
univerzi. Profesor Kadiric mu
je omogočil se dveletni po-
diplomski študij na Češkem in
Poljskem.

Med drugo avtolno vojno
se je Bunc spet vrnil v Novo
mesto, vendar tokrat v zapo-
re, ker je bil kot sodelavec
Osvobodilne fronte okupator-
jem trin v pet.

Profesor Stanko Bunc se je
v mladosti ukvarjal s penzisti-
ko, v zreli dobi pa se je
posvetil znanstvenemu delu.
Slovenski javnosti je zapustil
petnaest samostojnih knjig in
več kot 300 člankov.

MIROSLAV KUGLER RAZSTAVLJA V KRŠKI GALERIJ

Neupravičeno skromen slikar

Zadnje letošnje prireditve v krški galeriji je odprl predsednik občinske skupščine Krško tovariš Jože Rađej — Poudaril je, da je Kugler tudi krški slikar — Kuglerja je predstavil dr. Ivan Komelj

Številni ljubitelji likovne
umetnosti v Krškem so se
v petek, 7. novembra zve-
čer, zbrali v svojem ma-
lem hramu umetnosti zad-
njikrat v tem letu: na otro-
ritvi razstave risb in grafik
»samljenega« akademskega
slikarja Spodnjega Posavja,
Miroslava Kuglerja iz Bre-

že. S to razstavo je krška
galerija sklenila vrsto števil-
nih zanimivih in množično
obiskovanih prireditev v no-
vem letu svoje bogate in
pomembne kulturne dejav-
nosti.

Ze takoj spočetka je tre-
ba povedati, da je Kugler-
eva razstava vzbudila pozor-
nost, kakršne si želi vsak
slikar, zlasti umetnik, tej po-
več letih »molke« obnavlja
vstop pred javnostjo. Tolik-
šne pozornosti je Kugler
upravičeno deležen, vendar
ne le zato, ker je kot likov-
ni pedagog tudi Krčanom
vzgojil generacije, ampak
predvsem zato, ker je na
paleto marljivo in nepri-
stransko nanašal tudi krško
krajinu, tisti prostor, brez
katerega bi bila slikarjeva
upodobitev Spodnjega Posavja
nepopoln mozaik. In prav
to njegovo prizadevanje so
znali Krčani pravilno oceniti
in je predsednik občinske
skupščine Jože Rađej, to je
odpiral razstavo, s ponosom
in upravičeno poudaril, da
je Kugler tudi naš slikar.

O razstavi, in sicer o Je-
lu akademskega slikarja Mi-
roslava Kuglerja, je občin-

Franci Sali: »Sem samo za medobčinsko kulturno skupnost!« (Foto: Ivan Zoran)

ustanovitev medobčinske
ali medobčinskih kulturnih
skupnosti.

**OSEBNI DOHODKI V
KULTURNIH USTANO-
VAH** so vse prej kot zavi-
danja vredni. Ker so sra-
motno majhni, razvredno-
tijo ustvarjalni um kulturnih
delavcev. Najbrž je ta-
ko zato, ker družba ni pra-
vilno ocenila njihovega do-
ela. Na Dolenjskem nima nobena občina
možnosti, da bi vsa kul-
turna vprašanja uredila
znotraj svojih meja. Torej
je, kot kaže, edina rešitev:

I. Z.

Otvoritev letošnje zadnje razstave v krški galeriji je pozdravila tudi šolska mladina: učenci krške osnovne šole sta s priručno čestitko pozdravili slikarja Mira Kuglerja in mu izročili poleg toplih želja tudi lep šopek cvetja.

Foto: T. Gošnjak

Kaj predlagate vi?

Nedavno objavljeni zakonski osnutek o kulturnih skupnostih in o financiranju kulturnih dejavnosti po mnenju ljudi, ki so ga prebrali, posrečeno nakazuje razreševanje perečih vprašanj. Javne razprave o njem, kot smo obveščeni, še niso imeli nikjer na Dolenjskem, se pa nanjo pripravljajo.

Naše uredništvo se je odločilo, da ne-
odvisno od javne razprave organizira pogo-
vore s kulturnimi in drugimi javnimi delav-
ci in jih objavi na tej strani. V ta namen
smo že poslali vprašanja v vseh devet ob-
čin, ki jih pokriva naš tednik.

Prvi pogovor objavljamo danes.

Občinski plot odpade

Nimamo tako močnih občin, da bi lahko sa-
mostojno reševale pereča vprašanja v kulturi

Franci Sali, član u-
pravnega odbora skla-
da za pospeševanje ku-
lturnih dejavnosti v No-
vem mestu, odgovarja
na naslednji vprašanj:

■ Ali bi bili za kul-
turno skupnost, ki bi
združevala občine Črno-
meli, Metlika, Trebnje
in Novo mesto?

■ Ali bi bili zadovolj-
ni z osebnim dohod-
kom, kot jih imajo v
kulturnih zavodih ozir-
oma ustanovah?

■ **ČE ME ZE TAKO NA-
RAVNOST VPRAŠUJETE,**
moram odgovoriti, da bi
se zdajle težko odločil za
ali sprotila. Nobene uteme-
litve še nimam pri roki.
Nočem pa reči, da nisem
za kulturno skupnost, ki
bi združevala več občin.

Prepričan sem, da je to ne-
samo potrebno, ampak tu-
di nujno, ker je material-
na in kadrovska moč na
večjem prostoru precej
bolj drugačna kot v eni
občini, zlasti če je ta majh-
na in šibka. Na Dolenj-
skem nima nobena občina
možnosti, da bi vsa kul-
turna vprašanja uredila
znotraj svojih meja. Torej
je, kot kaže, edina rešitev:

Mi po polzevo - drugi skokovito

Znana novomeška telesna vzgojna delavka Ruža Kovačič je pred kratkim ob priliki velike gimnastične prireditve v Ljubljani postala mednarodna gimnastična sodnica. Ko smo prizadevni športni delavki stisnili roko in ji čestitali, smo jo hkrati povabili, naj odgovori na nekaj vprašanj.

— Kako se pride do naziva mednarodnega sodnika?

»V Ljubljani je imelo 28 kandidatk in za sodnice iz SSSR, CSSR, Poljske, Bolgarije in Jugoslavije 5-dnevni seminar. Po seminarju smo opravljale teoretični in praktični izpit, ki

sodniški izpit? »Prvo je ugodno počutje, drugič sem se seznanila z novimi predpisi, pridobila pa sem precej tudi v strokovnem pogledu.«

— Kakšno je vaše mnenje o današnji gimnastiki?

»Dosežen je takšen napredek zlasti pri dekletih, da si clovek tega ne more predstavljati, če sam ne vidi. Tudi naše telovadke so napredovale, vendar ob znanih dejstvih (društvo ne podpira dovolj osnovne telesne vzgoje) ne morejo prodrati v svetovni vrh. Manjka jim še eleganca, baletna osnova, včasih pa tudi ne bi škodilo boljše zunanje videz.«

— Kaj menite o znanih dogodkih, da se reprezentance ZDA, Kanade, ZRN, Nizozemske in Švice zapustile tekmovanje v Ljubljani?

»Prepričana sem, da bodo tudi te reprezentance prišle na svetovno prvenstvo v Ljubljano. Velika škoda bi bila, da bi tekmovanje odpadlo, zlasti ker je še 80 odstotkov pripravljanih del opravljanih.«

— Kaj menite o jugoslovanski gimnastični razgibanosti?

»Ni kaj prida, imamo pa odlične material, ki bi v 4 do 5 letih vztrajnega dela lahko dosegel evropsko raven. Vendar ob znanih dejstvih, da drugi vadijo vsaj 3 ure dnevno... ob spremljavi filmov, glasbe itd., naši pa nekaj ur tedensko, ni moč primerjati.«

— Kaj pa na Dolenjskem?

»Prizadevamo se v Novem mestu, Beli krajini, Brežicah in tudi drugod, vendar se s tako pomočjo res ne da narediti veliko. Vsa prizadevanja amaterskih športnih delavcev so zaman, ker mladini ne moremo nuditi tistega, kar je osnova (telovadnica, sodobno orodje, dobri voditelji itd.)«

— Se bodo mladi novomeški telovadci res predstavili javnosti?

»Za 22. december, dan JLA, pripravljamo telovadno akademijo, kjer bodo naši varovanci pokazali, kaj so se naučili.«

— V čem vam bo koristil

zmo ga vse kandidatkinje opraviti z odliko. Pogoji za udeležbo na seminarju je bil naziv svobodnega sodnika.«

— Ali ste že sodnica?

»Opraviti moram še tri sojenja na treh mednarodnih gimnastičnih prireditvah, šele potem dobim izkaznico mednarodne sodnice. Na prvo takšno sojenje bom potovala novembra v Romunijo.«

— V čem vam bo koristil

Novomeški šahisti sodelujejo v republiški ligi — zahodni del. Kljub temu da ekipo sestavljajo sami prekaljeni šahisti, z uvrstitvijo na lestvici ne morejo biti zadovoljni. Njihovi konkurenti šahisti Kočevja so bolj uspešni. Novomeški šahisti (na sliki) od leve proti desni: SITAR, SPORAR, KAPS, PROF. PENKO, ANICA ISTENIČ, VINKO ISTENIČ, UDIR in SKERLJ. (Foto: S. Dokl)

ŠAH Kočevje - zdaj pa za I. mesto!

Vedeli smo, da so kočevski šahisti odlični, vendar nismo pričakovali, da se bodo vključili v sam boj za prvo mesto v republiški šahovski ligi. Zdaj jim gre najbolje, dosegli so tri zmage, poraz pa samo z Domžalami. Če bodo ugnali še Ljubljano in Anohovski Salonit jim je mesto na Olimpu zagotovljeno. Novomeščani igrajo pod svojimi možnostmi. Moštvo, ki ga sestavljajo odlični posamezniki, ne najde samega sebe. Po odličnem startu, ko je igralo s kočevskimi šahisti 4:4, je doživelo tri poraze. Dvema bi se prav gotovo dalo izogniti! Prepričani smo, da bodo Novomeščani v srečanju z Ljubljano pokazali, kaj znajo, in tako pomagali svojim tovarišem iz Kočevja.

zli. V večini partij so Novomeščani stali bolje, tako da bi se moral dvoboj končati ravno obratno. Nekoliko presenetljiv je tudi poraz Igorja Penka.

Rezultati: Penko — Mali 0:1, Škerlj — Murovec remi, Sitar — Majšič 1:0, Sporar — Djordjevič 0:1, Istenič — Krek 1:0, Milič — Stagar 0:1, Kaps — Naglič 0:1, Anica Istenič — V. Firš remi.

Kočevje : Cerknica 7:1

V 5. kolu prve slovenske šahovske lige — zahodni del — kočevski šahisti doma močno premagali Cerkničane in se tako na tabeli povzpeli na 2. mesto. Preostali dve srečanja z Ljubljancami in Anohovci bosta nedvomno zelo zanimivi in bosta odločila, katere ekipa bo pristala na prvem mestu.

LESTVICA PO PETEM KOLU:

1. Ljubljana	5	3	1	1	26
2. Kočevje	5	3	1	1	26
3. Salonit	5	4	0	1	24
4. Borec	5	3	1	1	21,5
5. Domžale	5	3	0	2	18,5
6. Novo mesto	5	1	1	3	17
7. Koper	5	1	0	4	14,5
8. Cerknica	5	0	0	5	10,5

Novo mesto : Domžale 2,5:5,5

Ker so Domžalci gostovali na Dansternu, je bil šahovski dvoboj prve republiške šahovske lige — zahodni del odigran sredi tedna. Novomeščani so nekoliko presenetljivo in nerazmiselnost doživeli hudi poraz.

Škerlj — Vavpetič remi, Sitar — Karnar 0:1, Sporar — Cizel 0:1, Udir — Trebnjak 0:1, Istenič — Lazič remi, Kaps — Križelj 0:1 in Anica Istenič — V. Osajnik 1:0.

Novo mesto : Borec (Kranj) 3:5

V tem dvoboju so bili Novomeščani izraziti favoriti. Vendar so dovolili slabšem Kranjčanom, da so jih sredi Novega mesta porazili.

ROKOMETI

Da se ne pozabi!

Nasi rokometarji so letos dosegli velik uspeh, kot ga ni nihče pričakoval. Posebno so bili uspešni Brežičani, ki so tretji v naši republiki. Ribničani, laniški kandidati za izpad, pa so poči. Našim bračcom smo dolžni še končni lestvici prvenstva:

MOSKI:

1. Piran	11	10	0	1	206:141	20
2. Slovran	11	7	1	3	198:170	15
3. Brežice	11	7	1	3	155:139	15
4. St. Gradec	11	7	0	4	233:197	14
5. Ribnica	11	5	2	4	196:200	12
6. Branik	11	4	2	5	149:161	12
7. Rudar	11	3	3	5	185:176	9
8. Polet	11	3	0	7	79:98	4

ZENSKO:

1. Slovan	9	8	0	1	131:85	18
2. Branik	9	8	0	1	112:52	18
3. Seica	9	6	0	3	116:58	12
4. Steklar	9	5	0	4	87:88	10
5. Piran	9	5	0	4	67:70	10
6. Olimpija	9	4	1	4	105:70	9
7. Brežice	9	4	1	4	102:82	9
8. Polet	9	2	0	7	79:98	4

NOVO MESTO — Alič AK

Novo mesto so pričel redno zimbško vadbo v telovadnici osnovne šole. Vadbo vodi znani atlet in pedagog Marjan Špiler. (I. G.)

Belokranjci presenetili v Ljubljani

To nedeljo so nas najbolj presenetili Belokranjci, Krčani in Novomeščani. Belokranjci so matirali borbene in nekoliko grobe slovanovce, ki se jim še snjalo ni, da bosta dve točki odšli v Belo krajino. Novomeščani so s težega terena na Rakeku prinesli domov dve točki, ki jim bosta prišli prav. Krčani pa so spet našli same sebe in so v lepem srečanju gladko porazili sladkovrski Sever. Brežičani so nekoliko nepričakovano izgubili v Ljubnem. Morda jih je zanesla prevelika prepričanost o zmagi. Mirenčani so nekoliko oslabljeni dožive, enega najlepših porazov v zadnjem času. Sevničani se pa še vedno borijo s težavami; videti je, da jim je težko sestaviti ekipo.

Celulozar : Sever (Sladki vrh) 3:1

Celulozar je takoj začel s silovitimi napadi. Gostujoči vratar je imel srečo, da ni prejel zadetka še v 3. minuti, ko je Savčič zadal vratnico. V 25. minuti je prvič prevaril vratarja gostov razigrani Klaič, 3 minute zatem pa še Božič. Vendar so zaradi nepazljivosti domači v 41. minuti prejeti zadetek. Končni rezultat je dosegel Klaič a lepim zadetkom. Celulozar je igral dobro, posebno se je izkazal rezervni vratar Šepetave. (I. HARTMAN)

Slovan (Lj.) : Bela krajina 1:2

Slovan je bil ves čas tekme v rahli terenski premoči, vendar so Belokranjci s hitrimi protinapadi ogrožali razredčeno obrambo Ljubljancemov. Tako sta jim uspela dva prodora Karina in Petroviča, in že je bil rezultat 2:0 za Belo krajino. Za rezultat je nekoliko podgal slovanovce, ki so iskali vse mogoče prijeme, da bi ugnali trdoživne Belokranjce. Vendar jim to ni uspelo, zato so jim proti

Rakek : Elan (N. m.) 1:3

Novomeščani so gostovali pri nogometarjih Rakeka. Srečanje so zaslužen odločili v svojo korist s 3:1 in s tem odbrali korak z vodilno Belo krajino. Strelet golov so bili Maksimovič, Macelj in Alapovič. V nedeljo bodo Novomeščani imeli v gosteh ljubljanskega Slovana; srečanje bo odločilo o prvem mestu v LCL.

Rudar (Senovo) : Zalec 3:0

V 8. kolu celjske nogometne podzveze bi se morali na Senovem pomeriti enajsterici domačega Rudarja in Zaleca. Vendar zadnje uvrščena ekipa v tej ligi ni pripeljala na Senovo in je srečanje izgubila s 3:0 b. b. (J. KODELJA)

Induplati (Jarše) : Mirna 5:2

Potovanje v Jarše se je, kakor je bilo pričakovati, končalo neuspešno.

NOGOMET

pešno za mirenške nogometarje. V Jarše so Mirenčani odpotovali brez treh najboljših igralcev. Rezultat je nekoliko previsok, gre pa na rovaš tolerant nezanesljivega vratarja Lagarja. Oba gola za Mirenčane je dosegel novinec Rukavina. (A. TRATAR)

Ljubno : Brežice 3:2

Brežičani so odpotovali v Ljubno optimistično razpoloženi. Vendar se na razmoženem igrišču niso znašli, tako da so domači dve minuti pred koncem dosegli zmagoviti zadetek in s tem odločili srečanje v svojo korist. Brežičani so kljub porazu še vedno na tretjem mestu. (V. PODGORSEK)

Šmarje : Sevnica 4:2

V predzadnjem kolu tekmovalja v celjski podzvezi ligi drugega razreda so nogometarji Partizana iz Sevnice gostovali v Šmarju pri Jelšah in izgubili tekmo s 4:2. Sevničani lahko občujejo, da tako počasni oddajajo točke. Doma še nekako zmorejo zbrati enajsti mož, za gostovanje pa jih je vedno premalo. (J. BLAŠ)

Kočevje : Borovnica 4:0

Nogometarji Kočevja so v nedeljo porazili Borovničane s 4:0. Zadetke sta dosegla: Briski 3 in Sansa 1.

Kje, kdaj in kdo?

Nogometarji kraškega Celulozarja bodo gostovali pri vodilni ekipi v ligi, Steklarju iz Rogaske Slatine. Novomeščani bodo imeli hudo srečanje z ljubljanskim Slovanom, Belokranjci pa z Odredom iz Porenje vasi. Brežičani se bodo doma srečali z vodilno ekipo v ligi celjskim Olimpijom, senovčki Rudar pa bo gostoval v Rogatcu. Sevničani imajo doma zadnje tekmo s Puntikom. V republiški šahovski ligi bodo naslednja srečanja: Ljubljana : Kočevje in Novo mesto : Cerknica.

Človeku se ježijo lasje!

V zadnji številki zagrebškega ilustriranega tednika ARENA smo prebrali, da je bilo za drugoligaško nogometno enajsterico Trepče iz Kosovske Mitrovice pri njenih naporih, da bi si pridobila status prvoligaša, v 10 letih porabljenih milijardah družbenih sredstev.

sprotajemo, da podpirajo nogometne Trepče, vendar je ob tem treba videti tudi druge. Menim, da naš družbeni sistem tudi v takem primeru zagovarja enakovredno razvijanje družbenih sredstev.

Ko smo to prebrali, smo se zgrozili! Vprašamo se lahko, kakšni morajo biti ti športniki, da je družba zanje namenila največ milijone. Seveda smo ob tem imeli v mislih vse tiste naše SPORTNIKE, ki s skromnimi sredstvi dosega odlične uspehe (vaterpoliste, telovadce, kuglačke itd.) brez takšne družbene podpore. Spominjamo se še vaterpolistov Partizana, ki so pred leti sodelovali v tekmovalju za naslov svetovnega prvaka. S skrajnimi napori in s pomočjo posameznikov so končno izbrali sredstva, da so se lahko udeležili tega tekmovalja. Svoji navijačem so se oddolžili, osvobodili so prvo mesto!

Poznamo precej športnikov, ki so poneli glas jugoslovije po vsem svetu. Vendar za vse te številne glasnike našega športa nismo namenili ene milijarde dinarjev. Ne vemo, zakaj ima potem drugoligaška ekipa Trepče takšno podporo družbe? Kaj s tem ne postavljamo ob stran vseh drugih športnikov? Nehote se ob tem spominjamo tudi vseh številnih športnih amaterjev, ki delajo dejansko brez denarja.

Menimo, da bo to pisanje zagrebškega tednika še komu drugemu pognalo kri v glavo. Ne na

Samo Medic igra zadnje čase tako kot v najboljših časih, ko so novomeški odbojkarji igrali še v zvezi konkurenci. (Foto: S. Dokl)

Ribniški telesnovzgojni delavci (na sliki od leve proti desni) FRANC LEVSTEK, inž. LOJZE MAROLT in VINKO KERSNIC so nam marsikaj zanimivega povedali o ribniškem športu. Razgovor z njimi bomo objavili prihodnjič. Foto: S. Dokl

Šport

Od tu in tam

■ NOVO MESTO — Končani je četrtokategorijski šahovski turnir, na katerem je igralo 18 šahistov. Zaslužen je zmagal Janez Vidmar. Končni vrstni red: 1. Vidmar 16, 2. Porediš 15, Kobal in Kaps 14, Fucelj 13,5, Podhaj 13, Zigante 10,5 itd. (J. V.)

■ KOČEVJE — Na pionirskem šahovskem prvenstvu za mesec oktober je zmagal Bojan Mohar; sledijo Cuk, Sega, Voneina, Fartek, M. Bupnik itd. Sodelovalo je 16 pionirjev.

■ KRŠKO — V novi koleski telovadnici v Brastanici je bilo te dni končano namiznotenisko prvenstvo v okviru delavskih športnih iger občine Krško. Tekmovalje je odlično organizirala sindikalna organizacija OŠS. Igralo je 8 moških in 2 ženski ekipi. Končni vrstni red — moški: 1. Celuloza, 2. Kovinarska, 3. Občinski uslužbenci, 4. Splošno obrtno podjetje, 5. Prosvetni delavci, 6. Obrtniki, 7. Agrokombinat, 8. Rudnik — Senovo. Rezultati: Celuloza — SOP 3:0, Celuloza — Rudnik 3:0, Celuloza — Prosveta 3:0, Prosveta — Rudnik 3:0, Prosveta — SOP 1:3, Rudnik — SOP 0:3, Kovinarska — Občinski uslužbenci 3:0, Kovinarska — Agrokombinat 3:0, Kovinarska — Obrtniki 3:0, Obrtniki — Agrokombinat 3:1, Obrtniki — Občinski uslužbenci 1:3, Agrokombinat — Občinski uslužbenci 1:3, Kovinarska — Celuloza 0:3, Občena — SOP 2:2, Obrtniki — Prosveta 0:3 in Rudnik — Agrokombinat 0:3 b. b. V ženski konkurenci sta se srečali samo ekipi Agrokombinata in Lize. Senovčanke so bile boljši in so zmagale 2:0. (L. H.)

■ KRMELJ — V 9. kolu šahovskega hitropotesnega turnirja za naslov prvaka Krmelja je med 8 igralci zmagal brez poraza Debetar s 7 točkami. Sledijo: Drstvenšek (Sevnica) 6, T. Zvar 4, D. Perhaj 3,5 itd. V skupnem seštevku točk vodi Stribar s pol točke manjka pred Debelakom; 3. Zvar, 4. D. Perhaj itd. (B. D.)

■ BREŽICE — V soboto in nedeljo bodo prvi v tujini nastopili brežiški rokometarji. Igrali bodo na rokometnem turnirju v Gradcu, na katerem bo poleg dveh domačih ekip nastopila tudi ena ekipa iz SSSR. Brežičani so doma že poželi več mednarodnih zmag. Gostovanje v tujini pa jim je nagrada za odlično uvestvev v jesenskem delu republiške moške rokometne lige; ovojčili so tretje mesto. Brežiškim rokometarjem želimo na gostovanju čimveč uspehov. (V. P.)

■ NOVO MESTO — V 4. kolu jesenskega dela občinske rokometne lige so bili doseženi naslednji rezultati: Vseh devet — Zeleničar 48:45, KRKA — ISKRA 300:489, Stari devot — PIONIR 435:494, Lalenja — Senjornej 50:9. V vodstvu so štiri ekipe (Zelezničar, PIONIR, ISKRA in KRKA) s 16 točkami. (J. M.)

■ KRŠKO — Na občinskem šahovskem prvenstvu v okviru delavskih športnih iger občine Krško je igralo pet ekip. Tekmovalje je solidno organizirala sindikalna podružnica Elektro Celje — delovna enota Krško. Končni vrstni red: 1. Elektro 12, 2. Prosvetni delavci 11, 3. Kovinarska 10,5, 4. Obrtniki 9, 5. Celuloza 7,5. Rezultati: Prosveta — Obrtniki 1:3,5, Celuloza — Kovinarska 2:3, Elektro — Prosveta 2,5:2,5, Obrtniki — Celuloza 2,5:2,5, Celuloza — Elektro 1,5:3,5, Kovinarska — Obrtniki 4:1, Elektro — Kovinarska 3:2, Prosveta — Celuloza 3,5:1,5, Kovinarska — Prosveta 1,5:3,5 in Obrtniki — Elektro 2:3. (L. H.)

■ KOČEVJE — Osnovna šola Kočevje je skoristila lepo jesensko vreme ter priredila športni dan za učence višjih razredov. Na stadionu se je obrnil nad 600 pionirjev in pionirk. Tekmovali so v športnih igrah in atletiki. Rezultati: pionirji — atletika (ekipno): 1. a. razred (11.959 točk), 2. b. f. (10.702), 3. b. d. (10.231) itd.; posamezno: 1. Milan Glenski (2.233 točk), 2. Jadran Vukelja (2.204), 3. Franc Kenda (2.152) itd.; rokomet: 1. b. a. 0 točk, 2. b. h. 4, 3. b. c. 6; boj med štirimi ogoji: 1. 5. g. 6 točk, 2. 5. c. 4, 3. 5. f. 2 itd.; pionirke — atletika (ekipno): 1. 8. f. (8.872 točk), 2. 7. c. (6.564), 3. 8. d. (6.352) itd.; posamezno: 1. Brigita Levstik (1.388), 2. Irena Vukelj (1.242), 3. Silva Pester (1.209) itd.; rokomet: 1. 6. a. 6 točk, 2. 6. h. 4, 3. 6. e. 2 itd.; boj med štirimi ogoji: 1. 5. f. 6 točk, 2. 5. d. 4, 3. 5. a. 2 itd. Organizacija je bila dobra. (A. A.)

■ NOVO MESTO — Te dni so je pričel tretjekategorijski šahovski turnir, na katerem igra 12 igralcev (Vidmar, Poljansek, Vene, Bokovič, Komelj, Porediš, Hrovatič, Fucelj, Klevišar, Skandal in Kobal). (I. V.)

■ NOVO MESTO — Pričela se je revija kuglačev. Sodeluje 30 tekmovalcev. Trenutno je v vodstvu Fabjan (795), sledijo: Mešlak, 783, Jarc 715 itd. (J. M.)

Naši ljudje še vedno zbirajo!

(Nadaljevanje s 1. str.)
 žek v višini 11.000 din, iz skladov skupne porabe pa: Vodna skupnost Dolenske 3.000, Novotehna 5.000, DBH 3.000, Elektrotehna 1.500, Gradbeno obrtno podjetje 1.000, Kavarna Novo mesto 500, Občinska in okrajna javna košarstva 700, SIK Novo mesto 5.000, Kmetijska šola 600, Dolenjski list 1.000, Kojodvorska restavracija 900, Na republiški štab so poslali pomoč Zavod za zaposlovanje delavcev 1.000, Zavod za zdravstveno varstvo 2.000 in GG Novo mesto 5.000. Med darovalci so bili tudi posamezniki. Kolektiv šolarjev je zbral za Banjaluko 735 din, Podmladek RK Vavta vsa pa 80 din.

V Sevnici je poseben štab za pomoč Banjaluki poslal delovnim organizacijam priporočilo, naj prispevajo za Banjaluko in okolice 610 dnevni zaslužek, kar bi znašalo okoli 140.000 din. Do konca prejšnjega tedna je bila nakazana še naslednja delovna pomoč: konfekcija »Sava« 25.000 din, osnovna šola Krmelj 735,50, občinsko sodišče 123,60, konfekcija »Bračunjak« bo dala otroško konfekcijo v vrednosti 10.000 din, kmetijski kombinat pa je pripravil poslati večer svinjskega mesa.

V trebanjski občini sicer ni priporočila, da bi prispevali enodnevni zaslužek, zato zbirajo denar v obliki prostovoljnih prispevkov. Občinska uprava je prispevala en odst. mesečnega zaslužka, krojaško podjetje pa razen denarne pomoči še 10 plaščev. Sindikalne podružnice zbirajo v vseh delovnih organizacijah, vendar skupnih podatkov o tem še ni.

Iz Črnomilja so nam sporočili, da so do 7. novembra prispevali kot pomoč porušeni Banjaluki naslednje delovne organizacije in posamezniki: Belt 2 stroja v vrednosti 31.425, občinska skupščina Črnomelj 10.000, občinsko sodišče 500, občinska konferenca SZDL 500, osnovna organizacija RK Dragatelj 350, osnovna šola Črnomelj 2184, delavci občine Črnomelj 1030, delavci KZ SZ 430, učenci in učitelje poklene kovinarske šole 268, kolektiv sodišča 365, delavci družbeno-politične organizacije 310, osnovna šola Stara Lipa 50 din.

Gojencem druge klase PAVU

22. novembra 1969 bo v Solskem centru PVO v Zadru sestajali gojence druge klase Protiteljskega vojaškega učilišča (PAVU) ob 20-letnici zaključka klase. Za to priložnost bo organizirana sliedenost z družabnim večerom ter izveden program s podelitvijo spominskih plaket.

Priljubljeni odbor za proslavo prost vse bišče gojence (pitomce), njihove starešine in predavatelje, naj se takoj javijo komandni garnizije v Zadru (odboru za proslavo 20-letnice PAVU), da jim bodo lahko poslali vabila.

Udeleženi proslave bodo plačali stroške prevoza sami, za vse ostalo je poskrbel priraditelj.

»Integracijski proces« ali samo kozarček za razpoložene? Adi Osterc, generalni direktor vetrnogovora MERTATOR iz Ljubljane (desno), in Lofje Urbaščak, direktor trgovskega podjetja DOLENJKA iz Novega mesta, prijateljsko objeta, po otvoritvi Dolenskega MARKETA v Straži v petek, 7. novembra. Foto: M. Veseli

Kakor je bila lepa tako je bila hudobna

Gre za baronico s Krupe, ki ji je osem let kočiljal Matija Kastelic z Vinjega vrha — Možak je še živ, a slaboten — Nikdar se ni naučil ne pisati ne brati, vendar pa veliko ve

Stari mož, ki ima deset kribov in še šest let povrh. Matija Kastelic z Vinjega vrha pri Semčju, je bil nekdo tudi mlad. In v tistih dneh je služil za kočijasa baronico na Krupi. Rekel so mu Matiček ali Tiček, navihani pa ni bil nič manj kot tisti Matiček, ki mu je Linhart prisodil glavno vlogo v svoji še vedno čislani vseleirji.

Matija Kastelic ni nikdar hodil v šolo. Brati in pisati še danes ne zna, s tem pa ni rečen, da ne bi veliko vedel. Če do lani je domski dim roker za večerom vesal tihiv pa bodo zbirali enodnevni zaslužek na pripravilo izvršnega odbora SZDL. Dostaj je enodnevni zaslužek je prispeval kolektiv občinske skupščine, brestiška je nova šola pa 1 odst. od mesečnega osebnega dohodka.

Ko je bil Matija Kastelic mlad, je bil sila navihani, rekel pa so mu Matiček — Na silki v naslovu: To je vse, kar je ostalo od nekaj močnejše krupske graščine. (Foto: R. B.)

Mož, ko so zasidli prve lopate in ko je prva lokomotiva ponosno pripihala skozi semiški tunel.

Ko smo se takole menili o starih, ki jih danes poznamo samo iz knjig, je nekdanji šegav Matiček nenkrat potpal rokar in vprašal: Ali bom v tem gvanju zakopani?

Turobna misel nas je za hip zmedla. Da bi nanj pozabili, je mladi gospodar, prav tako Matija Kastelic, zbral pravilnik, kakšna je bila sestota krupske graščine. V gradju je kot mlad fant večkrat bil.

— Bil je velik in lep grad, kjer pa še precej pred zadnjim vojno ni bilo več baronov. Grad je imel štiri stolpe. Dvorišče so rekli hof. Bil je sesajen a odpresani, na sredini pa je stala velika stara kamnita miza. Prostora je bilo toliko, da bi lahko s kamioni vozili naokrog V desnem stolpu je bila globoka ječa. Graščina na Krupi je izgnila med zadno vojno. Partizani so grad zažgali, ker je bila v njem italijanska posojanka. Dandnes niti ruševin ni lahko zapaziti. Le še eno ohranjeno gospodarsko poslopje pričča, da so tu žele prebivali graščaki.

Mučenje uglednega gosta

Od 9. ure do skoraj 16.15 so uglednega republiškega predstavnika vlačili s sestanka na sestank. Vmes so mu trikrat postregli s turško kavo in kislno vodo, jesti pa mu niso dali nič

Ugledni gost, predsednik neke visoke republiške organizacije je obiskal sedež neke dolenske občine. Gost je odpoval iz Ljubljane okoli 8. ure, se pravi, da je zavrkoval (če sploh je) okoli 7. ure. »Gostojubni predstavniki dolenske občine pa so ga nato opdili s sestanka na sestank, da je bil brez hrane skoraj 10 ur! Če bi pustil toliko časa brez hrane kako žival bi prav gotovo družilo za varstvo živali še protestiralo.

Nekateri novinarji, ki so spemljali uglednega gosta, tega mučenja niso prenesli in so vmes sskočili na kosilo, drugi pa so se s poslednjimi močmi vlekli za gostom in občinskim spremljevalcem.

Povedati pa moram, da so gostu na vseh treh sestankih, ki se jih je tiste dni udeležil, postregli s turško kavo in kislno vodo, kar zelo verjetno sploh ni primerno za prazen želodec.

Ženo prijeli, mož še na begu

Zakonca Martina in Jože Smrekar iz Trbovelj osumljena za številne vlome v novomeški in sevniški občini ter drugod po Zasavju

4. novembra sta poskušala neki mož in ženska v Spodnjem Laponskem v bližini Aloskeje Blatinke. Ko sta ležala na balkonu, ju je zagledal v hiši Marjete Lindič v Trbovelj, ki je prišel mimo.

V naslednjih dneh sta vsa dva vianjajna v okolici Zbur, Skočjana in Mokronoga. Iz letne hišice Alojza in Rudija Punžerčarja iz Stare vasi pri Skočjanu sta med drugim odnesla gramofon. Gramofon pa je bil ukraden tudi Mariji Erste iz Klenovca. Kaže tudi, da imata na vesti tatvino v hiši Marje Lindič v Trbovelj pri Trbišću.

Moški se je ljudem predstavil za potnika, ki popravlja avtomobil, da je zaposlen v Nemčiji in podobno. Nasil je naložnik. Zensko konstantno las pa je nosila bundo.

Malo pred zaključkom zadeve nam je uprava javne varnosti iz Novega mesta sporočila, da so žensko že prijeli, medtem ko je možki še na begu. Gre za zakonca Martina in Jože Smrekarja iz Trbovelj, ki ju je iskala tudi UV iz Celja, Kaze, da suata zakonca Smrekar na vesti tudi več kaznivih dejanj v Zasavju, zlasti v sevniški občini.

Življenje v številkah

Neprijaznemu opazovalcu pred magistratom misli, nehoti snavajo daleč stran, ko gleda parčice, ki slovesno stopajo skozi vrata, za katerimi bodo čez nekaj trenutkov izgovorili enega izmed najpomembnejših adas v svojem življenju. Medtem ko v mislih sledamo njihovo bodoče življenje kot pravilno s srečnim koncem, pa še tako prikipen parček v statističnih obeh predstavlja samo številki. Ki jo razvrača v različne ramseljastice. Te pa nam prenekaterekrat povedo zelo preslabo življenjsko zgodbo.

Tako nam statistični podatki iz 1968 povedo, da je bilo v Sloveniji sklenjenih največ zakončnih zvez (5.614) med mladimi od 20 do 24. leta, največ razvez (405) pa med zakonce od 25 do 29. leta. Pri nezakonskih je v največ primerih (572) zakonska zveza trajala 5 do 9 let.

Največ otrok (6.051) se je rodilo v prvem letu zakona mataram od 20 do 24. leta in občem od 25 do 29. leta. Poprčna starost mater ob rojstvu vseh živorojenih otrok je bila v tem letu 26,8 let. Največ živorojenih pa 29 let. Največ dojenčkov (532) je umrlo še v prvem mesecu življenja.

Poprčna starost umrlih možev je bila lani v Sloveniji 61,2 leta, žensk pa 67,7 leta.

V spodnjem toku potoka Bistrica (le kdo mu je dal tako ime?) so poginile vse ribe zaradi suše in odpadnih vod, ki tečejo iz cementnega lijaka — stebra. Cementna cev je nameščena sredi potoka. Na siliki je suha struga s smrdljivo vodo in poginule ribe. Toliko govorimo o varovanju našega prirodnega bogastva, tukaj pa neumisljeno uničujemo najlepše, kar imamo. (Foto: S. Felicijan)

8. novembra je na novomeškem rotovžu odbornik Rudi Mraz ponovno po 50 letih zakona poročil Janeza Kovarčiča in Marijo (Fifot) Kovarčič iz Golobinjka pri Mirni peči. Zakonca sta se prvič poročila 12. oktobra 1919 v Mirni peči. V zakonu se jima je rodilo 13 otrok, od teh jih živi še šest. (Foto: S. Dokl)

Eksploziral je plin

30. oktobra smo poročali o eksploziji, ki je nastala v karoseriji IMV. Po podatkih, ki smo jih dobili na UVJ, naj bi bil eksploziral varilni aparat, kar pa ni točno. Eksploziral je samo plin, ki se je nabral v posodi za odpadno plodovino. Pri eksploziji je dobil Ivan Luzziar opekline druge stopnje na obrazu. Luzziar je prišel v bolnišnico. Pojavila se je omedlel. Pojasnilo oziroma popravek objavljamo na željo IMV in prosimo, da nam prisadeti na pako, ki ni nastala samo po naši krivdi, oprostijo.

Ženske v gospodarstvu

Pregovor pravi, da žena pri hiši tri vogale podpira in v pogovorih je veliko ljudske modrosti. Prenekatere pregovor velja tudi še danes, ko največ vrtjamo številkam. Današnje žene pa ne vrtijo samo pridno kuhalič, temveč se tudi vedno bolj udeležujejo v javnem življenju in v različnih gospodarskih panogah.

V statističnem letopisu SR Slovenije za 1969 najdemo podatke za leto 1968, ki kažejo, da je bilo tega leta v Sloveniji od vseh zaposlenih 40,6 odst. žensk. V negospodarskih dejavnostih jih je bilo zaposlenih celo 66,9 odst. (kulturno-socialna dejavnost: 88,7, družbeni in državni organi 80,5 odst.). V gospodarskih dejavnostih je bil njihov skupni delež 36 odstotkov, po področjih pa:

- v industriji 39,4 odst.,
- v kmetijstvu 31,7 odst.,
- v gozdarstvu 12,8 odst.,
- v gradbeništvu 10,3 odst.,
- v prometu 15,6 odst.,
- v trgovini in gostinstvu 60 odst.,
- v obrti 34,9 odst. in v komunalji 20,7 odst.

To dokazuje, da ženske sicer ne ogrožajo poklicev, za katere navadno mislimo, da so namenjeni moškim, vendar pa lahko kaže, da imajo ženske pomembna vloga tudi v družbenem, in ne samo v družinskem gospodarstvu.

Pred kratkim mi je nekdo prinesel nabeto skaltico običajnih vžigalic (lesene »Drava«, Oslječ) in povedal, da se je v njihimi nameravali Ivan Režek iz Kovoce vasi pri Starem trgu pripaziti cigareto. Poražil je 25 vžigalic, vendar so vse upamile in je moral prositi prijatelje za ogenj. Ker je bilo v skaltici še 12 vžigalic, sem pokusil srečo jaz. Pet vžigalic se res ni vžigalo, sedem pa se jih je. Čeprav zelo teško. Nekateri pride so trditi, da je na vsi galicah premalo žvepla, drugi, ki imajo verjetno bolj pravi, pa da so bile uskladiščene v vlažnem prostoru. Zal nisem zvedel, kje so bile vžigalice kupljene. J. P.

Presežek medvedov

Na območju lovške družine Kočevje je — kot piše v lovskem planu — 5 medvedov. Onda pa je lovec Jože trdil, da je videl samo na mrhovincaju pri Slovenski vasi kar šest medvedov. Nekateri so menili, da lovec Jože pretirava, zato sta si to mrhovincaje ob neki priložnosti ogledala predstavnik lovške zveze in lovške družine. Ko sta se vrnila, sta pošilala Jožeta in mu dejala:

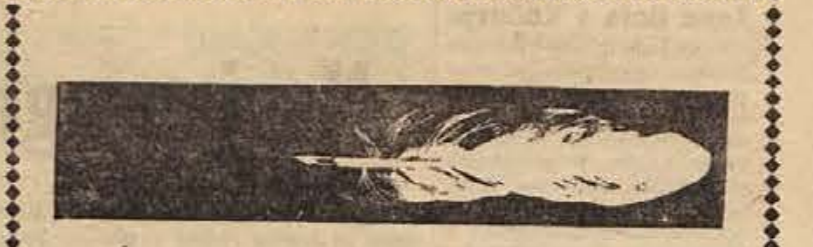
— Ni res, da bi bilo na mrhovincaju 6 medvedov. Med dva sva jih našla devet!

Inšpektorja bo zakrivalo dreve

Pred škocjansko šolo so se pogovarjali tamkajšnji poslovni delavci o lokaciji za novo šolo. Neke tovaršiče je nezadovoljna primaknila: »Šola bo preveč od ceste, dreve nam bo zastrlo pogled.« Ludomušni kolega pa je pripomnil: »Saj vem, zakaj ti je tako žal za lep pogled. Ne boš takoj opazila šolega inšpektorja, kot si ga sedaj!»

»Kadar hočeš...« — »Lahko je nedolgo dopolniti?« — »Lahko, je dejala in prikimala. »Torej v nedolgo do devetih tu?« — »Prav, je dahnila. Povesila je pogled, potegnula svoje roki iz svojih in stekla brez plinčnik. Potem pa se je enkrat obrnila, mi pomahala z roko in izgnila za vogalom. — Nekaj časa sem še gledal v smeri, kamor je izgnila. Potem pa sem vzdihnil, zapri vrata avtomobila in odpeljal. M. KUŽNIK

Nočna potnica

Urni kazelec je že davno prešel ponoč: Vse je bilo zavito v temo, megla pa, ki se je kot koprna spuščala nad pokrajino, je še bolj posivila puščobo jesenske noči. Nenadoma se je izza ovinka zaslislalo hrumenje motorja in se vse bolj bližalo. Tedaj pa sta temo že razparala pramen svetlobe, ki sta kakor lovki velikega polipa otpavala cestisce, zavito v gosto meglo.

Napeto sem gledal v cesto pred sabo in požvižgaval veselo melodijo. Nenadoma se je ob cesti nekaj premaknilo. Zagledal sem vitko postavo nekoga dekleta, zavignila v plašč, ki mi je mahal z roko. Zavrl sem ter odprl vrata avtomobila, da bi vprašal, kaj želi.

Tedaj pa sem že zaslišal njen zveneci glas: »Oprostite, ali peljete proti Ljubljani?«

»Da, sem ji kratko odgovoril. »Bi lahko prisleda, prosim?« je še zaprosila.

»Kar izvolite,« sem prikimal. »Lahko tudi na zadnji sedec, če želite.«

»Hvala lepa. Bom kar tu poleg vas,« mi je z nasmehom odgovorila.

Nagnil sem se proti njej, ji pomagal zapreti vrata, pri tem pa sem začutil njen neupadljivi vonj. Dodal sem plin in odpeljala sva se.

Dolgo sva molčala. Končno sem le prekinil molk. »Kar hladno je, ali ne?« sem dejal v nekoliko brezbriznem tonu. »Da, precej,« je zamrmrala.

Sedaj šele sem si ji bolj ogledal. Bila je stara kakšnih dvajset let. Čeprav je bila že zrelo dekle, je bilo na njej nekaj otroškega, nedolžnega. Kljub temu da sva bila v nojni miraku, sem lahko opazil, da so poteze njenega obraza skladne in da je zelo lepa. Obraz so ji obkrožali bujni plavi kodri, ki so ji padali na ramena. Pod visokim celom pa sta ji žareli očesi kot dva velika smaragda. Mislim sem, da sanjam. Ali je mogoče, da tu, sredi te puste noči sredam takšno bitje? Z roko sem si pomol oči, toda privedi mi izginit. Spet sem se ozrl k njej. Predramila se je iz razmišljanja. Nasmehnila se je, pri tem pa so se zasvetili njeni biserno beli zobje. Sreče mi je začelo hitreje utripati. Bil sem v zadregi in nisem vedel, kaj bi rekel. Končno sem izvlekel iz žepa zavojček cigaret in jih ji poudil: »Kadite?«

»Ne, hvala. Poskušala sem že, a potem samo kašljam.«

Voznja je nadaljevala po vjujasti cesti, posuti s kamenjcem, zato sem nekoliko počasneje vozil. »Slaba cesta.«

»Da, obupna,« je odgovorila. »Ali večkrat vozite tako pozno?«

»Včasih. Sem namreč trgovski potnik, pa me noč zateče tudi na polj, ko se vračam domov.«

»Jaz pa sem prav danes imela smolo. Zamudila sem zadnji avtoBUS in tako se nisem mogla pravočasno vrniti. Zjutraj moram iti na predavanje iz angleščine. Odihočila sem se, da bom stopala. Nekei sofer je bil vsiljiv in nesramen, zato sem izstopila in peš nadaljevala pot, dokler me niste vi ustavili.«

Prekrizala je nogi, pri tem pa ji je zdirnilo krijo do sredine stegen. Hitro ga je popravila, pri tem pa me je sramežljivo pogledala. Naredil sem se, kot da tega nisem opazil.

S podočevalske ceste sva zavila na lepo, asfalturno. Voznja je postala udobnejša, poskakanje in škripanje pod kolosi je utihnilo. Povečal sem hitrost. Po glavni so mi rotili čudne misli. Še nekaj trenutkov in to lepo bitje bo odšlo, odšlo za vedno. Vedel sem, da bom po njenem odhodu zelo osamljen.

Pripeljala sva se do predmestja Ljubljane. Še nekaj ulic in bližala sva se središču. Prosila me je, da bi ustavil pri nebotičniku. Zapeljal sem k plinčniku in ustavil. Zavrnila se mi je in mi podala roko v slovo. Obrnil sem njeno roko v svoji in se ji zazrl v oči.

»Vas bi lahko še kdaj videl?« sem vprašal omahujoče.

Povesila je pogled, trenutek razmišljala, potem pa prikimala. Močnejše sem stisnil njeno roko in jo počasi potegnil k sebi. Ni se branila. Močljala sva, toda stisk naših rok in pogled oči je bil dovolj zgovoren. Prizel sem jo na prvi in jo poljubil. Potem pa je glavno naslonila na moje ramo. Hip sva ostala tako, molčeca, objeta. Potem pa se je odmaknila in zaspešala: »Sedaj pa moram iti.«

»Kdaj se dobivaš?« sem jo vprašal — »Kadar hočeš.« — »Lahko v nedolgo dopolniti?« — »Lahko, je dejala in prikimala. »Torej v nedolgo do devetih tu?«

»Prav, je dahnila. Povesila je pogled, potegnula svoje roki iz svojih in stekla brez plinčnik. Potem pa se je enkrat obrnila, mi pomahala z roko in izgnila za vogalom. — Nekaj časa sem še gledal v smeri, kamor je izgnila. Potem pa sem vzdihnil, zapri vrata avtomobila in odpeljal. M. KUŽNIK

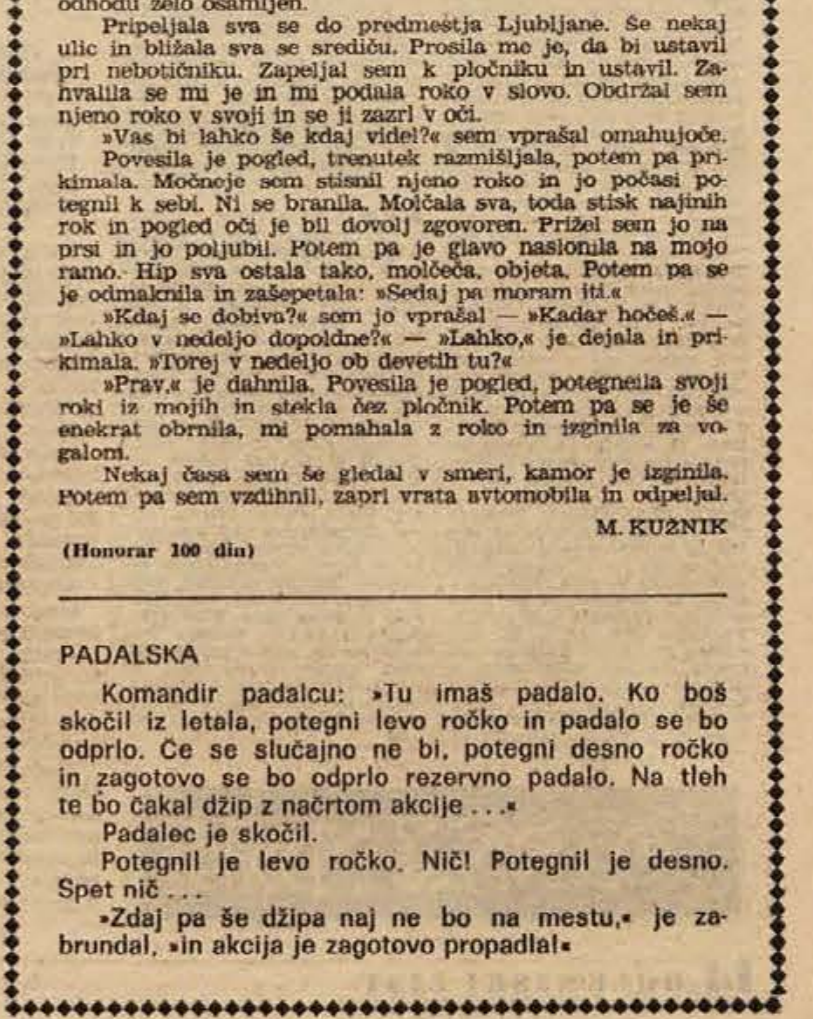
PADALSKA

Komandir padalcu: »Tu imaš padalo. Ko boš skočil iz letala, potegni levo ročko in padalo se bo odprlo. Če se slučajno ne bi, potegni desno ročko in zagotovo se bo odprlo rezervno padalo. Na tleh te bo čakal džip z načrtom akcije...«

Padalec je skočil.

Potegnil je levo ročko. Nič! Potegnil je desno. Spet nič...

»Zdaj pa še džipa naj ne bo na mestu,« je zabundral, »in akcija je zagotovo propadla!«

(Honorar 100 din)

V 4 letih so veliko pogozdili

Gozdno gospodarstvo Brežice je od 1964 do 1968 zasadilo 364 ha intenzivnih nasadov iglavcev, od tega v zasebnem sektorju nekaj nad 172 ha, v gozdovih družbenega sektorja pa blizu 192 ha. V štirih letih je kolektiv vložil za vzdrževanje in ustanavljanje nasadov 2.385.000 dinarjev.

Pozor, živina na cesti!

Občinska skupščina Brežice zahteva povsod pred naselji postavitev prometnih znakov, da je na cesti živina. Na cestah I., II. in III. reda je za to dolžno poskrbeti Cestno podjetje.

RADIO BREŽICE

PETEK, 14. NOVOBRA: 18.00 - 19.10 - Napoved programa in poročila. 19.10 - 19.30 - Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 19.30 - 19.50 - Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 16. NOVOBRA: 11.00 - Domače zanimivosti - Prihodnji teden v republiški skupščini - Komentar s seje splošnega zbora in občinske skupščine Brežice - Danjan Vahen: Zgodovina se in turistične zanimivosti - Nemško demokratične republike - Za naše kmetovalce - Seta Jabolka zlati delišes (inl. Olga Lubšina) - Nedeljski intervju z oktobrskim nagradjencom Stanikom Kobernikom - Pozor, ulnaš pridušnik! - Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.45 - Občani kinstajo in pozdravljajo.

TOREK, 18. NOVOBRA: 18.00 - 19.00 - Novo v knjižnici - Jugotoni vam predstavljajo - Iz naše glasbene šole - Tedenški sportni komentar - Obvestila, reklame in filmski pregled. 19.00 - 19.30 - Iz dijakovske zbirateljske plošče zabavne glasbe - glasbena oddaja.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Jurčič iz Podgore - Rajka, Olga Levstik iz Krškega - Suzano, Stefanija Vrtovšek iz Kompolja - Antonija, Jožica Lubšina iz Gluboknega - Metko, Marija Jurkas iz Vel. Obreža - Andreja, Ljerka Kovačič iz Marije Gorice - Roberta, Marija Kumej iz Jablanice - Marjanca, Vida Petelin iz Brežice - Sama, Matilda Kržnik iz Podgorja - Silva, Zora Komar iz Senkoveca - deklica, Marija Zivoder iz Laduča - dečka, Marija Ocvirk iz Orolja - dečka, Slobodanka Koželj iz Sevnice - dečka in Ana Zupan iz Kermelja - deklica - Čestitam!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in so iskali pomoč v brežiški bolnišnici. Jože Gasperin, žagar iz Zupeleca, se je ušel s sekuro v desno nogo; Jelica Topol, gospodinja iz Laduča, je padla z lestve in si poškodovala glavo; Jože Kozik, upokojenec iz Novo Gore, je padel na poti in si poškodoval hrbet; Ana Komar, gospodinja iz Starega grada, je padla na dvorišču in si poškodovala desno nogo; Avgust Pavlič, sidar iz Vel. Malence, je padel s mopedom in si poškodoval levo roko in glavo.

NOVO V BREŽICAH

OBCEPI Z AVTOMOBILSKE CESTE so premočno vidni. Tujeoni se kaj rado pripeti, da ponosi spregledajo odcepe z avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb. Niti v Mokricah niti v Brežicah niso dovolj vidno označeni. Na Cateški opozarja na odcep učinkovita reklama Toplice, vendar to tistega, ki ve, da pelje tam tudi pot v Brežice.

NA OSNOVNIH SOLAH V OBCINI je sanitarna inšpekcija ugotovila zelo slabe higienske in delovne razmere. Oprema je ponekod tako slaba, da učenci sedijo na stolih brez naslonjal. Slaba vzdrževanje in opremljenost so zlasti šole v Pišcakah, Bušci vasi, na Bizeljskem, v Stari vasi in na Catezi. Izobrazbeno delovnih pogojev, bo šlo to na račun zdravega razvoja učencev. V programu za obnovo šol so te šole omenjene in bodo prišle na vrsto približno v štirih letih.

NOVEMU MLADINSKEMU

Danes tebi, jutri morda meni

Socialistična zveza v Brežicah poziva občane k solidarnosti

Vest o potresu v Ranjaluški je v trenutku sprožila seizmografe sloveskih src. Od prvega dne dalje se steka pomoč nesrečnim ljudem, ki jim je narava neusmišljeno pretrgala ustavljeni tok življenja.

V takih trenutkih vsi enako mislimo. Občinska skupščina, šola in delovne organizacije v občini so takoj pokazale solidarnost do prizadetih. Da bi tekla akcija bolj enotno, je izvršni odbor občinske konference 6. septembra sklical posvet s predsedstvom sindikalnega sveta, s predsedniki krajevnih odborov SZDL, predstavniki skupščine, Rdečega križa, Zveze komunistov in Zveze mladine.

Sprejeto je bilo stališče, da bi zbirali predvsem denarne prispevke. Zbiranje pomoči v delovnih organizacijah, v šolah in pri obrtnikih je dolžan organizirati občinski sindikalni svet. Delovne organizacije in šole naj bi prispevale enodnevni zaslužek ter najmanj 1000 dinarjev iz sklada skupne porabe. Podjetja in šolski zavodi...

ki nimajo skladov, so tega prispevka oproščeni. Za obrtnike je predviden najnižji prispevek 50 dinarjev. Učenci in dijaki naj prispevajo vsak po 1 dinar.

Zbiralno akcijo na terenu je dolžna organizirati Socialistična zveza pod pokroviteljstvom Rdečega križa. Izvršni odbor je sklenil, da morajo krajevni odbori SZDL takoj sklicati vse organizacije in ustanoviti štabe odgovorne za potek akcije. Vse krajevne organizacije bodo sprejele evidenčne liste zase in za podružnice. Zbiralna akcija bo zaključena 15. decembra letos.

Vsakega občana posebej pozivamo, naj s svojim prispevkom dokáže solidarnost do sočloveka. Pomisli naj na to, da mu bo prizadet; to nekoč vrnil, če ga zadene taka ali podobna nesreča, kar ni nemogoče, saj živimo na potresnem območju IX. stopnje.

Izvršni odbor obč. konference SZDL Brežice

VELIKO NACRTOV, KI JIH BO TREBA USKLDITI MED SEBOJ

Napoved za turistično prebujenje

Brežiška občina želi napraviti korak dlje v turističnem razvoju

Svet za gospodarstvo občinske skupščine Brežice je v kratkem že dvakrat obravnaval razvoj turizma v občini. V torek je o tem razpravljal splošni zbor. Vabljeni so bili odborniki in člani izvršnega odbora občinske konference Socialistične zveze.

Kot pripomoček za lažje darške organizacije, ki žele investirati v turizem, na tem območju. Seveda morajo biti investicije v skladu z razvojem turističnih območij, ki jih bo določil splošni program.

Osnutek programa je pripravljen. Naslednja dolžnost je uskladiti načrte in jih dopolniti z dejavnostmi, ki v njem niso omenjene. To so predvsem trgovina, obrt, lov, ribolov itd. Turizem mora povečevati gostinsko dejavnost s kulturnim in zabavnim življenjem podobno, kot so to že začeli v sosednjih občinah.

Brez odlaganja je treba naročiti in izpeljati urbanistično ureditev območij, ki so za razvoj turizma najpomembnejša. Sem sodijo: Cateške Toplice s široko okolico in predelom ob Krki, Mokrice in Bizeljsko.

Svet se med drugim zavzema za ustanovitev sklada za turizem pri občinski skupščini. Vsaj naj bi se stekale turistična taksata, proračunska sredstva, prispevki gostinskih turističnih organizacij in prispevki drugih gospodarskih organizacij.

Svet je sprejel odločitev, da je treba odprtih rok sprejeti priliv zunanega kapitala v občino in podpreti vse gospo-

Po smrti zemljo občini

Veliko ostarelih ljudi brez otrok se živi od podpore, ki jo prejemajo od občine. Ta podpora bi bila lahko višja same v primeru, če bi po smrti izročili zemljo v občinsko last. Ena takšna pogodba je bila letos v Brežicah že napravljena. Darovalec je odšel v dom počitka, kjer ima vso oskrbo.

Za izročitev zemlje se stari ljudje neradi odločijo. Boje se, da jim bližnji sorodniki ne bi hoteli potem prav nič več pomagati. Tako pa jih le še navežejo nase z upanjem na dediščino.

46 denarnih kazni

Sanitarna inšpekcija je letos pregledala 436 trgovin, gostiln, mesnic, slaščičarn in pekarn. Higienski pogoji se boljajo iz leta v leto, najvidnejši pa je napredek pri ureditvi trgovin. Manjše kršitve higienskih predpisov je inšpekcija kaznovala v 46 primerih.

666 ponovnih pozivov

Svet za zdravstvo v občini Brežice ugotavlja, da je fluorografiranje prebivalstva junija uspelo. Udeležilo se ga je 98,9 odst. prebivalcev, starih nad 24 let. 666 udeležencev je prejelo vabilo za ponovni pregled pri zdravniku za pljučne bolezni. Fluorografiranje je odkrilo pri njih bolezenske spremembe pri njih na pljučih in na srcu. Kontrolno nad temi bolniki je prevzel protituberkulozni dispanzer Brežice. Na novo odkrita obolenja že zdravijo bodisi v domači oskrbi, bodisi v bolnišnicah.

ZA REJENCE PLAČUJEJO STARŠI IN OBCINA Domače ognjišče v tuji hiši

Predlog skupščini za zvišanje rejin

Rejništvo je oblika varstva za tiste otroke, ki zaradi neurejenih domačih razmer nimajo možnosti za normalen razvoj, pa tudi za otroke brez staršev. Tuje družine jim poskušajo nadomestiti domače ognjišče.

V brežiški občini živi pri rejnikih 47 otrok. Trinajst od teh so jih vzeli v varstvo sorodniki. Celotno oskrbo plača skupščina za 16 rejencev, medtem ko plačujejo starši rejnino za 19 otrok.

Socialnovarstvena služba pri občinski skupščini nadzoruje vse rejence. V tujih družinah se večinoma dobro počutijo. Oskrba je dobra, ker so socialni delavci skrbno izbirali družine, zlasti takrat, kadar so oddajali v rejo majhne otroke. Pri izbiri so upoštevali starost rejnikov, njihove stanovanjske in druge razmere, predvsem pa čustveno navezanost na rejence. Pokazalo se je, da so se učni uspehi pri otrocih, ki so jih oddali v rejo, hitro izboljšali.

Rejencem, ki so uspešno končali osnovno šolo, je skrbstveni organ pri občinski skupščini pomagal do poklica. Letos sta se dva taka učenca

vpisala v poklicno šolo.

Rejnine bodo poskušali zvečati, ker je to boljše in cenejša oblika kot oddaja v zavod. Občinska skupščina plačuje rejnikom 80 do 200 dinarjev na mesec. Svet za zdravstvo in socialno varstvo je predlagal, da bi jih zvečali v povprečju vsaj na 30 din mesečno.

V torek na seji skupščine

Na seji 11. novembra sta oba zbora občinske skupščine obravnavala poročilo o delu in problematiki sveta za zdravstvo, socialno varstvo in varstvo družine v letu 1969. Sprejeli so statutarni odlok o pravcih in dolžnostih ter načinu izbire delegatov občinske izbere na zasedanjih slovenske skupščine. Dopolnili so odlok o območjih, na katerih je dovoljeno saditi ribez in zeleni bor. V razpravi je bil nadalje predlog za zvišanje družbene pomoči borcem in študijskih pomoči njihovim otrokom.

Šolski aktivni tekmujejo

Za mladinske aktivne v osnovnih šolah brežiške občine je vodstvo zveze mladine napisalo podobno tekmujevanje, kot je že tradicionalno pri Zvezi prijateljev mladine. Na njem bodo ocenjevali sodelovanje aktivna s šolskimi in športnimi društvi, uspehe na tekmovanjih, sodelovanje mladincev v krožkih, učne uspehe itd.

Pokaži, kaj znaš

Prihodnje leto do 21. maja bo končno tekmujevanje Pokaži, kaj znaš, in takrat bodo zmagovalci prejeli lepe nagrade. Občinski komite Zveze mladine v Brežicah je imenoval v tekmujevalno komisijo Franca Keneja, Marjana Klemenčiča in Marinko Zorko.

Fero Pečnik s štiriletno lipicanko, za katero so tuji Mokricam že večkrat ponujali milijon S dinarjev. (Foto: Jožica Teppey)

POGOVOR O ŠPORTU, KI PLEMENITI ČLOVEKA

Iskri konji bodo še vozili svate

Lepa narava, konji in dobro gostinstvo želja mnogih turistov

Civilizacija je prinesla s seboj naglico. Kult avtomobilizma je zamenjal sožitje z naravo. »Pri nas pomeni avtomobil trenutno simbol uspešnosti, mnogo več kot to, da nam pomaga premagovati daljave.« modruje Fero Pečnik, učitelj jahanja v Mokricah.

»Pa mislite, da bo to mi nilo?«

»Prav gotovo, toda treba je časa.«

»Ali menite, da ima konjski šport pri nas prihodnost?«

»O tem sem prepričan. Za turizem lahko veliko pomeni. Ljubitelji dobiva tudi med našimi ljudmi, toda trenutno je to bolj modna muha kot potreba. Za ravnjanje s konji je potrebna vzgoja, ljubezen do živali. S konjem moramo biti pozornejši kot z avtomobilom. Konjski šport je vezan na študij živali.«

»Se že dolgo ukvarjate s konji?«

»Odkar pomnim. Celo med narodnoosvobodilno vojno nisem bil brez konja. Sedem mesecev me je spremljal v boju. Konje imam tudi doma. Bil sem upravitelj v raznih šrebarnah in soustanovitelj prvega konjskega športnega kluba v Mariboru takoj po vojni. Zame je delo s konji pomenilo življenjski študij. Čim bolj spoznavam ljudi, tem raje imam konje.«

»Letos ste zmagnali na kasaških dirkah v Mariboru, kajne?«

»Da, dobil sem prvo nagrado, a samo toliko, da sem imel za potne stroške. Človek

POGOVOR O ŠPORTU, KI PLEMENITI ČLOVEKA

mora biti idealist, če se hoče ukvarjati s konji.«

»Ali tuji cenijo naše konje?«

»Zelo. Poznam njihove la-skave ocene, ker kupujem za-nje konje. Obsojam pa birokracijo, ki spremlja prevažanje živali. Na železnici ravnajo s pre-mogom lepše kakor s konji. Mnogo nesreč se je že zgodilo zaradi nepazljivosti. To mi ni všeč, ker kaže na pomanjkljivo vzgojo. Plemenite živali so izenačene z običajnimi tovo-rom, vagoni stoje na postajah cele dneve, ne da bi se kdo zmenil za najnujnejšo oskrbo. To ni pretiravanje, to sem do-živela.«

»Je res, da se poslavljate od Mokric?«

»Da, za nekaj časa bom šel v Holandijo in Nemčijo. Tu me bodo nasledili mlajši.«

S SOBOTNEGA SREČANJA OGRONOMOV IN KMETIJSKIH TEHNIKOV: v novi hladilnici Agrokombinata Krško. (Foto: M. Legan)

V BRESTANIŠKI ELEKTRARNI DELAJO NOČ
IN DAN

Že dva meseca s polno paro!

Vodno energijo nadomeščajo termoelektrarne

Od konca septembra dalje obratuje Elektrarna Brestanica z vsemi zmogljivostmi. Na mesec proizvede po petnajst milijonov kilovatih ur. To je največja proizvodnja, ki jo zmore.

Na ta vzpon je vplivala dolga suša. Hidroelektrarne so zaradi tega močno zmanjšale obratovanje. Razen tega je nastala še okvara v trboveljski termoelektrarni. Popravljenost bo do 15. decembra.

Za nekaj ur se ustavi Elektrarna v Brestanici le včasih v nedeljo, da čistijo kurilnice, seveda samo z dovoljenjem razdeljevalne službe v Ljubljani.

Za prejšnjo proizvodnjo je zadostoval premog s Senovega, toda zdaj so ga morali do-

datno naročiti v Zagorju in Kanjarici. Veliki kupi goriva kopnijo kakor sneg. Povpraševanje po premogu je to jesen zelo naraslo. Rudnik Senovo ima prodano vso proizvodnjo do konca leta. Podobno je najbrž tudi drugod. Pa ne le zaradi termoelektrarn, ampak zaradi povečane porabe nasploh.

Krvodajalcem prost dan!

Na razširjeni seji občinskega odbora Rdečega križa v Krškem so pred dnevi predlagali vodstvom delovnih organizacij, naj bi krvodajalcem na dan odvzema krvi omogočili dela prost dan. V tem primeru bo odziv gotovo večji, kot je bil sicer. Predstavniki Rdečega križa želijo, da bi krvodajalske akcije preložili na primernejši čas, kajti v poletnih mesecih se število darovalcev zaradi dopustov avtomatično zmanjša. Po njihovem mnenju bi dobili največ krvodajalcev v decembru, kot je to predvideno letos.

Sindikati zbira pomoč

Do sobote, 15. novembra, morajo vse osnovne sindikalne organizacije sporočiti občinskemu svetu, kolikšno pomoč so namenili Banjaluki. Zgled jim je dal občinski sindikalni svet s prispevkom 1.000 dinarjev. Denarne prispevke zbirajo tudi šolski otroci. Med njimi je organiziral akcijo Rdeči križ.

Brucovanje v Krškem

V hotelu Sremič bo 28. novembra tradicionalni mladinski ples s brucovanjem. Prireja ga klub posavskih študentov občin Krško in Brežice.

Da bo le kruha za več ljudi

Mizarstvo Krško bo konec leta slavilo desetletnico obstoja. V tem času se je kolektiv povečal od 20 na 120 delavcev. Raztreseni so v štirih obratih: v Krškem, Brestanici, Kostanjevici in na Prekopi.

Podjetje se je usmerilo na izdelovanje stavebnega pohištva in notranje opreme poslovnih lokalov. Opredeljeni so namenjeni približno 30 odst. celotne proizvodnje. Obrata na Prekopi in v Kostanjevici sta med seboj oddaljena štiri kilometre. Prej ali slej ju namenjajo združiti, ker središče mesta ni pravi kraj za to dejavnost. Kostanjevico to kazni, razen tega so mlazarji tam utesjeni. Z otoka se bodo zato umaknili. Kleparji so se prav tako odločili za tak korak. Novo delavnico si gradijo onstran mostu.

O tem, kje bo stal nov obrat, bo imela prvo besedo komisija za odredanje lokacije. Graditi se ne bodo mogli takoj, ker podjetje nima lastnih sredstev. Računajo, da bi v novem obratu povečali število zaposlenih na 80. Trenutno jih dela v obratih na Prekopi in v Kostanjevici 45.

Črpalka v Brestanici

Letos, najkasneje pa spomladi prihodnje leto, bo v Brestanici dograjena bencinska črpalka. Sprva jo je mislila prevzeti Preskrba, toda zdaj jo Pionir gradi za podjetje Petrol. V Brestanici je nujno potrebna. Rudnik in elektrarna imata veliko tovornih vozil, v obeh krajih, na Senovem in v Brestanici, pa je tudi veliko osebnih avtomobilov, in vsi ti so morali po gorivo v Krško.

Več živahnosti!

V torek, 23. novembra, bo v Krškem občni zbor občinske zveze za telesno kulturo. Ključ za izvolitev delegatov v društvi je pred dnevi dočel izvršni odbor zveze. Vsaka telesna vzgojna organizacija bo delegirala v občni zbor po dva člana. Na zbor bodo vabili predstavnike družbeno-političnih organizacij skupščine ter predstavnika Zveze za telesno kulturo Slovenije. Namen tako širokega zastopstva je, da bi v prihodnje poživili del občinske zveze. O novih vodstvih so se zato posvetovali z izvršnim odborom občinske konference SZDL.

Zapostavljena množičnost

Sredstva za telesno vzgojo so v krški občini dokaj skromna. Občinska zveza je dobila iz proračuna samo dva in pol milijona starih dinarjev. Denar so razdelili med 13 društev. Odbor občinske zveze je prepričan, da imajo preveliko prednost vrhunski športi, zato v občini pogrešajo množičnost. Najbolj delovna društva so kljub skromnim pogojem v Brestanici, Krškem, na Senovem in Leskovcu.

Trgovina nudi premalo

Občani se vedno menijo, da jim trga v Krškem ne nudi vsega tistega, kar bi potrebovali in kar pričakujejo od nje. Zato so s tem večjim veseljem sprejeli napovedi v sestavku »Veste za nove trgovske hiše v zadnji številki Dolenjskega lista, kjer so vedeli za načrte domačega trgovskega podjetja Preskrba.

IMPERIAL izvaža na vzhod

Do konca leta bo tovarna čokolada Imperial iz Krškega prodala na tržišča vzhodnih držav za 1 milijon dinarjev izdelkov. Letos podjetje ugodno posluje, boljše kot kdaj prej. S 85 zaposlenimi bo doseglo bruto-produkt 900 tisoč dinarjev.

GOSPODINJSKI PRIPOMOČKI

V prodajalnah ELEKTROTEHNE v Krškem in Sevnici imajo vedno veliko izbiro gospodinjstvenih aparatov in pripomočkov. Posebno ugodno prodajajo štedilnike vseh vrst, pralne stroje in hladilnike.

Tudi druge manjše električne pripomočke, kot so sesalci za prah, mikserji, pekači, likalniki, mlinski za kavo in podobno, boste najlažje izbrali v ELEKTROTEHNI.

(PO-E)

KRŠKE NOVICE

■ **UPOKOJENCE SO POVABILI.** V tovarni papirja so se za tridesetletnico podjetja spomnili upokojencev. Za jutri so povabili na razgovor s predstavnikami samoupravnih organov in direktorjem ter za ogled tovarne vse bivše delavce, ki so v podjetju dočakali upokojevtv. Teh je sedaj še 135. Taka srečanja postajajo še tradicionalna. Upokojenci vsako leto znova poudarjajo, da zelo radi prihajajo v svoj kolektiv. Po končanem razgovoru jih namenjajo jutri odpeljati z avtobusi na kosilo v Kostanjevico, kjer bo tudi družabno srečanje.

■ **KARATE TEČAJ** — Karate klub bo v kratkem organiziral začetni tečaj za ženske in moške, ki so dopolnili 15. leto. Mlajših ne vpisujejo. Interesenti se lahko prijavijo v tečaj vsak torek in četrtek od 19. do 20. ure v šolski telovadnici.

■ **NOVO AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE.** Odkar je železnica pri-

čela elektrificirati progo na postajnem območju, so utihnili avto-busno postajališče pri gostilni Cetin. Ustvarjanje avtobusov je oviralo cestni promet in delo ob progi, zato so prestavili postajališče k obratu družbene prehrane. Tam je predvidena tudi bodoča avto-busna postaja.

SAMO DO 20. NOVEMBRA JE ČAS. Društvo šoferjev in mehanikov bo v začetku decembra organiziralo tečaj za poklicne voznike motornih vozil. Prijave zbira krški šizletnik do 20. tega meseca. Prijavite se pravočasno!

OBETI ZA BOLJŠE ZVEZE. Na nedavnem sestanku o usklajevanju vseh redov so železničarji obljubili precej boljše zveze v Zagrebom in Zidanim mostom. Predvidajo, da bodo po končani elektrifikaciji najkasneje po 1. januarju 1970 vpeljali precej novih električnih vlakov in tako izboljšali zveze za prihode na delovno mesto in v šolo.

Obvezno 10 ur prve pomoči

Komisija za prometno varnost v Krškem predlaga skupaj z Rdečim križem, sindikatom in Avto-moto društvom obvezne tečaje prve pomoči za vse bodoče amaterske voznike. Tak tečaj na bi kandidati obiskovali vzporedno s tečajem za šoferje.

Koncert učiteljskega zbora

Občinska konferenca SZDL je za dan republike povabila v goste učiteljske pevski zbor Emila Adamiča iz Ljubljane. Koncert bo 28. novembra popoldne v Krškem, zvečer pa v Brežicah.

Bergerjev kvintet: to nedeljo v krški občini

Potem, ko so v preteklih mesecih zabavali goste v različnih turističnih in drugih krajih, so člani ansambla BERGER pripravili za naše kraje in svoje obiske zanimiv nov spored, s katerim se bodo prvič predstavili to nedeljo v krški občini. Naj še povemo, da so nedeljem izdali tudi novo veliko ploščo s svojimi vizurami, ki gre že dobro v prodajo. V nedeljo, 16. novembra, bodo nastopili v tehle krajih.

v Zdolah — ob 9. uri popoldne;
na Velikem Trgu — ob 11. uri;
na Raki — ob 15.30;
v Podbočju — ob 17. uri in v Velikem Podlogu — ob 19.30.

Bergerjevi godci in priljubljena mlada pevka Melita Avsenak vas vabijo na svoje zabavno-glasbene prireditve! Pridite, naužili se boste veselja in zadovoljnih odsluži z gostovanjem!

SOP-

Specializirano podjetje za industrijsko opremo - KRŠKO

vabi k sodelovanju

KVALIFICIRANE
IN VISOKO KVALIFICIRANE
KLJUČAVNICARJE IN KLEPARJE

Za obvestila vprašajte osebno na upravi v Krškem, Gasilska ulica 3, ali po telefonu 71-115.

ZA SEST KILOMETROV CESTE 90 MILIJONOV STARIH DINARJEV

Poplačana vztrajnost mimo načrta

Leskovčanom je zmanjkalo denarja — Na vse prošnje še niso dobili odgovora — Kaj bodo ukrenila transportna avtobusna podjetja?

Pred osmimi meseci, ko je Ciril Plut začel vrtati za pomoč pri asfaltiranju ceste v Leskovcu, najbrž ni nihče mislil, da bo to veljalo 90 starih milijonov. Kdo ve, če ne bi celo najvztrajnejši vrgli puške v koruzo?

Tovariš Plut, ravnatelj leskovske šole, je v pogovoru mimogrede omenil, da ta občinska cesta letos ni bila predvidena za modernizacijo. »Kako vam je kljub temu uspelo dobiti zanjo toliko denarja?« sem vprašala.

»Najprej smo sami segli v zepe, potem smo iskali moralno podporo za uresničitev naših načrtov pri skupščini. Dobili smo jo. In ker spada del naselja pod Krško, nam je mestna krajevna skupnost odstopila 15 milijonov Sdin.«

»Koliko so prispevali prebivalci?«
»Vsaka hiša ob cesti po 60.000, bolj oddaljene po 35.000 Sdin. V naselju Gmajna pa so iz sleherne hiše dali po 60.000, ker je ta cesta manj prometna od ostalih.«

»Kdo vse vam je pomagal?«

»Občinski cestni sklad je dal 12 milijonov in naknadno še 10 milijonov za kanalizacijo, drenažo in razširitev ceste. Skupščina je na zadnji seji sklenila najeti 21 milijonov Sdin posojila, iz katerega bomo še letos ali pa na pomlad naredili zaporno plast na cesti. Veliko so nam pomagale delovne organizacije. Jih bom kar naštel: Kovinarska, Agrokombinat, Labod, Splošno mizarstvo, Transport, Preskrba, Papirkonfekcija, Elektro Celje, Pionir Novo mesto, Gorjanci Novo mesto in Splošno obrtno podjetje Krško. Njihov skupni prispevek je 22 milijonov. V teku so še razgovori z brestaniško Elektrarno, Imperialom, Novotehno in IMV Novo mesto. Tudi s Celulozo, ki zaposluje okoli sto delavcev iz našega

okolja, se dogovarjamo za pomoč. Prošnjo smo poslali obema transportnim podjetjema: Izletniku in SAP.«

»Rekli ste, da je cesta občinska. Je zelo prometna?«

»Vsak dan pelje po njej 28 avtobusov, veliko tovornjakov in še več osebnih vozil. Poleti je bila polna prahu in tako jamasta, da je bilo še v avtomobilu težko vzdržati, kaj šele na kolesu. Ob slabem vremenu so prah zamenjale luže in blato, kadar pa je bil visok sneg, pa niti avtobusi niso mogli voziti po njej. Zdej smo na konju, čeravno nam denarja še manjka. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali, in upamo, da se bodo odzvali tudi tisti, ki na prošnje še niso dali odgovora.«

Premoga spet primanjkuje

Povpraševanje po premogu je to jesen spet močno poskočilo. Rudnik Senovo ima do konca leta prodano vso proizvodnjo. Premoga bodo letos nakopali 270.000 ton, kar je približno toliko kot lani. Odjemalci zaostajajo s plačilom in mnogi od njih dolgujejo rudniku za več mesecev. Na povečano porabo premoga vpliva že nekaj časa pomanjkanje vodne energije, pa tudi poraba v gospodinjstvu je narasla.

Razstava bo prezimila

Gradivo stalne razstave Muzeja narodne osvoboditve iz Maribora so uskladiščili v brestaniškem gradu do urhodnje pomladi. Sele ko se bo ogrelo, ga bodo predstavitili Krčanom. Razstavo namenjajo potem prenesti v Brežice in Novo mesto.

Meteorski vzpon LISCE

Izšla je tretja številka tovarniškega glasila konfekcije LISCE, katere uvodni sestavek je posvečen 14-letnici obstoja podjetja. V njem je direktor finančno računovodskega sektorja Franc Ogorevc s številkami prikazal izreden vzpon LISCE, ki je leta 1955 začela s petimi zaposlenimi, 62.000 dinarji celotnega dohodka in 19.000 kosi izdelkov, letos pa je samo v prvem polletju 965 zaposlenih naredilo 3.189.000 kosov izdelkov, vrednih 57.109.000 dinarjev. Načrti predvidevajo, da bodo do konca leta 1974 povečali število zaposlenih na 2.025 delavcev, vrednost proizvodnje pa na 202 milijona dinarjev, za kar bodo investirali še 28 milijonov din.

Kje načrt za preureditev kmetije?

Če bomo hoteli napredovati v kmetijstvu, se bo moralo vse več zasebnih kmetij delno preusmeriti ter uvajati nove proizvodne postopke, ki bodo stalno zvečevali delovno storilnost in donosnost kmetovanja. Pot do tega pelje vedno čez načrtovanje. V sevnjski občini se je nekaj kmetov že odločilo, da bo začelo drugače, posnemali pa jih bodo tudi tisti, ki zdaj iz previdnosti še čakajo. Ker se masikdo ne ve kam obrniti za načrt preureditve kmetije, sporočamo, da ima poslovno združenje Silyria iz Celja naprednejše načrte, ki jih je mogoče dobiti po nepretrani ceni.

Podvrh: ponovljene zahteve

Na Podvrhu nad Blanco so sklicali sestanek krajevne organizacije SZDL, posvečen težavnemu položaju prebivalstva tamkajšnjih krajev, ki se ukvarja s kmetijstvom. Ljudje so postavljali stare zahteve, da je potrebno izboljšati razmere v kmetijstvu ter zagotoviti kmetom socialno varnost.

Šentjanž: spet o telovadnici

6. novembra je bil sklican posvet o gradnji nujno potrebne telovadnice pri osnovni šoli v Šentjanžu, ki bi bila hkrati tudi prostor za prireditve v tem kraju. Poročilo o dosedanjih prizadevanjih je pripravil Jože Bavec, ravnatelj šole. Na občini se zavedajo, da je gradnja potrebna, vprašanje pa je, kje dobiti ves potreben denar.

SEVNIŠKI PABERKI

IZLETA NE BO. Turistično društvo je pripravljalo avtobusni izlet v slovensko koncentracijsko taborišče Dachau pri Münchnu. Ker ni bilo dovolj prijav, tega ne bodo uresničili.

V ŠOLI — 170 KOSIL. Sevnjska osnovna šola, ki je ena največjih v Sloveniji, mora zaradi prevoznih stroškov zagotoviti tudi prehrano. V šolski kuhinji pripravljajo na dan kar 170 kosil, vsi otroci pa dobijo tudi malico.

HITLO Z GRADNENIMI DELI. V stolpu sevnjskega gradu, kjer bo delovala lokalna radijska postaja, hitijo z gradbenimi in mizarstvenimi deli. Navzlic temu pa ne bo mogoče odpreti postaje že na dan republike, so nam dejali delavci na gradu.

SPET V KLUBU. Sevnjski mladinski aktiv namerava poživiti aktivnost v mladinskem klubu. V ta namen bodo obnovili notranjost klubskih prostorov, da bo za mladino bolj privlačno.

NIHCE Z IZGUBO. Na sestanku aktivna ZK v Komunalno stanovanjskem podjetju so sklenili, da se je trenutno najvažnejše prisadjevati si, da ne bo noben obrat postal izguba. Če pa bi vseseno kazalo na primanjkljaj, je treba njegovo dejavnost zmanjšati, kolikor je mogoče. To je v skladu s priporočili občinske skupščine.

ZLATOPOROKA FRANCISKA IN CIRIL RENKO. (Foto: M. Legan)

ZLATA POROKA V TRZIŠČU

„Nisva pričakovala raja“

V soboto sta slavila 50 let skupnega življenja Franciška in Ciril Renko iz Trzišča

Kar trinajst mladoporočencev si je tisto Martino, vo nedeljo pred 50 leti v Trzišču obljubilo zvestobo. Med njimi sta bila tudi 22-letna Franciška Majcen ter 24-letni Ciril Renko, ki sta v soboto, 8. novembra, praznovala zlato poroko — na željo njunih hčera.

»Kajne, Franciška, kar lepo bi nam bilo v življenju, če ne bi bilo vmes te strašne vojne. Večkrat sem bil obsojen na smrt, gnali so me že pred cevi, vendar se je tudi v sovražnikovih vrstah našel dober človek, ki je rekel: pustimo pri miru invalide se spominja Ciril, ki je bil leta 1941 član prvega odbora Osvobodilne fronte

v Trzišču in oče prve žrtve tega kraja.

»To je bilo tistega ne-pozabnega dne 17. maja 1942, ko so mi Italijani pred cerkvijo v Trzišču ustrelili edinega sina.«

Veliko hudega sem preživel, prav tako moja žena. Vse težave se pravzaprav pozabijo, saj tako in tako nisva pričakovala raja na zemlji. Za čevljarja sem bil izučeni, saj poznate čevljarstvo. V časih prelasku sem bil topen, ker se nisem znal pretvarjati in sem na licu nosil tisto kot v srcu. Zato sem tudi izgubil sina.

Tudi s tem se morava spriznati. Usode ni mogoče več spreminiti.«

M. L.

Poziv k ostrejšim kaznim

Svet KS meni da bi nujno morali poostriži odnos do tistih, ki kazijo podobo naselja

»Sevnica postaja leglo podgan in nesnage, krajevna skupnost potrebuje pomoč, da bo kos temu vse bolj težavnemu problemu, ki teži naše mesto.« Tako nekako se glasi poziv sveta krajevne skupnosti Sevnica, ki so ga te dni poslali predsedstvu občinske skupščine.

Krajevna skupnost predlaga, naj bi čimprej ustanovili

posebno komisijo, ki bi še ta mesec pregledala mesto ter izdala odločbe vsem tistim, ki ne izpolnjujejo občinskih odlokov. V njih bi bil dan rok, do katerega morajo pomanjkljivosti odpraviti, sicer pa bi jih vzel v postopek sodnik za prekrške.

Po mnenju sveta krajevne skupnosti bi bilo treba v mestu ustanoviti komunalno inšpekcijsko službo, ki bo do sledno skrbela, da bodo prebivalci mesta izvajali odloke, ki jih je sprejela občinska skupščina. Ta služba naj bi imela široke pristojnosti in pooblastila, sicer ne bi mogla biti dovolj učinkovita. Tudi zdaj je mogoče kršilce kaznovati, vendar je postopek tako dolg, da učinek kazni zbledi.

Do takih zahtev je prišel svet krajevne skupnosti na podlagi dosedanjih izkušenj. Kljub mnogim opozorilom turističnega društva, krajevne skupnosti in posameznikov, ki sta jim pri srcu čistoča in urejenost mesta, se stvari nikoli niso izboljšale.

Obisk ekonomskega svetovalca

Svetovalec izvršnega sveta SRS tov. Marinčič je minuli teden obiskal Sevnico in si skupaj s predstavniki občine ogledal LISCO, JUTRANJKO, JUGOTANIN IN MIZARSKO ZADRUGO ter se zanimal za njih probleme in načrte. Posebno pozornost je zbudila pripravljenost konfekcije JUTRANJKE, da bi zaposlila večje število deklet s Kozjanskega, če bi imela zanje stanovanja. V ta namen bi bilo potrebno zagotoviti dolgoročne kredite, ki bi bilo koristno naložiti zlasti zato, ker gre za pomoč zaostalemu območju.

Prvi mora biti družbeni interes!

Na vprašanja o gospodarjenju z gozdovi odgovarja Marjan Gabrič

Predsednik občinske skupščine v Sevnici ter poslanec republiškega zbora Marjan Gabrič je 14 let delal v gozdarstvu kot vodja gozdnega obrata in gozdarski inšpektor, opravljal pa je še nekatere druge dolžnosti. Ker so se te dni končale javne razprave o gozdarstvu, smo ga zaprosili za nekaj odgovorov.

»Tov. predsednik, kaj je bistven problem gozdarstva, za katerega ugotavljamo, da je na Dolenjskem in v Spod. Posavju v težkem položaju?«

»Kdo bo odkupoval les in podobna vprašanja so prav gotovo drugotnega pomena. Ker so gozdovi vsesplošnega pomena za narodno gospodarstvo, bi morali v Sloveniji zagotoviti enotnejše gospodarjenje. Toda kaj se v sedanjih ureditvi dogaja? Vsako gozdno gospodarstvo, zlasti

»Tudi od GG Novo mesto in nekaterih gospodarstev, ki imajo slabe gozdove, slišimo enake pripombe. Kaj ste vi v občini naredili, da bi dosegli nekatere spremembe?«

»Tako kot drugod smo oblikovali svoja stališča in jih posredovali komiteju za kmetijstvo in gozdarstvo pri izvršnem svetu, ki bo pripravil predlog za obravnavo v skupščini gozdovi, sprejeti? Temu se bodo postavila po robu bogatejša gozdna gospodarstva.«

»Zmagati bi moral, da tako rečem, družbeni interes. Ta pa ne more pustiti v nemar,

da bi z nekaterimi gozdovi slabše gospodarili zato, ker posamezno gozdno gospodarstvo nima denarja. Ima ga pač gozdarstvo kot celota! Vse skupaj pa je naše nacionalno bogastvo.«

M. LEGAN

Otvoritev za dan republike

ZKa dan republike bodo, kot je predvideno izročili namenu nov sodoben obrat konfekcije JUTRANJKE, v katerem bo delalo okoli 350 žena in deklet. Tako se bo še nadalje naglo povečeval dohodek podjetja, ki je že sedaj naraščal najhitreje med vsemi gospodarskimi organizacijami v občini. V letošnjem prvem polletju na primer je bil kar za 55 odst. večji kot v preteklem letu.

MARJAN GABRIČ

pa tisto, ki ima slabše gozdove, mora vlagati in obnavljati gozdove. V to jih silijo gojivni načrti ter kazni, ki sledijo, če načrti niso uresničeni. Gozdno gospodarstvo, ki ima slabe gozdove, kot na primer GG Brežice, je prisiljeno še več sekati in si s tem še zmanjševati svojo osnovo. Znajde se v začaranem krogu.« ... ki ga lahko preseka le?»

»Dve možnosti sta. Slovenija bi bila lahko eno samo gozdno gospodarstvo. Svoj čas smo že imeli podoben položaj z družbenimi gozdovi, in lahko rečem, da je bilo narejeno precej dobrega. Obstajala je možnost prelivanja naložb v izčrpane gozdove, to pa je v vsesplošnem interesu. Zdi se mi nesprejemljivo, da je zdaj tisti, ki je zaradi slabše dostopnosti obvaroval gozdove, enak tistemu, ki je imel v času povojne graditve izsekane gozdove.«

Dodatna pomoč tožilstvu

5. novembra je obiskal Sevnico Riko Koleno, republiški javni tožilec. S predstavniki občine se je pogovarjal o težavnem materialnem položaju medobčinskega javnega tožilstva v Brežicah, ki se že dalj časa bori s pomanjkanjem denarja, potrebnega za svoje delo. Sklenjeno je bilo, da bodo občinske skupščine Brežice, Krško in Sevnica zagotovile dodatno pomoč za redno delo te pomembne javne službe.

„Odvisni smo od sodelovanja“

Pogovarjal sem se z novim komandirjem milice postaje v Sevnici tov. Tonetom Bregarjem, ki je povedal tudi stvari, zanimive za širši krog bralcev.

»Območje postaje milice v Sevnici, pa tudi marsikje drugje je tako obsežno, nalog pa toliko, da miličnikom ne bi preostalo prav nič prostega časa za zasebno življenje, če si ne bi stalno prizadevali kar se da organizirano in smotrno delati.«

Ob nastopu nove službene dolžnosti bi predvsem želel, da bi ljudje razumeli težavno in odgovorno

nalogo delavcev milice, ki so dolžni ščititi delovnega človeka, njegovo osebno varnost, premoženje ter družbeni red, v katerem živimo.

Uspeh našega dela je v veliki meri odvisen od sodelovanja in pomoči občanov in delovnih organizacij. Nanje se obračamo z željo, naj nam pomagajo pri delu, saj je v korist vseh, da bi raziskali več kaznivih dejanj. Drec te pomoči si našega dela ne moremo niti zamisljati.« je v razgovoru dejal Tone Bregar.

S. SKOCIR

DA SE NE BI PONOVILO »PRIMER DRNOVO«: na sevnjski železniški postaji obnavljajo znake, ki opozarjajo na križanje z železniškimi tirji. (Foto: M. L.)

PRESKRBA

KRŠKO

Vam nudim v svoji prodajalni ZELEZNINA v Krškem vse vrste gradbenega, voinstalacijskega in elektroinstalacijskega materiala, steklo, porcelan, barve — lake, kemikalije ter lovskie in športne potrebščine po konkurenčnih cenah.

Posebno ugodnost nudimo pri nakupu gospodinjskih in akustičnih aparatov ter emajlirani posodi.

Za obisk se priporoča kolektiv!

Enakost misli vseh prizadetih

Pripombe in predlogi k cenam, odkupu, vzdrževanju gozdarske službe, znova pa tudi k delitvi občine na dve gozdnogospodarski območji

Podpiramo večino stališč o sedanjih in prihodnjih ureditvah gospodarjenja z gozdovi, ki jih je pripravil republiški izvršni svet, vendar imamo nekatere svoje pripombe in predloge, ki naj bi jih pri sprejemanju končnih odločitev tudi upoštevali. Nekako tak je najvažnejši sklep po razpravah v družbeno-političnih organizacijah, na seji občinske skupščine ter na shodih kmetov-lastnikov gozdov.

Iz gradiva o javnih razpravah s kmeti ter iz razgovora z njimi je mogoče ugotoviti, da so ljudje spoznali, da je gozd splošno družbeno bogastvo, ki v vsaki urejeni družbi zahteva poseben način gospodarjenja. Zato tudi ne zahtevajo, da bi v njih vsakdo delal po svoje, ne meneč se za splošen pomen gozdov in gozdarstva.

Niso pa zadovoljni z nekaterimi konkretnimi rešitvami. Tako menijo, da imajo kot lastniki gozdov premalo

vpliva na odločanje o gozdnogospodarskih načrtih, o finančnih ter proizvodnih načrtih, zlasti pa na odkupne cene, ki so prenizke in dajejo premalo dohodka. Kmetje v trebanjski občini — podobni predlogi so tudi drugje — zahtevajo samostojen samoupravni organ, ki bo imel več pristojnosti.

Glede odkupa lesa je pretehtalo stališče, naj bi se naprej les odkupovalo gozdno gospodarstvo, saj bi sproščen odkup sprva resda povisal cene, kasneje pa bi se cene znova zmanjšale, zaradi prekupčevanja najbrž še pod sedanjo raven. Kmetje so znova poudarjali, da je sedanja gozdarska služba predraga in da jo je treba poveniti. Dejali so tudi, naj bi biološko amortizacijo plačevali le od prodanega ali darovanega lesa.

Oh tej priložnosti so v občini opozorili na star problem, ki ga v sosednjih občinah ne poznajo. Trebanjska občina je razdeljena na dve

gozdni gospodarstvi, ki imata vsaka svoje načrte in svoje probleme. To ovira enotno gospodarjenje, povzročena pa se nekatere druge nevednosti, ker so lastniki gozdov v Mirenski dolini prej dolgo sodelovali z bližnjim Novim mestom, zdaj pa spadajo k Brežicam. Pristojni v občini menijo, da je treba pustiti odprta vrata tudi za možnost spreminjanja mej gozdnogospodarskih območij.

Tudi v trebanjski občini podpirajo zamisel, da bi v republiki ustanovili poseben sklad, ki bi omogočal hitrejšo obnovo izsekanih gozdov. Le na ta način je mogoče zagotoviti enotnejše gospodarjenje v vsej Sloveniji, ki ima silno različne gozdove, od zelo bogatih do zelo revnih.

M. L.

Vel. Loka: žago bodo modernizirali

Na sestankih na območju, ki ga obsega žaga na Veliki Loki, se kmetje že dalj časa pritožujejo zaradi slabo razrezanega lesa, ki mu odslužene naprave niso več kos. Ker so se razmere po ukinitvi žage v Trebnjem še poslabšale, namerava podjetje Hrust Sentlovrenc, ki je lastnik žage, v sodelovanju z Mizarstvo delavnic v Trebnjem kupiti dobro ohranjeno žago v Italiji, ki bi zadovoljila potrebe lastnikov lesa.

Mokronog: osnutek je narejen

Dol. Nemska vas: kmalu tečaj

V začetku decembra se bo v osnovni šoli v Dol. Nemski vasi začel tečaj za kmetovalce, ki ga prireja aktiv ZMS Ponikve in krajevna organizacija SZDL v sodelovanju z delavsko univerzo v Trebnjem. Denar za tečaj je zagotovljen, predvidoma bo tečaj trajal tri zime po tri mesece. K obiskovanju te vabljeneh ker največ ljudi, zlasti mladih.

Z. G.

Clovekovo znanje in usposobljenost sta najvažnejši »kapital« v gospodarskem razvoju. To že dalj časa spoznavajo tudi v trebanjski občini, kjer je še polovica vseh zaposlenih — nekvalificiranih ali polkvalificiranih. Na sliki: sestavljanje vivalnih strojev v TSS na Mirni. (Foto: Legan)

Kdaj večji korak naprej?

Največ so podjetja sama kriva, da se struktura zaposlenih tako počasi izboljšuje

Vedno znova ugotavljamo nezavidičiv položaj, vendar se kvalifikacijska struktura zaposlenih v občini skoraj ne izboljšuje. To dokazuje tudi zadnja analiza, ki je pokazala, da je v gospodarstvu občine zaposlenih le poldrugi odstotek ljudi z visoko in visjo izobrazbo, več kot polovica vseh pa je polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev. Precej drugačna je podoba v družbenih službah, kjer ima skoraj 70 odst. sred-

njo, visoko ali višjo izobrazbo. Se bolj kot ti podatki skrbijo premajhna skrb gospodarstvenih organizacij, da bi si zagotovile strokovne sodelavce vsaj za prihodnje. Da bi pripomogla k uveljavljanju predpisov o pripravnosti, je občinska uprava s posebno okrožnico opozorila podjetja, vendar precej podjetij nanjo niti odgovorilo ni.

Delovne organizacije se premalo poslužujejo tudi drugih načinov za izboljševanje kvalifikacijske strukture, na primer stipendiranja in izobraževanja odraslih. Zunanjsko se, da bodo dobile strokovne ljudi na razpise, vendar se motijo. Pogosto se namreč zgodi, da se strokovnjaki od drugod nočejo zaposliti, ker so v občini sorazmerno majhni osebni dohodki, pa tudi druge možnosti so slabše kot marsikje drugje.

Peš je postalo prepočasi

Tudi delo občinske uprave v Trebnjem je vse bolj potrebno modernizirati in opremiti s sodobnimi pisarniški stroji. Prihodnje leto bodo naredili program, kako bi postopoma prešli na strojno obdelavo podatkov tam, kjer je to mogoče. Ta program bodo predložili občinski skupščini, saj uprava pri svojem poslovanju ne izloča posebnega denarja za modernizacijo delovnih priprav.

Zakaj tak odnos šole?

Člani mladinskega aktiva na Ponikvah se že dalj časa sprašujejo, kdaj bodo dobili prostor, ki bi jim omogočal delo. Tak prostor so v osnovni šoli v Dol. Nemski vasi že imeli, vendar so ga izgubili. Mladinci sodijo, da je vzrok temu nepravilni odnos vodstva šole. Kako si želijo imeti svoj prostor, dokazuje tudi to, da so pripravili sami prispevati denar in prostovoljno delo za ureditev.

Z. G.

Dobrava: nekateri so prizadeti

Vaščanom Dobrave pri Dobrniču je letos na poljih naredila loča za okoli 17 tisoč dinarjev škode. Ker po predpisih vsi tisti, ki imajo skupni katastrski dohodek zaradi toče zmanjšan za manj kot 20 odst. ne pridejo v postev za odpis davčnih obveznosti, se nekateri čutijo prizadeti. Ne poučeni dolžijo celo svojega odbornika, češ da se ne pozene zanje. Na zadnji seji občinske skupščine je bilo receno, da bodo zadevo vendarle nekako uredili.

Veliko upanja v pravilnik

Po uradnih podatkih je letos na območju trebanjske občine divjad uničila pridelka na 28 hektarjih in naredila za blizu 30.000 dinarjev škode. Vendar je škoda še precej večja, saj prizadeti kmetovalci vseh obiskov divjadi ne prijavljajo. Spor z lovci se zaostri vsako jesen, kmetje se pritožujejo na sestankih in prihajajo na občino. Ker gre največ za odškodnino in zavarovanje njiv, predpisi pa pri tem niso dovolj natančni, je svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine Trebnje prejšnji teden naročil izdelku za gospodarstvo, naj izdela pravilnik o zavarovanju pridelkov, pri čemer naj upošteva kmetove stroške pri tem delu.

Kdo je brez dela?

Po podatkih Zavoda za zaposlovanje je v občini Trebnje prijavljenih okoli 200 ljudi, ki iščejo delo. Dve tretjini vseh je nekvalificiranih, dobra četrtina pa polkvalificiranih. Samo nekaj je ljudi, ki so kvalificirani ali ki imajo kako strokovno šolo, pa so brez dela. Ker podjetja povprašujejo za kvalificiranimi delavci in vajenci, je razumljivo, zakaj se prizadeti bolj ne zanimajo za pridobitev kvalifikacije. V ta namen bi v občini priredili tečaje, vendar zanje ni pravega zanimanja.

Laknice: bolje kot nič

Na večkratne zahteve so pristojni vsaj v eno smer vendarle zagotovili brezplačen prevoz šolskih otrok iz Laknic, ki so imeli tudi po 7 km daleč v šolo. Solarji se vozijo z rednim oziroma delavskim avtobusom. Tako se vozi v šolo 18 otrok.

Veliko izbiro KOZMETIKE, ZENSKEGA IN MOŠKEGA PERILA TER KONFEKCIJE

vam nudimo v BLAGOVNICI Kmetijske zadruge Trebnje

Odperto NON-STOP!

Odperto NON-STOP!

KMETJE IZ VRBOVCA, KI SO DAROVALI GOZDOVE:

„Zdaj vemo: ogoljufali so nas!“

Bi se podri naš družbeni red, če bi vendarle poiskali pot, kako bi popravili storjeno napako, ki je na tihem že tako in tako priznana?

5. novembra zvečer v Vrbovcu pri Dobrniču. Nizka kmečka izba je polna ljudi. Nikogar ni treba čakati, nihče ne manjka. Prišli so nekdanji lastniki gozdov v Koritenski gmajni, kjer raste zdaj intenziven nasad. Kmetje so prišli, da bi slišali, kaj o njihovi zadevi poreko zastopniki GG Novo mesto.

spodarstvo ob sedanjih predpisih nima prave močnosti, po kateri bi vrnili gozdove.

Za kaj pravzaprav gre? Pred sedmimi ali osmimi leti je v takratnem času podružbljanja zemljišče KZ Trebnje, ki je gospodarila tudi v gozdovih, osnovala intenziven gozdni nasad v takto imenovani Koritenski gmajni. Lastnikom so dovolili posekati les, od katerega so morali večji del izkupička porabiti za plačilo gozdne takse. Prepričani so jih, da so zemljo darovali s podpisom darilnih pogodb.

Menjali so se časi, spreminjali so se predpisi in zakoni. Danes pogozdaje druge kmečke gozdove Gozdno gospodarstvo, ob tem pa kmetovalci še vedno ostanejo lastniki gozda in imajo tudi vsem znane pravice, ki izhajajo iz tega lastništva.

Zl nekdanjih lastnikov gozda pa teh pravic nima. Čutilo se opeharjenje. Ne morejo doumeti, da se njih storjela krivica ne da popraviti.

M. LEGAN

kapal jezo vseh, ki so mu sledili.

»Poglejte, naša revščina je že tako velika, zdaj smo pa še ob hoste. Propadli bomo.«

»Zakaj se je takrat tako mudilo? Prav lovili so nas in nam dopovedovali, da bodo tako in tako vsi gozdovi državni. Zakaj drugje tega niso naredili?«

»Še celo sodnik je hodil zraven, ko so nas snubili. Bil je vtis, da se ne moremo nikamor več pritožiti, ker ima sodnika stvari v rokah.«

»Propaganda je bila hitra kot na Češkoslovaškem.«

»Se pri nas ne da krivica popraviti? Ne dolžimo toliko tistih, ki so izvajali politiko, želimo samo, da se nam popravi krivica, zdaj ko je priznana, da so bile naravnane napake.«

»Pritožili se bomo in sli do konca, pa naj velja, kolikor hoče.«

In tako naprej. Ljudje so bili razjarjeni in razočarani hkrati, ko jim je sekretar GG Novo mesto Franc Markovič dejal, da Gozdno go-

TREBANJSKE IVERI

■ NAKUP ZEMLJE ZA TABORJENJE. Na šestkovnem sestanku zastopnikov organizacij in društev so sklenili, da bodo s pomočjo prispevkov delovnih organizacij kupili stalen prostor za taborjenje, zdravo in najcenejšo obliko letovanja otrok. Zemljišče bi lahko kupili v Strunjanu, primeren prostor pa je na voljo tudi v Podzemlju ob Kolpi.

■ PREMAMNA UDELEŽBA. — Začetek 10-urnega tečaja prve pomoči se ni posrečil, ker je bilo premalo udeležencev. Ljudje so resnično premalo zanimajo za te stvari, čeprav število naravnih nesreč narašča nemalo tudi po zaslugi premajhnega znanja. Verjetno bi bilo najbolje, da bi morali vsaj tisti, ki delajo vomeške tople, obvevo obvladati vsaj osnovno znanje o prvi pomoči.

■ PO NOVI STRUGI. Pri Mizarški delavnici so izkopal novo strugo za Temenico, s čimer bodo pridobili več prostora, ki ga podjetje potrebuje za svoj razvoj. Regulacija Temenice bo kasneje s tega še nazorj proti konalicu in s tem omogočila tudi čiščenje ko-

palnega bazena, kar zdaj zaradi visokega dna struge ni mogoče.

■ SPOR ZARADI BARAKE. Občinski odbor Ljudske tehnike je za 6.000 dinarjev kupil od Pionirja opuščeno barako, ki jo želi uposobiti za potrebe dela te organizacije. V njej bi radi tako kot doslej tudi vnaprej vauiti člani strelske družine, ki so sicer brez prostora za streljanje z zračno puško. Do tu je šlo vse prav, nastal pa je spor, ko je ob načrtu za preureditev vsaka organizacija postavila svoje zahteve. Ker je v splošnem interesu, da bi delali in obstajali obe, bo treba najti primerno rešitev.

■ KJE JE DRUSTVO PRIJATELJEV MLADINE? Medtem ko so v nekaterih drugih krajih občine pokazala društva prijateljev mladine precejšnjo aktivnost, je najslabše v Trebnjem, kjer je delo zdajnja leta povsem zanemarljivo.

■ SE KEGLIŠČE. V izpraznjenih prostorih, kjer je bil do preselitve kofinški obrat Komunalno obrtnega podjetja, namerava goslinčar Franci Opnar urediti keglišče, kar bi bila pridobitev za kraj.

Tone Bole v Kočevju

7. novembra sta Kočevje obiskala republiški sekretar za gospodarstvo Tone Bole in predsednik gospodarskega zbora republiške skupščine Franc Lamut. S predstavniki občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij in poslanci sta se pogovarjala o nekaterih gospodarskih zadevah in zaposlovanju.

Borci pomagajo oficirjem

Na nedavnem ustanovnem občnem zboru Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev v Vasi-Fari so za predsednika izvolili Franca Volfa. Člani so se pogovorili predvsem o svojem bodočem izobraževanju. Pred leti so jim pri strokovni vzgoji pomagali tovariši iz Delnic, medtem ko računajo zdaj predvsem na pomoč iz Kočevja. Ker je organizacija brez denarja, jim je dodelila denarno pomoč organizacija Zveze borcev.

Nočitve v Kočevju

Oktober letos so v HOTELU PUGLED v Kočevju zabeležili 789 nočitev (od tega 108 tujih), v istem mesecu lani pa 621 nočitev (prav tako 108 tujih). V prvih devetih mesecih letos so turisti prenočili v hotelu skupno 7.893-krat (od tega tuji 1616-krat), v istem obdobju lani pa 6401-krat (od tega tuji 1433-krat).

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljak so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	(cena v din za kg)	
	Kočevje	Ribnica
krompir	0,78	0,80
sveto zelje	1,35	1,30
kislo zelje	1,35	1,30
ohrov	3,30	—
cvetača	3,80	—
fišol v zraju	7,05	—
	in 7,35	6,00
čebula	3,45	3,70
česen	11,90	12,00
solata	2,50	2,50
	do 10,70	in 4,90
paprika	3,40	—
paradižnik	4,20	4,20
korenje	3,00	2,00
peteršilj	4,10	—
zelena	2,50	—
jabolka	1,40	—
	in 1,50	1,00
hruške	3,40	3,60
grozdje	3,30	3,30
limone	0,80	0,20
mandarine	0,20	0,90
jajca	0,78	0,87
(cena za kos)		in 0,91
banane	5,20	6,20

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **SVOJEVRSTNO STABILNOST** nam pokaže primerjava cen sadju in zelenjavi (Dolenjski list, 30. januarja in 30. oktobra) za kilogram krompirja, fišola, čebule, zelja, cvetače, jabolka in hruške. V januarju, ko nikjer nič ne raste in ko hrupa ostra burja okoli vogalov, razen tega pa je vse zasneženo, smo vse naštetu dobili za 21,25 din, oktobra, ko beremo, kako je vse bogato obrodilo in nam dobra letina dela vernike pregledno, pa smo za vse naštetu plačali 22,51 din ali 1,26 din več kot sredi najhujše suše!

■ **KAR DVAKRAT** smo imeli pretekli teden voznike izpite, in sicer v tork in četrtek. Vreme je še lepo, kandidati pa je toliko, da bodo morali nekateri na izpit šele spomladi, če bo kmalu zapadel sneg. V tork je uspešno opravilo izpit vseh 5 žensk, izmed 22 moških pa jih je kar 15 padlo. Tudi v četrtek so bile ženske boljše: izmed 21 moških jih je uspešno prestalo vse preizkušnje le 6, medtem ko je izmed 10 žensk opravilo izpit kar 7.

■ **MEDNARODNI KATALOGI** in ceniki za znamke za leto 1970 so že izšli. Juzoslovanaki zbiratelci znamk so z zadovoljstvom ugotovili, da so naše znamke pridobile na vrednosti, se pravi, da so bile v preteklih letih cenjeje. To hkrati pomeni, da so naše znamke zdaj boljše in da naraščajo številni zbiralci naših znamk v inozemskih filatelističnih društvih in zvezah.

■ **ZA DAN REPUBLIKE** bo filatelistično društvo pridelilo raz-

Novi programi so bolj konkretni

Komunisti so jasno povedali, katere zadeve bodo lahko rešili sami in katere je treba rešiti v okviru republike ali zveze - Letos prvič prevladalo spoznanje, da vsega ni mogoče rešiti zgolj v okviru občine

Konference proizvodnih in krajevnih organizacij Zveze komunistov v kočevski občini so končane. Sekretarja občinske konference ZK Staneta Lavriča smo vprašali, katere so značilnosti letošnjih konferenc in o čem so komunisti najbolj zavzeto razpravljali. Odgovoril je:

Komunisti so zelo kritično ocenili slabosti v svojem dosedanem delu in nedelavnost posameznih članov. Na osnovi ugotovljenega stanja in stališč višjih partijskih vodstev (predvsem 6. in 8. seje CK ZKS) so sprejeli programske dela ali dopolnili stare. Novi programi so zelo konkretni. Tako so na primer imeli zapisano v starem programu stebra je okrepiti samoupravljanje, medtem ko so v novem točno določili, v katerem obratu je treba samoupravljanje izboljšati. Posamezne komuniste so zaželeli za izvedbo sprejetih programov in se dogovorili, kako bodo ugotovljali, če so programi izpolnjeni.

Komunisti so tudi jasno povedali, katere zadeve bodo v okviru svoje organizacije ali podjetja lahko sami izpolnili, opozorili pa so tudi na tiste, ki so jih dolžni reševati republiški ali zvezni organi (nalkvidnost gospodarstva itd.) Zahtevali so, naj se naša zakonodaja ne menja tako hitro, in predlagali, naj bo predpisov manj, vendar naj bodo boljši in jasnejši.

V krajevnih organizacijah na podeželju so zelo zavzeto razpravljali o bodočnosti kmetijstva in gozdarstva. Menili so, da je treba v bodoče posvetiti podeželju več pozornosti in nameniti zanj več denarja. V Kolpški dolini in drugod so se pogovorili tudi o turizmu in zahtevali, da mora priti modernizacija cest v občini končno vendar v srednjeročni plan, saj je kočevska občina med tistimi, ki imajo najmanj moderniziranih cest.

V kemični tovarni in na LK so razpravljali predvsem o združevanju s SLOVENIJA LESOM in političnih pripravah na združitev. V rudniku so ponovno govorili o pre-

usmeritvi rudnika in negotovost, v zvezi z obstojem kočevske proge. Pri tem so poudarili, da preusmeritev rudnika ni le stvar njihovega kolektiva, ampak celotne družbe.

Komunisti so posebno poudarjali, da jih zelo zanima, če družbeno-politične skupnosti res najbolj gospodarno

porabijo zbrani denar. Ta denar namreč v proizvodnji ustvarjajo z velikimi napori, zato mora biti poskrbljeno, da bo pametno uporabljen in po samoupravni poti; seveda hočejo biti obveščeni tudi, kako je ta denar porabljen.

V proizvodnih delovnih organizacijah so razpravljali predvsem o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, modernizaciji podjetij, kreditni politiki, kakovosti proizvodov in prodaji. Krajevne organizacije pa so namenile več pozornosti družbenim službam in komunalnim zade-

vam. Povsod so komunisti opozorili, da je treba tudi v bodoče onemogočati morebitne nezdrave pojave.

Skozi vse razprave je bilo čutili prizadevanja komunistov, da bi čimprej dokončno izdelali jasne načrte o bodočem razvoju občine. Poveljali so prizadevanje občinske skupščine in vseh družbeno-političnih organizacij, da so se končno letos prvič le odprle navzven, se pravi, da so pritegnile k reševanju tistih zadev, ki jih same znotraj občine ne morejo rešiti (preusmeritev rudnika, modernizacija in združevanje podjetij, obstoj železniške proge, turizem, modernizacija cest itd.), tudi republiške organe.

JOZE PRIMC

PRED ZDRUŽITVIJO PODJETIJ:

Jasno razmejiti pravice in dolžnosti

Kočevski podjetji LK in kemična tovarna pripravljata skupaj s SLOVENIJA LESOM iz Ljubljane ustanovitev združenega podjetja - Omogočiti bo treba, da bo vsak razpolagal s tistim dohodkom, ki ga bo ustvaril

Načrti o združevanju lesne in kemične industrije v Kočevju in združitvi te industrije s SLOVENIJA LESOM dobivajo vse jasnejše oblike. Kakor zdaj kaže, bo v bodoče v Kočevju najprej ustanovljeno združeno podjetje (LIK, kemična tovarna in morda OPREMA), nato pa bo to podjetje skupaj s SLOVENIJA LESOM ustanovilo združeno podjetje.

Tak način združevanja, kot so ugotovili na nedavnem sestanku predstavnikov LK (ki sta se ga udeležila tudi predstavnik občinske konference ZK in občinskega sindikalnega sveta), je zaradi predpisov, nekoliko dolgotrajnejši (predvidevajo, da bo trajalo združevanje nad pol leta). Vendar pa ustanovitev združenega podjetja pomeni, da se združujejo enakopravna podjetja. Pripojitev bi se dala izvesti hitreje (do novega leta), vendar bi to pomenilo, da podjetja, ki se pripoje drugemu, izgube svojo enakopravnost. Prav zato se v LK zavzemajo za ustanovitev združenega podjetja.

lovna mešta, se pravi zapo-

slitov novih ljudi.

V LK se zavzemajo tudi za tak način združevanja, da bo znotraj združenega podjetja vsako sedanje podjetje ohranilo deli samostojnosti, in sicer predvsem pristojnosti v zvezi z delitvijo dohodka in osebnih dohodkov.

Čeprav bo to dalj trajalo, v LK pričakujejo, da jim bo vključitev v združeno podjetje prinesla vrsto prednosti: pomenitev nekaterih služb, še lažje prodajo, specializacijo proizvodnje, večjo proizvodnjo, lažje in hitrejšo modernizacijo podjetja in podobno.

Zavedajo se, da združitev podjetij pomeni tudi združitve kapitala in da bodo tako lažje in hitreje modernizirali svojo proizvodnjo, predvsem proizvodnjo šolskega pohištva, po katerem je na domačem in tujem trgu veliko povpraševanje. Modernizacija pa hkrati pomeni tudi večje osebne dohodke in nova de-

Za vse bo dovolj kruha

V Podpreski građe novo proizvodno dvorano - Ljudje odhajajo na delo v tujino - Kruh doma

Obrat LK v Podpreski gradi novo proizvodno dvorano, ki bo merila skoraj 1000 kvadratnih metrov. Dvorana bo z opremo (stroji) veljala okoli 1,2 milijona din. Za gradnjo dvorane je 150.000 din prispevalo tudi Združeno kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje, in sicer predvsem zato, da bi ljudje s tega območja, ki zdaj odhajajo na delo drugam, našli kruh doma.

Vodja obrata Milan Pajnič nam je povedal, da nameravajo po dograditvi nove dvorane vanjo prenesti svojo proizvodnjo, medtem ko bodo sedanje proizvodne prostore, ki so v barakah, uporabili za skladišča.

Priznal je, da zaradi nizkih osebnih dohodkov v tem obratu ljudje zapuščajo delo in odhajajo v inozemstvo. Povedal je, da je temu kriv tudi zastareli pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, ki pa bo v kratkem spremenjen.

Meni, da bi morali ljudje še malo potrpeti, ker bo kmalu bolje. Sicer pa grade novo proizvodno hčo zato, da bodo domačini v njej dobili delo in primerno zaslužili ter ne bodo iskali kruha drugod.

Poudaril je tudi, da bo obrat svojo proizvodnjo se naprej specializiral in delal predvsem artikla, ki so iskani in dobro plačani. Tako bodo bodoče predvidoma izdelovali predvsem embalažo za me-

lamin plošče in nekatere dele za šolsko pohištvo. Zmanjševali pa bodo še naprej proizvodnjo ostalih manjših galanterijskih predmetov.

Streha za potnike

Pred kratkim so v Stari cerkvi pri Kočevju postavili leseno hišico, v kateri bodo potniki čakali na avtobuse. Uraja se prostor, kjer bodo izven ceste ustajali avtobusi. Obe izogibašči bodo spomladni tudi asfaltirali.

Gibanje prebivalstva

Na območju matičnega urada Kočevje sta bili v oktobru letos rojeni dve dekletci, poročilo pa je je 3 parov. - Umrla so: Matija Obolt, upokoženka in Dolenjski Lošin, stara 71 let; Anton Poje, socialni podpiranec iz Dolge vasi, star 92 let; Gregor Zalec, skladiščnik iz Kočevja, star 51 let; Alojz Nose, kmot iz Kolonče vasi, star 79 let; Avgust Behin, upokoženec iz Salke vasi, star 53 let; in Elza Kajtna, socialna podpiranka iz Kočevja, stara 77 let.

Ni revščine, le malomarnost

»Še 10 let gledajo stanovalci dveh hiš v Mirtovičih, kako grede elektroni po 50 m oddaljenem električnem omrežju, kljub temu pa si morajo svetiti s petrolejkami. To ni zaradi revščine občine oziroma ELEKTRA, ampak zaradi malomarnosti,« meni predsednik krajevne skupnosti Oslinica Drago Ština. Povedal je še, da je ELEKTRO najprej pristal, da bo hiši elektrificiral, zdaj pa je obljubo prekal, češ da tam pobirajo tokovino sosedje Hrvatje, ki naj tudi hiši elektrificirajo. In kdaj smo mi kaj na Hrvaškem zastoj zgradili?

Pomoč manj sposobnim

Izvršni odbor Društva za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam v Kočevju je na zadnji seji sprejel okvirni in kratkoročni program dela za leto 1969/70 ter program poklicnega usposabljanja kategoriziranih otrok, medtem ko so sprejem programa razvoja posebne osnovne šole odložili za eno prihodnjih sej. Za predsednika društva so izvolili dr. Božidarja Tomiča.

POPRAVEK

V 44. številki našega lista nam je v sestavku »Bodo ljudje zmrznili?« ponagajal tiskarski skrat. V tretjem odstavku je zamešal azbu SGP ZIDAR s SGP PIONIR. Omenjenega bloka torej ni gradil SGP PIONIR, ampak SGP ZIDAR.

Pred kratkim je začela poizkusno obratovati nova tovarna ivernih plošč v Kočevju. Redna proizvodnja se bo začela, ko bo tovarna prevzeta, to pa bo takrat, ko bo dosežena predvidena kvaliteta plošč in ko bo dovoljeno še nekaterim drugim zahtevam.

(Foto: Primc)

POJASNILO IN OPRAVIČILO SGP »PIONIR«, NOVO MESTO

V našem tedniku smo 30. 10. 1969 na kočevski strani v sestavku »Bodo ljudje zmrznili?« v 3. odstavku članka med drugim tiskali, da je odnos SGP PIONIR vreden obsojanja... pri tem pa je šlo za grobo malomarnost tiskarne. Rokopis, ki smo ga medtem pokazali tudi odgovornemu predstavniku podjetja SGP »PIONIR« iz Novega mesta, je bil točen:

novi blok v Kidričevi ulici v Kočevju je gradilo SGP »ZIDAR« iz Kočevja, ne pa SGP »PIONIR« iz Novega mesta, kakor je tiskarna po pomoti tiskala.

Tiskarsko napako s tem popravljamo in se hkrati javno opravičujemo kolektivu SGP »PIONIR« iz Novega mesta, ki v Kočevju že vrsto let ni gradilo nobenega stanovanjskega objekta. Posebej smo se zaradi neljube tiskarske napake prižele tudi tiskarni DELO v Ljubljani.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

V boljših šolah boljši učni uspeh

V ribniški občini so najboljši učni uspeh zabeležili v osemletki v Sodražici, na drugem mestu je Ribnica, na tretjem oziroma zadnjem pa Loški potok, kjer imajo šolo iz časov Franca Jožefa I.

V preteklem šolskem letu je v osemletki v Sodražici izdelalo 93,33 odst. učencev, v ribniški osemletki 92,5, v Loškem potoku pa 90,2 odst. Osnovna šola v Sodražici je bila zgrajena po zadnji vojni, v Ribnici 8. marca letos, v Loškem potoku pa, kot piše na spominski plošči na hodniku šole »Za vladanja Nj. V. presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I. ... dne 15. septembra 1901. l., ko je bil Iv. Rus župan loško-potoški«.

Olga Mohar, ravnateljica osnovne šole Loški potok, nam je povedala: »Podatki kažejo, da je učni uspeh boljši tam, kjer imajo urejene šole. Na naši šoli se trudimo učitelji in učenci, a nič ne pomaga.

Kabinetnega pouka ne moremo uvesti, ker nimamo dovolj prostorov, pa tudi učne pripomočke imalo le najmanjše. Tehnična delavnica je pravzaprav majhna luknja, ki lahko sprejme le 16 učencev; razen tega je temna in vlažna, da se v njej kvarijo učila.

Šola je stara in pri -8°C zamrznejo vse vodovodne napeljave. Kurjenje ne pomaga dosti in razrede lahko segrejemo le do 18°C. Stanovanj za učitelje ni dovolj, zato imamo na primer v enem oddelku kar 41 učencev, kar je precej nad prepisano normo.

Po programu bi v Loškem potoku morali začeti graditi novo šolo 1968 in jo dokončati do 1970. Vendar se je vse zavleklo tako, da je bil razpis za oddajo del objavljen šele letošnjo jesen. Graditi bodo začeli verjetno prihodnjo spomlad, kar pomeni, da bo šola v najboljšem primeru dograjena 1972. Bojnim pa se, da denarja ne bo dovolj in da bo gradnja ustavljena.

V ribniški občini vsi občani plačujejo samoprispevek za dograditev, gradnjo in obnovo šol. Zbrani samoprispevek so doslej porabili skupaj s krediti in prispevki delovnih organizacij za gradnjo in opremo ribniške osemletke in za dograditev šole v Sodražici, za katero nekateri trdijo, da je dograjena, drugi pa, da ni. Prebivalci z območja Loškega potoka pa vedno bolj izražajo bojazan, da bo zdaj, ko sta ti dve šoli v glavnem dograjeni, upadlo zanimanje za gradnjo šole v Loškem potoku. Do tega prepričanja so prišli, ker se je izdelava načrtov za njihovo šolo precej zavlekla. Naloga pristojnih občinskih organov in organizacij je, da Potočane z besedami in dejanji prepričajo, da njihova bojazan ni utemeljena.

»Slikajte nas, stric!« So prosili učenci osnovne šole v Loškem potoku. V ozadju je njihova razpadajoča šola, ki je bila zgrajena leta 1901. (Foto: Primc)

Ni denarja za železnico

Občina Ribnica dolguje ŽTP Ljubljana za leto in pol 190.000 dinarjev na račun izgube železnice

O kočevski progi slišimo v ribniški občini zelo poredko. Običajno pride na dnevni red sej občinske skupščine, in še to teokrat, kadar se zaostrijo plačevanje izgube na tej progi.

Za zadnje leto in pol bi morala občina Ribnica plačati Železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana 190.000 din izgube. Občinska skupščina tega denarja nima, zato so delovne organizacije, ki progo uporabljajo, pristale, da bodo izgubo plačale. Vendar pa so odborniki na zadnji seji ugotovili, da tudi podjetja nimajo denarja preveč, kakor tudi ne ostale tri občine, skozi katere teče ta proga in morajo tudi povrniti del izgube. Te občine so Kočevje, Grosuplje in Ljubljana-Vič-Rudnik. Razen tega prispeva za pokritje izgube na tej progi kar

polovico republiški izvršni svet.

Odborniki so predlagali, naj bi s plačilom izgube počakali toliko časa, da jo bo plačala prej sosednja kočevska občina, ki mora izmed vseh štirih občin plačati največ. Plačilo izgube se bo tako zavleklo, vendar bo dolžni znesek le treba plačati, saj je malo verjetno, da bi se železnica odrekla milijonom, do katerih ima po pogodbi pravico.

ORTNEŠKI DROBIŽ

■ CVETJE SO POLOŽILI 31. oktobra pred spominsko obeležje padlim partizanom na Žukovem učenci osnovne šole iz Velikih Poljan. Na dan mrtvih pa so se poklonili pred spominsko ploščo na šoli in izvedli skromen, a pristen spored. S tem so dokazali, da niso pozabili na tiste, ki so za boljšo prihodnost darovali življenje.

■ ENO NAJLEPŠIH daleč uskokoli je poljansko pokopališče. Vendar bi se dalo še tu in tam kaj izboljšati, na primer dostop na pokopališče in pot oziroma steze po pokopališču.

■ VSI SO BILI ZADOVOLJNI z nedavnim izletom na Primorsko. Nekateri so bili navdušeni nad Postojnsko jamo, drugi nad Sveti gorci, tretji pa nad dobro brisko kapijico. Podobnih izletov si ljudje še želijo, vendar so nekateri predlagali, naj bi šli prihodnje na pot nekaj dni ali tednov prej.

■ NE SME NAS PRESENE.

TITI sneg, ki ga pri nas skoraj vsako zimo zapade precej. Krajevna skupnost bo oskrbela Somočane, Poljanec in Podpoljanec z mestnimi plugi, da si bodo lahko sami spuščili ceste, poskrbeti pa bo treba tudi za pluzenje proti Vrhu in Grnadi ter do pokopališča.

■ NA ANDREJEV SEMENJ v Staro Gorico homo 1. decembra organizirali izlet. Takrat bomo obiskali še Dobercob in se nato prek Trsta vrnili domov. Na izlet vabimo tudi Ribničane, ki se naj do 25. novembra prijavijo v stari trafiki. Cena je 50 din.

■ NOVA RAZSTAVA fotografij pod naslovom »Naši kraji in ljudje« je v Ortneku, pripravil pa jo je naš marljiv fotograf France. Ljudi je slika v svoj aparat pri delu na polju, v skrajnih gvanthih, v gostilni, na cesti, doma in še nekaj originalov je posele. Na ortneški razstavi, ki bo prihodnje leto, mu prav gotovo ne bo ušla ena izmed nagrad. V. P.

OB 60-LETNICI FRANCETA LEVSTKA

„Bil sem večni tajnik“

Kjer je delo zaspalo so, »pritaknili« Levstka, pa je spet šlo — 2000 ur za obnovo gradu

19. novembra bo praznoval 60-letnico Franc Levstek iz Ribnice, ki je mnogo pripomogel k napredku občine in uspešnemu delu posameznih organizacij.

Razen svojega rednega dela je Franc Levstek delal še v mnogih organizacijah, organih in društvih. Bil je predsednik inicijativnega odbora za ustanovitev občinskega sindikalnega sveta in nato prvi predsednik tega sveta, kasneje pa tudi predsednik sindikalne podružnice v INLES. Predsednik prostovoljnega gasilskega društva Ribnica je bil v letih, ko je bila v celoti obnovljena gasilska služba na prostovoljni os-

se ga je tudi prišlo ime »večni tajnik«.

Najbolj pri srcu mu je bilo prav delo pri telesni kulturi, saj je že pred vojno delal pri »Sokolus«. Pod njegovim »tajnikovanjem« je TVD Partizan Ribnica dobilo leta 1956 tretjo nagrado Partizana Slovenije in Ljudske pravice, izredno se je povečalo število članov te organizacije, proslavili so 50-letnico telesne kulture v ribniški dolini, zgradili stadion do prve faze, popravili telovadnico itd.

Skratka: Franca Levstka so »porinili« vedno tja, kjer je delo zastalo, in on ga je oživil. Seveda je hkrati prizadevno delal tudi v organih samoupraviteljstva in podjetju Omeniti pa moramo, da je tudi član Zveze komunistov.

»Najbolj zadovoljen sem bil, ko je bil med prvimi ribniškimi festivalom odprt v prenovljenem gradu muzej. Za obnovo gradu sem opravil nad 2000 prostovoljnih delovnih ur. Ribničani so takrat govorili, da sem nor, ker po končanem rednem delu do trdne teme tišim v gradu. Na srečo je bilo še nekaj meni podobnih in smo grad obnovili.« je Franc Levstek odgovoril na vprašanje, kdaj je bil najbolj zadovoljen.

— In kaj vas je najbolj razočaralo?

»To, da je največ delavcev, ki delajo z besedami, v resnici pa ne naredo nič ali zelo malo. Zelo mi je žal tudi, da je za telesno kulturo vedno premalo denarja in da propadajo z muko zgrajeni športni objekti, kot so dom Partizana, stadion, smučarska skakalnica, strelišča in drugo.«

JOZE PRIMC

FRANCE LEVSTEK

novi. Član uprave Vodne skupnosti Kočevje — Ribnica in njen podpredsednik je bil v letih, ko je bil obnovljen ribniški grad in odprt muzej v njem, in seveda tudi predsednik Muzejskega društva. Nadalje je bil glavni in odgovorni urednik glasila občinskega odbora SZDL »Rešeto«, še danes pa je glavni in odgovorni urednik glasila delovnega kolektiva INLES »Naša veza«. Tajnik je bil še pri Čebelarstvu, društva, pri krajevni organizaciji SZDL (kjer je imel tudi druge dolžnosti), pri komisiji za vojne ujetnike (kjer je bil nekaj let tudi predsednik) in nad 15 let lamenoma tajnik občinske zveze za telesno kulturo in TVD Partizan, zaradi cesar

Huda kri zaradi nakupa hiše

Eni trdijo, da so Ivančeva poslopja vredna 170.000 din, druga pa da ne — Kdo ima prav?

Stanovanjsko podjetje Ribnica se je dogovorilo z Ivančev iz Sodražice, da bo kupilo njegovo hišo, gospodarsko poslopje in vrt za 170.000 din. Krajevna skupnost Sodražica in druge organizacije tega kraja pa menijo, da vse

to ni toliko vredno in da bi bilo bolje, če bi Stanovanjsko podjetje s tem denarjem zgradilo v Sodražici novo stavbo.

Zaradi te kupčije je bila živahna razprava tudi na zadnji seji občinske skupščine Ribnica. Odborniki iz Sodražice čarman in Vesel sta poročala, da se krajevna skupnost in druge organizacije s kupčijo ne strinjajo, ker je stavba slaba in ni vredna tega denarja.

Direktor Stanovanjskega podjetja in odbornik občinske skupščine Stane Goršič pa je nakup utemeljeval s tem, da v Sodražici stanuje nekaj družin v neprimernih stanovanjih, da bi dve družini lahko takoj preselili v kupljeno stavbo, da je bila stavba pred nakupom ocenjena in da je cena primerna. S tem nakupom sklad za gradnjo stanovanj v Sodražici ne bo prizadet, sicer pa Stanovanjsko podjetje lahko gospodari s svojimi sredstvi.

Odborniki iz Sodražice stajajo tem pojasnilom vztrajala, da bi bilo pametneje zgraditi novo stavbo kot kupiti staro.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ PREUREDILI SO prostoro prodajalne mase, ki je v bližini stare občinske stavbe v Ribnici. Menimo, ki je last kmetijske zadruge Ribnica, je zdaj občutno lepša.

■ OSEMENJEVALNO POSTAJO želijo kmetje vasi Mali log, ki šteje nad 50 hiš, skoraj pri vsaki pa imajo eno ali več glav goveje živine. Zdaj morajo vaščani goniti krave na osemenjevanje v sosednjo vas, čeprav vodi skozi njihovo vas občinska cesta. Vas je od glavne ceste Sodražica—Loški potok oddaljena le 2 km, zato bi prošnji vaščanov lahko ugodili.

■ POKRITO ČAKALNICO bi radi na križpotju, kjer je avtobusno postajališče, vaščani Retji in Maloga loga. Zdaj namreč nimajo nikakega zavetja pred dežjem, snegom in mrazom. Predlagajo tudi, da bi jim pri gradnji čakalnice pomagalo podjetje SAP Ljubljana, katerega avtobus vozijo na tej progi. Veliko vprašanje pa je, če bo SAP prošnji lahko ugodil, saj

bi moral potem ugoditi tudi vsem podobnim željam ne samo v ribniški občini, ampak tudi drugod. Zelo verjetno je, da se bo za gradnjo pokrite čakalnice morala zavzeti krajevna skupnost.

■ DOVOLJ NASTILJA za vino in drv za kurjavo so si lahko to jesen pripravili kmetje, saj je lepo vreme istos trajalo zelo dolgo. Poljski pridelki so pospravljani, kmetje imajo velike zaloge jabolk, mošta in šganja. Sedaj niti niso pospravili vsega, kar zanj ni kupcev, zato ga bo precej segnilo.

■ NA ZADNJI SEJI sveta krajevna skupnost Ribnica so razpravljali o prošnjah občanov za znižanje davkov, dali so soglasje dvema občanoma za nakup zemljišča splošnega družbenega preneženja, na katerem bosta postavila stanovanjski hiši, in izvolili za novega člana sveta osnovne šole Ribnica inš. Franca Mahnarja, ker je dosedanjí članici Dragi Lovšin potekel mandat. Razpravljali so še o nekaterih drugih zadevah.

Na Gallusovem nabrežju v Ribnici stoji na parkirnem prostoru že dve leti zapuščen prikolicca (na sliki). Občani se zgražajo in predlagajo, naj jo lastnik odpelje na svoj dom, štiri kilometre oddaljen od Ribnice. (Foto: S. Felcijan)

Preloka: mladi o kmetijstvu

Na letni konferenci mladih v Preloki je član predsedstva občinske konference ZMS France Štefanič uvodoma govoril o položaju kmetijstva, nato pa so o tem precej razpravljali. Preloška mladina je mnenja, da domačini odhajajo v tujino največ zato, ker ne naletijo na razumevanje družbe, da bi jim omogočila kupovati kmetijske stroje iz uvoza brez carine. Motijo jih tudi previsoke davčne obveznosti, posebno letos, ko kmetje ne morejo prodati pridelkov. Govorili so še o ureditvi knjižnice in sodelovanju v prosvetnem društvu. Za novega predsednika aktiva je bil izvoljen Vlado Stipančič.

Klanci so krivi

Zaradi dveh hudih klancev na cesti Vinica-Zilje-Preloka imajo občani teh vasi velike težave. V zimskem času po vzpetinah ne pride noben avtobus, otroci, ki hodijo v vinski šolo, pa so običajno 15 dni brez pouka. Ugotavljajo tudi, da zilijski in preloški otroci dostikrat razred ponavljajo. Preložitve dveh klancev je bila še velikokrat predmet razprav na vaških sestankih in občinskih sejah v Črnomlju, zato bi kazalo zahteve občanov upoštevati vsaj na listi prednosti, kadar bo denar za taka dela na razpolago.

Novembra krajevne konference SZDL

Ta mesec bodo občani na krajevnih konferencah razpravljali o predlogu za uvedbo starostnega in pokojninskega zavarovanja kmetov, potočilo o izvršitvi programa javnih del ter osnove srednje-ročnega razvoja občine do leta 1975. Na teh konferencah bodo sprejemali tudi programe dela v Socialistični zvezi. Občani posameznih krajev bodo o datumu teh pomembnih sestankov pravočasno obveščeni.

Prireditev za starše

V počastitev dneva republike bo TVD Partizan v Črnomlju priredil 27. novembra v telovadnici nove šole v Loki zanimivo prireditev, namenjeno predvsem staršem otrok, ki delajo pri Partizanu. Otroci bodo na javni prireditvi pokazali, kaj so se pri telovadbi naučili doslej. Društvo je letos zelo delavno, velike uspehe pa ima zlasti pri vključevanju mladih v redno vadbo.

Prispele so nove pošiljke odej, rjuh, moške, ženske in otroške konfekcije, pletenin in perila za jesen in zimo. Vse to si brezobvezno ogledajte pri

„Beletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

7. NOVEMBRA JE BIL na Vinici prvi sestanek občinskega iniciativnega odbora za izgradnjo naselja miru skupno s predstavniki republiškega odbora Kluba OZN. Ogledali so si prostor, razpravljali o finančnih vprašanjih in se dogovorili za pripravljajna dela.

PREJŠNJI TEDEN se je v prtiliču bive stave KBH — po družnice Črnomelj v Ulici Mirana Jarca vesela nižja glasbeno šola. V tej stavbi imata svoje prostore še Stanovniško podjetje in podjetnica Zavoda za zaposlovanje.

■ V KRATKEM NOV RAZPIS — Občinski svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij je na petkovi seli 7. novembra sklenil, naj se prihodnji teden razpiše III. natečaj za Zupaničovo nagrado za območje obeh belokranjskih občin. Pravilnik tekmovanja bo treba dopolniti in prilagoditi razmeram. Letos pričakujejo večjo udeležbo zlasti iz metliške občine, pa tudi

SZDL OCENJEVALA POLITIČNI POLOŽAJ V OBČINI

Kmetijstvo ne prenese novih bremen!

Starostno in pokojninsko zavarovanje je za kmete nujno, vendar ga ni mogoče vpeljati na podlagi samofinanciranja

4. novembra je bil v Črnomlju posvet s predsedniki krajevnih organizacij SZDL, kjer so obravnavali gospodarstvo in turizem, borčevska vprašanja in komunalno izgradnjo, največ pa so se ukvarjali s predlogom za uvedbo starostnega in pokojninskega zavarovanja kmetov.

Predsedniki Socialistične zveze so v razpravi menili, da večanje proizvodnje v delovnih organizacijah sicer lepo napreduje, premalo pa je bilo v kolektivnih narejenega za izboljšanje sistema nagrajevanja in premalo skrbi za ureditev notranjih odnosov, s čimer bi lahko precej omejili odhajanje delavcev v tujino. Predlagali so, naj bi delovne organizacije več denarja namenile izobraževanju na

darjenih kmečkih in delavskih otrok. Teh je med belokranjskimi študenti vedno manj, ker starši ne zmorejo šolanja.

Obravnavali so tudi turizem. Ta ne napreduje tako, kot bi lahko, če bi se zanj resno zavzeli. Precej kritično so ocenili premajhna prizadevanja za izgradnjo novih objektov in ureditev naselij; poudarili so, da bi moralo več pokazati zlasti gostinsko

podjetje v sodelovanju s turističnimi društvi.

Postavljali so tudi zahtevo, naj se razne ugodnosti za borce, kot so priznavalnine, davčni odpisi, stanovanjska posojila in pomoč otrokom za šolanje, razdeljujejo v tesnejšem sodelovanju s krajevnimi organizacijami, ki zdaj niso dovolj obveščene o tem, kdo in kakšno pomoč dobiva.

Narvoči so z zanimanjem poslušali razlago Zvoneta Šušteršiča, direktorja Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto, ki je govoril o predlogu za ureditev starostnega in pokojninskega zavarovanja kmetov. Na posvetu so zavzeli stališče, da z obremenjevanjem kmetijstva ni mogoče nadaljevati, vendar bi bilo nujno uvesti starostno pokojninsko zavarovanje kmetov. Po njihovem mnenju samofinanciranje ne pride v poštev, ker je že iz dosedanjih obveznosti ostalo neizplačanih za 1 milijon kmečkih obremenitev. Menili so, naj bi vire za financiranje starostnega in pokojninskega zavarovanja iskali tudi v pridelovalni industriji kmetijskih in gozdnih pridelkov ter v prometu s tem blagom. Prav tako se predsednikom SZDL ne zdi sprejemljiv predlog, da bi bila vstopna starost kmeta 70 let, temveč so se zavzemali za 65-letno mejo.

Sklenjeno je bilo, da bodo o starostnem in pokojninskem zavarovanju organizirali še razprave po terenu, na bližnjih krajevnih konferencah SZDL.

Vožnja bi bila nevarna

Cesto na Veliko Lahinjo je treba razširiti, šele potem bo avtobus lahko prevažal otroke

Vaščani Velike Lahinje že dalj časa zahtevajo, naj avtobus, ki prevažajo otroke v šolo, pride do vasi. Zdaj morajo šolarji približno 1 km peš do Butorja, kjer jih čaka vozilo.

Ljudje so s prostovoljnimi delovi že uredili 1 km vaške poti, ki poteka po veliki strmini nad Lahinjo, vendar so potrebna večja prureditvena dela na cestišču, da bi avtobus lahko važno prevažal otroke.

Kljub prizadevanjem vaščanov in podpori SZDL ter TIS, ki sta zagotovili denar za prevoz, letos avtobus še ne bo mogel priti do vasi. Cesta

je preozka in ima prevelik nagib proti reki, zato bi lahko že ob majhnem naliivu ali zmrzali prišlo do nesreče. To je ugotovila tudi komisija, ki si je 5. novembra ogledala cesto.

Cesto bo treba najprej usposobiti za varno vožnjo. Če bodo potrebna dela opravljena v zimskem času oz. spomladi, bo drugo leto avtobusna proga uvedena. Komisija pa je ugotovila še to, da pozimi tudi do Butorja avtobus ne bo mogel priti, če ne bodo vaščani Vel. Lahinje, Butorja in Zorenc razširili več ostrih ovinkov na cesti Črnomelj-Butoraj.

Ženske veliko več berejo kot moški

Za knjige je med ljudmi še premalo zanimanja, četudi je branje najcenejša zabava — Knjižnica bi morala nabaviti več novih knjig

Ljudska knjižnica v Črnomlju opravlja pomembno kulturno poslanstvo v občini, saj ima 1081 stalnih bralcev. Večinoma so to Črnomaljšani, precej bralcev pa je tudi iz Loke, Vranovca, Gradaca, Gribej Metlike, Semiča, Otovca,

Črnošnjice, Kvasice, Dragatuša, Vinice in Adlešič.

Obiskovalci so se že privadili novim prostorom v dijaškem domu in dokaj pridno segajo po 5.663 knjigah, kolikor jih je na razpolago, vendar mnogi pogrešajo nekaterih novih knjig, ki pa jih zaradi skromnih sredstev knjižnica ne more nabaviti.

V vsem letošnjem letu so lahko kupili le 162 knjižnih novosti, od tega 112 leposlovnih knjig in 50 poučnih. Do konca leta je v načrtu še nov nakup za približno 1.500 din. Čeprav se letos knjižni fond veča hitreje kot v preteklem letu, se knjižnica še zmeraj prepočasno pomlaja.

Do srede oktobra je bilo izposojenih 3.972 knjig, od tega 1.066 leposlovnih in 334 poučnih. Ugotavljajo, da se odrasli zanimajo največ za romane, medtem ko mladina posega po obveznem čitivu in poljudnoznanstvenih knjigah. Na dom si je knjige izposodilo 2.165 bralcev, od tega je bilo med odraslimi 229 moških in 410 žensk. Ženske bero torej še enkrat več kot moški! Če pa bralce razčlenimo po poklelih, ugotovimo, da si je knjige izposodilo 97 delavcev, 38 kmetov, 112 uslužbencev, 1.770 učencev ter 148 gospodinj in upokojenec.

V čitalnici je bralcem na razpolago še 20 časopisov in revij ter tovarniška glasila Belta, Beti in Inkre. Časopisno čitalnico je obiskovalo 966 bralcev; med njimi je prevladovala mladina.

Knjižnica si na željo posameznega bralca izposodi knjige bodisi v študijski

knjižnici v Novem mestu ali v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Seveda grede stroški na račun bralca. Z dosedanjim delom se je ljudska knjižnica sicer lepo uveljavila, vendar število bralcev in knjig še daleč ni zadovoljivo.

Mladina v Žuničih je polna novih načrtov

S prostovoljnimi deli bodo podaljšali dvorano vaškega gasilskega doma — Veliko zanimanje tudi za tečaje prve pomoči

2. novembra so imeli mladi v Žuničih letno konferenco. Ugotovili so, da je sodelovanje z gasilskim društvom zelo dobro. Dogovorjeno je, da bo mladina skupno z gasilci s prostovoljnimi deli podaljšala dvorano za 4 metre in uredila oder za vaše prireditve. Do zime nameravajo pripraviti teren in gradbeni material, spomladi pa se bo gradnja začela.

Okoli 30 članov mladinskega aktiva je zelo delavnih, zlasti pa odbor s predsednikom Jankom Starešiničem. Trenutno se pripravljajo za nastop na javnem mladinskem tekmovanju v Črnomlju, obenem pa študirajo igro, ki bi jo radi uprizorili za novo leto. Težave imajo le, ker ni v vasi nobenega režiserja. Sklenili so, da se bodo obrnili po pomoč k učiteljem osnovne šole v Adlešičih.

Na konferenci so mladi pokazali veliko zanimanja za

tečaje prve pomoči. Vas je oddaljena od zdravnikov in ambulanc, zato je nujno vsaj nekaj občanov usposobiti za prvo pomoč. V načrtu imajo tudi predavanja o kmetijstvu in ustanovitve tamburškega ansambla.

Domačini so se pa z mopedi vozili...

2. novembra je bil v Adlešičih huđ požar. Zgorela sta dva skednja in kašča. Na pomoč so takoj pritekli gasilci iz več krajev, pri gašenju pa je bila zelo pridna tudi mladina iz Preloke in Žuničev. Prav za malo se jim je zdelo, ko so videli nekaj domačih mladincev, ki se za požar sploh niso zmenili, temveč so se v nedeljo popoldne vozari z mopedi ali pa po transistorju poslušali prenos nogometne tekme. Da ji ni stram!

Manj skrbi in boljše plače

Po priključitvi k IMV gre semiškim mizarjem mnogo bolje — Letos 25 novozaposlenih

Od prvih šestih delavcev, ki so 1952 ustanovili semiško mizarstvo, sta še danes v kolektivu Martin Vindišman in Luša Vukšinič. S podjetjem sta preživljala dobre in slabe čase, bodisi v samostojnem poslovanju ali pod okriljem raznih poslovnih partnerjev, vendar je vedno vsela v zraku negotovost pred jutrišnjim dnem.

Od letošnjega 1. januarja je vse drugače. Odkar se je semiško mizarstvo pridružilo novomeški tovarni avtomobilov, je kolektiv zelo napredoval. Dela je več, zaslužki so za okoli 20 odstotkov boljši, obenem pa imajo manj skrbi, ker ni treba iskati kupcev in se ukvarjati s prodajo blaga.

Kolektiv tovarne opreme, kakor se mizarstvo imenuje zdaj, šteje 71 ljudi. Letos so

jih na novo zaposlili 25. Povprečen zaslužek v podjetju znaša 740 do 800 din. Vsak mesec naredijo v tovarni opreme 18.000 obešalnikov za izvoz, ker morajo izpolniti še pogodbe od prej, razen tega 9.100 ogrodij za ročne žage in 740 kuhinjskih oprem za prikolice IMV.

Semiški mizarji so s priključitvijo k IMV zelo zadovoljni. Nič ne žalujejo za samostojnostjo, saj niso nič izgubili, temveč nasprotno.

Zahtevajo obvestilo

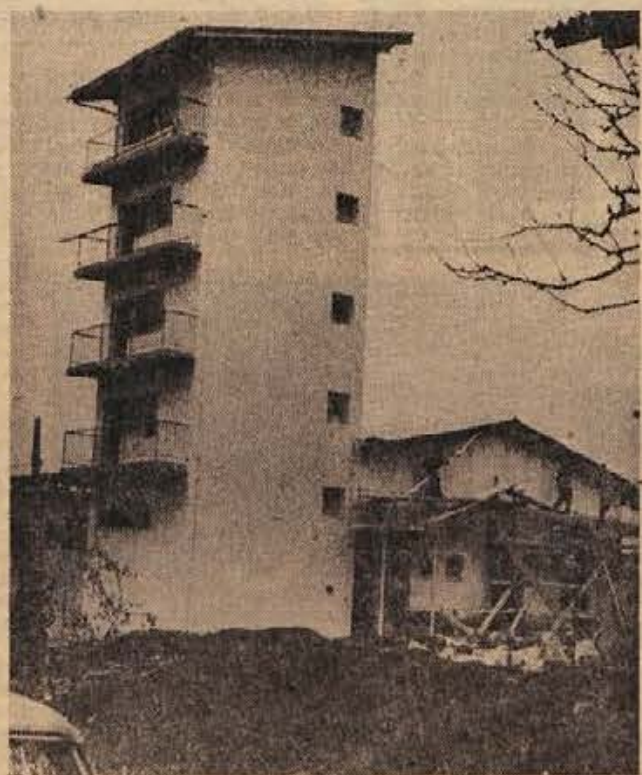
Občani Črnomlja in drugih krajev v občini kritizirajo podjetje Elektro in komunalno podjetje, ker pred odvzemanjem električne energije ali vode ni obvestila prebivalstva o tem, kdaj bo toka ali vode zmanjkalo in za koliko časa. Podobna obvestila slišijo ljudje vsak dan po radiu ali jih bero v tisku, le na domačem območju to navedo pogrešajo.

Javno mladinsko tekmovanje

28. novembra bo v prosvetnem domu Črnomelj javna kviz oddaja, s katero bodo zaključene letošnje svečanosti v počastitev 50-letnice ZKJ, SKOJ in sindikata. Mladinski aktivni osnovnih in srednjih šol, vaška in delavska mladina bodo na oddaji tekmovali v znanju o razvoju in delu SKOJ. Tri najboljše ekipe bodo dobile nagrade. Prireditve bodo z nastopom popestrili razni ansambli mladih s terena.

Javne razprave o gozdarstvu končane

Občinska konferenca SZDL je te dni zaključila javno razpravo o gozdarstvu. Na razširjeni seji izvršnega odbora občinske konference SZDL so sprejeli 6 predlogov za izboljšanje razmer v domačem gospodarstvu in gozdu, obenem pa bi z njimi dosigli več pravic zasebni lastniki gozdov. Predloge in stališča so posredovali republiškim organom in poslancem zasebni lastniki gozdov. K. W.

Vendarle zaključena dela na stavbi gasilskega doma v Črnomlju! Dom je že dve leti v gradnji zato, ker so ga gradili postopoma, kakor je bil na razpolago denar. Zdaj gre gradnja h koncu. Računajo, da bo novi gasilski dom odprt za 29. november. (Foto: Ria Bačar)

NOVICE
črnomaljske komune

Kjer je omajan naš ugled, si ga bomo lahko učvrstili

Ljudje čedalje bolj čutijo, da je SZDL njihova organizacija, ki jim je lahko v pomoč

EGON PETRIC

političnih organizacijah sem namreč delal prostovoljno že prej.

— Ste bili pri sedanjem delu že kdaj razočarani?

»Doslje še ne. Priznati pa moram, da me vedno prizadene, če hočemo svojim članom pomagati, pa nam ne uspe tako, kot bi radi. Letošnja akcija za ocenjevanje vin najboljših vinogradnikov je tak primer. Trudili smo se, da bi na ta način izboljšali kakovost vin pri zasebnih proizvajalcih, dobro smo organizirali akcijo, odziv pa je bil slab. Kot da ljudje nečejo razumeti, da jim tudi na ta način lahko pomagamo.«

— Si je SZDL pridobila med ljudmi tak ugled, kot ji je potreben?

»Mislim, da v zadnjem času ljudje spet čutijo, da je SZDL njihova organizacija. Bolj prihajajo na sestanke, kjer se pogovarjajo o vsem, kar jih teži. Če se bo SZDL držala tes, si bo ugled povečala tudi tam, kjer je bil zaradi nedelavnosti omajan. Prav pa bi bilo, če bi SZDL poleg priporočil in sklepov začela konkretno reševati tudi vse probleme, ki težijo ljudi v mestu in na podeželju.«

Egona Petrica, ki je nekaj let učiteljval v Starem trgu ob Kolpi in na Božakovem, zdaj pa je sekretar občinske konference SZDL, dobro poznajo v Metliki in okolici. Tistim, ki ga še ne poznajo, bi ga radi predstavili.

— Kako usklajujete izkušnje, ki ste si jih pridobili, ko ste učiteljvali, s sedanjimi v političnem delu?

»V obeh primerih sem delal z ljudmi. Moram priznati, da so otroci bolj hvaležni, da s njimi je lažje delati. Lagal bi, če bi trdil, da mi ni do političnega dela, v družbeno-

Letos urejeno parkirišče pred tovarno BETI v Metliki je vedno precej zasedeno. V tovarni imajo veliko poslovnih obiskov, veliko pa je tudi kupcev, ki se od drugod pripeljejo v tovarniško trgovino. (Foto: Ria Bačar)

KONFERENCE SZDL SO POKAZALE:

Ponekod delajo dobro, drugje slabše!

Na konferencah krajevnih organizacij SZDL so člani obravnavali položaj kmetijstva in gozdarstva, spregovorili pa so tudi o vseh problemih, ki jih težijo v vsakodnevem življenju — Udeležba je bila dobra

Zadnji teden so bile v vseh večjih krajih metliške občine krajevne konference SZDL. Člani SZDL so povsod bolj ali manj kritično ocenjevali delo in ugled svoje organizacije KS, govorili pa so tudi o kmetijski in gozdarski problematiki. Udeležba je bila dobra, obisk pa je bil boljši tam, kjer so krajevne organizacije številčno manjše.

Na Suhorju se je udeležilo konference SZDL malo ljudi. Bili so slabše pripravljene kot drugod, v razpravi pa se je pokazalo, da želijo ljudje v okviru svoje organizacije hitreje reševati nekatere probleme. Prebivalci Suhorja in okolice so sklenili, da bodo poskrbeli za napeljavno vodo v naselja, ki so najbližja zajetju, pa še nimajo vodovoda za napeljavno trofaznega toka. Grajali so delo krajevne skupnosti, ki

je imela denar, pa ni uredila pokopalšča. Imenovali so komisijo, ki bo organizirala delo in ga nadzorovala.

Na Jugorju je bila konferenca dobro obiskana. Prisotni so delo SZDL in krajevne skupnosti pohvalili. Doslje so vaščani že uredili pokopalšče, popravljajo vodnjak na Skemljevcu, s prostovoljnim delom in z denarno pomočjo krajevne skupnosti pa širijo ceste na Gradnik. V prihodnjem letu bodo napeljali trofazni tok. Prebivalci bodo pomagali s prostovoljnim delom in tudi drogeve bodo sami prispevali. Ko so se pogovarjali o gozdovih, so kmetje povedali, da je njihovo področje močno izsekano in da je GG Novo mesto veliko več denarja vložilo v pogozdovanje, kot pa ga je pridobilo z izsekavanjem.

V Gradcu so člani SZDL

poudarjali, da je treba dokončno urediti preskrbo z mesom ter gradnjo gradaškega vodovoda. Mestno podjetje Metlika doslej še ni izpolnilo obljube, da bo v Gradcu še letos preuredilo mesnico. Na sestanku so sklenili, da bodo poklicali na pomoč inšpekcijske službe, da bodo v njihovi mesnici še naprej prodajali meso slabe kvalitete in če bo delovni čas neurejen. Tudi gradnja vodovoda se že predolgo vleče. Prebivalci Gradca so pripravljene na lastne stroške urediti cevovod do Vranovičev, če bo občinska skupščina Metlika zgradila vodovod od Pavličevičev do Vranovičev.

V Božakovem so prebivalci ugodno ocenili delo krajevne skupnosti. Sklenili so, da bodo denar, ki ga bo dobila krajevna skupnost, odslej smotrnejše uporabljali. Denar, ki je namenjen za naselja Božakovo, Rakovec in Zelebej, bodo združili in ga trošili eno leto za eno naselje, drugo leto za drugo itd.

V Metliki se je po dveletnem mrtvilo udeležilo konference več kot sto ljudi. Metličani so zadovoljni s priznanim šestim mestom med turističnimi kraji v Sloveniji, sklenili pa so, da tudi naslednje bodo spali na lovrih, pač pa se bodo trudili, da bo mesto še naprej lepo.

Tudi v drugih krajih so bile konference dobro obiskane, razprave pa živahne. O njih bomo še poročali. M. P.

SREČANJE OB 25-LETNICI BRIGADE FONTANOT

15. novembra bodo metliški borci v svoji sredi toplotno pozdravili 100 italijanskih partizanov iz brigade Fontanot, ki je bila ustanovljena pred 25 leti na Suhorju. Slavja ob tej pomembni obletnici se bodo udeležili tudi predstavniki italijanske organizacije ANPI in predstavniki ljubljanskih oblasti.

16. novembra bo osrednja slovesnost ob 10.30 pri spomeniku na Suhorju. Udeležence bo pozdravil predsednik občinske skupščine Metlika Ivan Zele, govorili pa bodo tudi italijanski predstavniki. Sledil bo kratak kulturni spored, v katerem bodo sodelovali recitatorji, godba na pihala in pevci.

Italijanski borci in gostje se bodo poslovili v nedeljo popoldne.

Občinska seja preložena

V prejšnji številki našega lista smo poročali, da bo 12. novembra seja občinske skupščine. Zaradi upravičenih zahtevkov pa je bila seja preložena na ponedeljek, 17. novembra. Odbornikom so že razposlali obširno gradivo o stanju kmetijstva v občini, o čemer bo na skupščini predvsem tehta razprava.

Zlata poroka v Metliki

V soboto 8. novembra, sta si zakonca Bara in Anton Zupančič pred pričami drugih obljubila večno zvestobo. V družbi otrok, številnih sorodnikov in znancev sta praznovala 50-letnico poroke.

Slavljenca poznajo v bližnji in daljni okolici. Oče Anton je bil krovec, kmetom pa je rad pomagal tudi pri drugem delu. Imela sta osem otrok, od katerih jih živi še šest. Oba sta živahna, čeprav sta preživela težke čase. Skupaj z njihovimi najbližjimi jima tudi mi za ta praznik iskreno čestitamo in želimo še veliko zdravih in srečnih skupnih let!

3-članska delegacija

Prebivalci Gradca so sklenili, da bodo poslali v Črnomelj tričlansko delegacijo, ki naj bi pri predsedniku občinske skupščine zaprosila, da bi občina Črnomelj prispevala nekaj denarja za gradnjo vodovoda proti Gradcu.

Občinska skupščina, družbene in politične organizacije v Metliki

vas vabijo na

PROSLAVLJANJE OBČINSKEGA PRAZNIKA

26. novembra 1969

in dneva republike 29. novembra 1969

9. OKTOBRA DO 15. NOVEMBRA:

Športna delavska tekmovanja v nogometu, rokometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in šahu

25. OKTOBRA DO 30. NOVEMBRA:

v Belokranjskem muzeju odprta razstava del italijanskega slikarja Orlanda Pisana

16. NOVEMBRA OB 9.30:

na Suhorju pri Metliki proslava 25-letnice ustanovitve brigade »Fontanot«

22. NOVEMBRA DOPOLDNE:

v vinski kleti strokovno ocenjevanje vinskih vzorcev domačih vinogradnikov

OB 18. URI

v Belokranjskem muzeju otvoritev razstave »Metlika v objektivu«, ki jo prireja foto-kino klub »Fokus« iz Metlike

23. NOVEMBRA OB 10. URI:

otvoritev doma upokojencev

OB 13. URI:

v hotelu Bela krajina brzopotezni šahovski dvoboj med ekipama Metlike in Črnomlja

OB 19.30:

v domu Partizana koncert akademskega pevskega zbora »Tone Tomšič« iz Ljubljane

24. NOVEMBRA OB 17. URI:

v sejni sobi občinske skupščine podelitev nagrad najboljšim športnim ekipam in posameznikom

25. NOVEMBRA OB 19.30:

v domu Partizana umetniški večer »Besede, glasha, films«, ki ga prireja foto-kino klub »Fokus« in Igralska skupina »Ostip Sest« iz Metlike

26. NOVEMBRA OB 9. URI:

v sejni sobi slavnostna seja občinske skupščine Metlika

OB 10. URI:

otvoritev vzgojno-ustavne ustanove (prva faza)

OB 11. URI:

v hotelu Bela krajina podelitev nagrad najboljšim vinogradnikom v občini

OB 14. URI:

v hotelu Bela krajina otvoritev polušnje nagrajenih vin (pokušnja bo odprta do 30. novembra)

28. NOVEMBRA OB 19.30:

v domu Partizana svečana akademija v počastitev dneva republike

29. NOVEMBRA OB 7. URI:

budnica in dopoldne na Trgu svobode promenačni koncert metliške godbe na pihala.

V mladih ljudeh rastejo naši sposobni nasledniki

Mladi delavci, dijaki, kmetje in študentje iščejo v sposobnih komunistih svoje vzore

Metliški komunisti so na zadnjih sejah pogumno spregovorili o svojem delu, uspehih in napakah. Pozorno so spremljali plenarne seje in ugotovili, da bodo s pomočjo smernic lahko usklajevali svoje delo tudi v praksi.

Janos Videtič, poslovodja Mercatorjeve »Zelesni-

JANOS VIDETIČ

znati, da o načrtnem uredništvu sklepov težko govorimo, ker nimamo svoje osnovne organizacije. Komunisti, kolikor nas je, smo vključeni drugod. Na sejah osnovne organizacije smo večkrat razpravljali o smernicah. Komunisti smo bolje organizirani kot prej in tudi delamo boljše.

— Kako pomagate mladim komunistom?

»Metliška mladina je v zadnjem času dokazala, da zna delati. Sama se je organizirala in nas presenetila. Komunisti bomo morali mladini več pomagati. O tem smo med seboj večkrat govorili. Naše sodelovanje je bilo doslej nekoliko pomanjkljivo. Zavedati se moramo, da v mladini rastejo naši novi kadri, ki bodo delali, če jih bomo naučili, in nas bodo spoštovali, če jim bomo dokazali, da nekaj znamo.«

— Ali mladina ceni komuniste?

»Nekatere že. Komunisti smo mladim ljudem posvečali premo skrb. Če odslej ne bomo skrbeli zanjo, se bo našel asoseda, ki ji bo nudil več in bolje in to bo za našo organizacijo velika škoda.«

M. P.

SPREHOD PO METLIKI

AVTOPREVOZNO PODJETJE METLIKATRANS je pričelo minul mesec v neposredni bližini slišev v kosovskih graditih lastne garaže in upravno islopolje. Še pred novim letom bodo skušali spraviti pod streho štiri garaže, druga dela pa se bodo nadaljevala prihodnje leto. Gradnja je prevela Belokranjsko gradbeno podjetje iz Črnomlja.

BIJVI MALESICEV VRT, na katerega bodo razširili metliško pokopalšče, so pričeli prejšnji teden planirati z buldozerjem. Za svoj niso našli na kraku večje plasti kamena ostroma skal. Vendar pa bo treba na posamezne dele novega pokopalšča navoziti precej zemlje, ki jo bodo dobili ob raznih izkopih pri novih gradnjah. Nove pokopalšče bo nekoliko nižje kot staro in ga bo z njim povezovala stopnišče. Seveda bo potrebno zgraditi tudi oporni zid, kasneje pa še metliško vežo s sečnico. Sedanja mrtvašnica bo do porušili.

KDAJ BO POPRAVLJENA oziroma asfaltirana Stara cesta,

ki pelje od Martinove cerkve mimo Kremšičeve kovačice, so se zanimali nekateri na zadnji letni konferenci mestnega odbora SZDL. Cesta je elasti in sploh, dokaj visokem delu močno razrita. Zato ob vsakem dežju odnese voda z nje cele kope peska in kamena na nise ležajo asfaltno cesto. Šel od seka za gospodarstvo jim je pojasnil, da bo najprej treba narediti kanalizacijo, ki pa bi na sicer kratkem, zato pa skalnem terenu veljala najmanj 50.000 novih dinarjev. Šele potem bi lahko cesto tudi asfaltirali.

VOZNIKI KMEČKIH VPREDNIIH VOZ na obli straneh gorjanske ceste se ponči še vedno brezskrbno igrajo z življenjem številnih avtomobilistov in motoristov in sredi tudi s svojim. Tako je neki avtomobilist na svoji nočni vožnji v četrni ure našel na cesti 23 kmečkih vpreg, od katerih pa sta imela le dva predpisano varnostno svetilko, vsi drugi so bili brez luči. Ali bodo ti lastniki kmečkih vozov res morali najprej povzročiti nesrečo, preden se bodo spametovali?

Srečanje mladih kot še nikoli

Novomeška mladina bo letošnji 22. december, ko praznuje JLA svoj dan, posvetila mladim vojakom, ki služijo vojaški rok v Novem mestu. Ravnatelj srednjih šol, predstavnik JLA in mladine so se pred kratkim dogovorili, da bo na ta dan 1000 novomeških mladincev obiskalo vojašnico v Bršlinu, kjer bodo z vojniki tekmovali v nekaterih športnih panogah, skupaj z njimi poslušali predavanja in gledali filme ter se podrobneje seznanili z življenjem naših vojakov. Da bo to tovariško srečanje zares uspelo, bo posebna komisija izdelala natančen načrt srečanja, ki naj bi preraslo v tovarštvo in prijateljstvo med mladimi.

Več kot 5 milijonov za novomeški šoli!

Na skladi za zidanje novih osnovnih šol v Novem mestu se je zbralo do 10. novembra 5.014.117 din. Do zdaj so prispevali: zaposleni 1.882.021 din, upokojniki 93.788, obrtniki 51.117, kmetje 18.500, delovne organizacije pa 2.775.445 din. Poleg tega je še 188.244 din obresti na oročen denar pri Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu.

Pripravljajo se na zimo

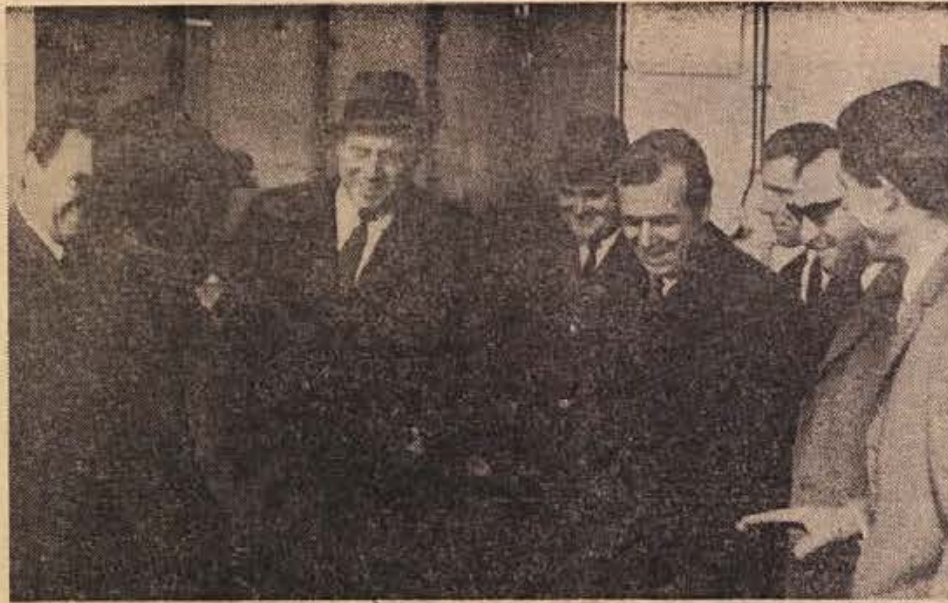
Pri ELEKTURU Novo mesto pripravljajo daljnovode, da bi brez okvar prestali prvi sneg. Pregledujejo drogeve in obrezujejo dreve ob daljnovodih, da pod težo snega ne bi poškodovale žice. Novih daljnovodov letos niso gradili, zgradili pa so več visokonapetostnih napeljav do transformatorjev. Velika naloga, ki jih še čaka, je mreža močnih daljnovodov okoli Novega mesta in kabelske napeljave do novih naselij, s tem bi omogočili boljše napajanje s tokom.

Danes zazidalni načrti in cesta

Svet za urbanizem bo na današnji seji razpravjal o dveh pomembnih zadevah: o pripombah k zazidalnim načrtom industrijskih rezervatov NOVOTEKSA, KRKE in LABODA, o spremembah urbanističnega načrta Novega mesta, ki so posledica tega, ter o spremembah zazidalnega načrta v coni prehrambene industrije in obrti v Ločni. Zadnja sprememba je potrebna zaradi projekta ceste Mačkovec-Graben-Metlika, ki bo zmanjšal število hiš, predvidenih za zidavo v tej coni, in preprečil gradnjo nekaterih gospodarskih objektov.

Mladina pomaga mladini

Skoraj 100 novomeških mladincev bo naslednje nedelje pomagalo prebivalcem Suhe krajine utrjevati in širiti pot, da bodo lahko vozili s kombijem otroke v šolo. Občinska konferenca ZMS, ki je organizirala to akcijo, meni, da je taka oblika pomoči zelo potrebna, mladinci iz delovnih kolektivov in šol pa tako uresničujejo načrte o solidarnosti in nesebični pomoči. Z nedeljsko akcijo bodo mladinci pomagali tistim šolarjem, ki zdaj po več ur pešajo iz Sel do šole na Prevolah.

Predsednik CK ZKS Franc Popit (tretji z leve) si skupaj s članom sekretariata CK ZKS Vladom Janžičem (peti z leve) ogleduje NOVOLESOVO proizvodnjo v Straži. (Foto: M. Jakopec)

PRED OBČNIM ZBOROM OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Čim širši krog naj soodloča

Poročilo občinskega sindikalnega sveta govori o delu sindikata v zadnjih dveh, dokaj razgibanih in plodnih letih

Iz dvehletnega obdobja so v poročilu zajeti najpomembnejši dosežki v gospodarskem in družbenem razvoju občine, dejavnost sindikata pri izpolnjevanju družbenih odnosov in samoupravljanja ter pri prilagajanju notranje zakonodaje v podjetjih, njegova prizadevanja pri zaposlovanju in v skrbi za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev zaposlenih.

Poročilo med drugim ugotavlja, da se marsikje že pojavljajo težnje po popuščanju v reformni politiki in po vračanju na staro. Sindikat mora vztrajati pri sprejetih stališčih in jih mora zagovarjati, ob tem pa je dolžan pristihniti zdravim in jih podpirati.

Samoupravljanje je že postalo nepogrešljiv sestavni del družbenega dogajanja. Največ naporov naj bo

usmerjenih v to, da bi čim širši krog ljudi pritegovali k samoupravnemu odločanju in soodločanju. Da bi bilo to ostvarljivo, si bo sindikat prizadeval zlasti za izobraževanje delovnih ljudi. Družbeno ekonomsko izobraževanje mora postati sestavni del izobraževalne dejavnosti v vseh organizacijah.

Glede zaposlovanja ugotavlja poročilo, da je bil v zadnjih dveh letih dosežen na-

predek. Kljub temu si bo sindikat še naprej prizadeval za trajnejše rešitve.

Kadrovska politika je zelo pomembna ob posodobljanju, ki smo mu priča v proizvodnji. Neposredno je povezana z izpopolnjevanjem splošno izobraževalnega in strokovnega šolstva. Izobraževanje bo lahko uspešno samo, če mu bomo zagotovili primerno materialno osnovo. Hljretjši razvoj izobraževanja v delovnih organizacijah pa med drugim še vedno zavirajo zaostala gledišča o potrebi po dopolnjevanju znanja.

V zdravstvu je opaziti viden napredek, naložbe v zdravstvo pa bodo še naprej potekale ob pomoči gospodarstva. Poročilo našteva, ko govori o gospodarstvu, vidne dosežke proizvodnje in izvoza, o katerih so razpravljali že razni drugi organi. Ugotavlja, da bo moralo delo sindikalnih vodstev, organov in organizacij v prihodnje biti bolj javno. Samo na ta način si bo lahko zagotovil moralno in politično podporo članstva.

Glavno merilo za družbeno dejavnost sindikata pa bo v smislu smernic VI. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije prizadevanje za ugotovitev položaja delovnega človeka in za to, da bi delovni človek čim bolj neposredno sodeloval v tem prizadevanju.

M. J.

Pomagajmo upokojnecem!

Novomeški upokojneci bi radi z novim praporom izkazovali zadnjo čast svojim umrlim članom

Novomeška podružnica društva upokojencev bi rada poslej izkazovala zadnjo čast svojim umrlim članom z novim praporom. Ker pa nima denarja, ga ne more sama kupiti. Odločila se je, da bodo denar zbrali z akcijo v delovnih organizacijah. V ta namen so ustanovili tudi poseben odbor, ki bo skrbel, da bo akcija uspešna.

Hkrati bodo upokojneci v delovnih organizacijah prosili za denarne prispevke še za nekaj drugega. V dom upokojencev v Piran bi radi vsako leto poslali na okrevanje 10 do 15 svojih članov.

Čeprav bivanje v tem domu ni drago, upokojneci tudi takih stroškov ne zmorejo.

Med 1344 članj, kolikor jih šteje novomeška podružnica, je tudi veliko ljudi, ki so bili upokojeni v delovnih organizacijah, kjer zdaj prosijo za denarne prispevke. Le-te bi s prispevki za prapor in okrevanje v piranskem domu pomagale predvsem svojim nekdanjim članom.

Štipendije za bogate

Zivljenjski stroški nprestano rastejo. Povečuje se tudi število študentov: pred dvema letoma jih je bilo v Sloveniji 11.000, lani že 13.000. Štipendij je vedno manj: v šolskem letu 1965-1966 je imelo štipendije 28,6 odst. študentov, letos jih ima le še 17,3 odst. Tudi socialni sestav študentov je iz leta v leto slabši: vedno manj je med njimi delavskih in kmečkih otrok in vedno bolj prevladujejo tisti, ki so doma v Ljubljani in v Mariboru. Edino v Ljubljani in v Mariboru so namreč pri nas visokošolski zavodi.

Ze pred leti smo si zastavili vprašanje, zakaj se socialni sestav študentov iz leta v leto slabša v škodo delavske in kmečke mladine. Ugotovili smo, da si moramo prizadevati za

izboljšanje. Zda j ugotovljamo, da se je stanje celo poslabšalo. V katerem grmu tiči zajec?

V štipendijah! Na našem območju je zelo dobra štipendija za študenta visoke šole 350 din na mesec. Zivljenjski stroški študenta pa znašajo, če živi skromno, 800 din na mesec. S štipendijo 350 din na mesec lahko štvt v Ljubljani ali v Mariboru le študent bogatih staršev, ki mu domači primaknejo. Delavskemu ali kmečkemu fantu se takšne štipendije ne izplača vzeti, ker z njo ne bo mogel živeti in ker mu domači ne morejo primakniti iz vsakega toliko, kot potrebuje. Zato na univerzah ni delavske in kmečke mladine.

M. JAKOPEC

OBVESTILO VINOGRADNIKOM

Upravni odbor sklada za pospeševanje kmetijstva pri občini Novo mesto sporoča vsem vinogradnikom, da bo iz sredstev sklada dodeljeval kredite zasebnim kmetovalcem za obnovo vinogradov pod sledečimi pogoji:

1. Obnovljena površina mora biti velika najmanj 30 arov.
2. Obnova mora biti izvršena po sodobnih tehničnih normativih (določena razdalja med vrstami ter vzgoja in zaščita).
3. Sortiment trsnega materiala mora odgovarjati proizvodnji cvička (modra frankinja, zametna črnina, portugalka, kraljevina ter šentlovrenka). Kvaliteta trsnega materiala pa mora biti potrjena od pristojnega kmetijskega inšpektorja.
4. Vinogradnik — posojiljemalec mora nasad primerno gojiti, o čemer vodi stalno kontrolo strokovna komisija.
5. Vinogradniku se dodeli kredit le na podlagi oglada strokovne komisije; le-ta pregleda parcelo, namenjeno obnovi, sestavi zapisnik s točno določenimi navodili o sadnji ter sortimentu trsnega materiala, vzgoji in zaščiti ter ga izroči vinogradniku.
6. Kredit se dodeli za rigoliranje, nabavo trsnega materiala, ev. tudi za nabavo žice.
7. Kredit z 2 odst. obrestno mero začne posojiljemalec vračati v 4 do 5 letih po sajenju, in sicer s plačilnim rokom 3 do 8 let, odvisno od višine kredita ter kreditne sposobnosti posojiljemalca. Posojilo bo potrebno vračati v letnih obrokih.
8. Vsak interesent za obnovo vinogradov bo moral skleniti kreditno pogodbo, na kateri bodo navedene vse obveznosti tako za posojiljemalca kakor tudi za posojilodajalca.

Vsi tisti, kateri nameravajo obnavljati svoje vinogradniške površine pod navedenimi pogoji, naj to prijaviijo trgovskemu podjetju »Hmeljniki«, Novo mesto, Kolodvorska 2 a.

Novo mesto, 24. 10. 1969

Upravni odbor sklada
za pospeševanje kmetijstva
občine Novo mesto

Praznovanje v Straži in Dolenjskih Toplicah

V Straži so odprli samopostrežnico, v Dol. Toplicah pa pošto in postajo milice

7. novembra so bile v okviru praznovanja občinskega praznika slavnosti v Straži in v Dol. Toplicah. V Straži so najprej izročili namenu sodobno samopostrežnico DOLENJKE. Z njo je Straža kot razvijajoči se industrijski kraj dobila len preskrbovalni obrat. Po slovesnosti pri Dolenjskih samopostrežbi so gostje in odborniki odšli v NOVOLES, kjer so si ogledali proizvodne obrate, direktor Jože Knez pa jih je seznanil z NOVOLESOVIMI naložbarji, načrti in proizvodnjo. Praznovanje je bilo končano v Dol. Toplicah. Tu so izročili namenu novo poštno poslopje in postajo milice. Direktor PTT podjetja v Novo mesto Jakob Berč je navzoče seznanil s težnjami in napori PTT za posodobitve telefonskih in telegrafskih zvez ter poštne službe.

Poštne prostore je izročil namenu predsednik ObS Franci Kuhar, prostore postaje milice pa republiški sekretar za notranje zadeve Silvo Gorenc.

M. J.

Slabše je kot prej

Z asfaltom je Skocjan veliko pridobil. Precej slabše pa je v samem središču vasi, kjer vlada velika nečistoča. Odpadlo listje, blato in odpadki živinskega sejma niso v okras naselju, ki je drugače lepo urejeno. Nekdo je v šali pripomnil, da bo treba plačati veter, ki zdaj edini temeljito pospravlja cesto.

Plin tudi v Škocjanu?

V Škocjanu je danes že približno 30 potrošnikov plina, zato vaščani predlagajo, naj bi prodajali plin tudi v tem kraju, da ne bi bilo treba več hoditi ponj v Novo mesto.

»Špricarjem« je odklenkalo

Pedagoški delavci na osnovnih, srednjih in poklicnih šolah so hudo borili proti pogostim izostankom nekaterih učencev. Njihova prizadevanja so zaman, kajti učenci opravičijo izostanek z ustreznim zdravniškim potrdilom. Na enem zadnjih mladinskih posvetovanj so mladinci zahtevali, da so zdravniški pregledi na šolski polikliniki površni in da ni težko priti do potrdila. Pedagoški delavci so sklenili, da bodo opozorili zdravniške na to in jih prosili, naj bodo pri pregledih strožji. Najbrž se bo število »špricarjev« na šolah občutno zmanjšalo.

Tehtnico drugam!

Prosvetni delavci v Škocjanu se zavzemajo, da bi tehtnico pri šoli preselili na kakšno drugo mesto. Tedenski odkup, mukanje živine in velik živčaj pred šolo motijo pouk. Prostor pred spomenikom pa prav tako ni najbolj primeren za odkup živine.

Izšli bodo »Kamenčki«

Literarni krožek na osnovni šoli v Smarjeti bo v kratkem izdal literarno glasilo »Kamenčki«. Vse prispevke za glasilo so prispevali učenci.

NOVOMEŠKA KOMUNA

„Mene ni nihče organiziral“

Jože Šurla, cestar na Gorjancih, je že dvajsetkrat daroval kri - V bolnišnico prihaja sam od sebe, ne da bi ga prosili

Na videz se z Jožetom Šurla že dolgo pozna, spregovorila pa sva prvič šele pred dnevi. Razkril se mi je zanimiv lik preprostega človeka, ki presenča s svojo požrtilnostjo. Malo je ljudi, ki imajo krvodajalsko izkaznico tako na gosto popisano!

— Kako ste postali krvodajalec?
— Mene ni nihče organiziral ali prosil. Pred leti sem po radiu slišal poziv, da potrebujemo kri. Šel sem prvič, izto sem se vsake 3 ali 4 mesece oglašal v novomeški bolnišnici.
— Je vaše nagnjenje do krvodajalstva kaj v zvezi s poklicem?

— Ne bi rekel. Cestar sem 20 let, od tega 15 let na Gorjancih. Opažam, kako naraščata promet in število nesreč. Na moji cesti resda ni bilo dosti hujših prometnih nesreč, vem pa, da je pred 10 leti peljal čez Gorjance največ en avto na uro, zdaj pa že vsako minuto švigne vozilo mimo mene.

— Ali poznate ljudi, ki stalno brzijo mimo vas?
— Precej jih poznam. Največkrat gredo mimo Slavko Rogovič iz Novega mesta, mlekarnik in šofer Kos; primarni dr. Smrečnik vozi tod že od 1948, primarni dr. Adamčič pa 11 let. Stalni vozniki čez Gorjance so še Metličani: ravnatelj šole, direktor Beti in tovariš Vrvišar. Vsi so dobri ljudje. Večkrat me je že kdo vzel v avto do Novega mesta ali do Metlike.

— Koliko časa boste še cestar in krvodajalec?
— Do upokojitve mi manjkata še dve leti, krvodajalstva pa ne bom še kmalu opustil. Doktor bom mogoče, bom pomagat s krvjo.
RIA BACER

Se nam le obeta nov hotel?

Kavarna Metropol bo prenovljena še ta mesec - Prizadevanja kolektiva se bodo nato usmerila v gradnjo novega hotela v Novem mestu

Ekspres restavracija hotela Metropol na novomeški avtobusni postaji je že od prvega dne po otvoritvi (ta je potekla brez hrupa) skoro ves dan polna gostov. Nova, betonska in v gradbeni izvedbi svojevrstna stavba, ki jo je projektiral inž. arh. Danilo Lapajne, pa bo prila do izraza šele, ko bo prenovljena tudi kavarna v sosednji stavbi in se bo zlila z njo v enovito celoto. Če bo šlo vse po sreči in če bo dosežen sporazum, bo v prihodnjih letih v ozadju nove ekspres restavracije zrasel še nov hotel s 60 ležišči.

V kavarni, ki jo zdaj še preurejajo, se bo veliko spremenilo. Dobil bo novo izolacijo pod podom, nov pod iz italijanskih ploščic, centralno kurjavo, ki bo ogrevala kavarno in sanitarije ter garderobe za osebje, prezračevalne naprave, nov strop in novo razsvetljavo ter opremo. Prenovljena kavarna bo uporabljala novo kuhinjo, ki je že zgrajena za ekspres restavracijo. Obnovitvena dela v kavarni bodo veljala približno 300.000 din.

Nato bo kolektiv hotela Metropol začel uresničevati novo nalogo: gradnjo hotela, o katerem samo govorimo v Novem mestu že več kot desetletje, čeprav je že dlje časa več kot potreben. Idejni osnutek za hotel je že v izdelavi. Imel naj bil 60 komfortnih ležišč. Zgraditi bi ga bilo mogoče ob dosedanji

hotelski stavbi v podaljšku za sedanjo kavarno in ekspres restavracijo. Hotel bi imel sodobno pralnico in recepcijo, nova stavba pa bi bila povezana z dosedanjim.

Za hotel bo treba odšteti po približnem računu 6 do 7 milijonov din. V tem znesku so vračunani odkupi zemljišča in stavb, ki bi jih bilo treba porušiti, preureditev dosedanjih hotelskih prostorov, gradnja novega hotela in nakup opreme.

V hotelu Metropol seveda niti najmanj ne mislijo, da je ta načrt ostvarljiv že zato, ker so z njim začeli. Preden bodo lahko začeli gradnjo, bo treba rešiti vprašanje prostorov zaveda za rehabilitacijo invalidov ROG, ki zaseda stavbe, predvidene za rušenje. Kot je znano, so ti prostori za ROG že dolgo

premajhni in tudi najprimernejši niso zanj.

Razmišljanja bi torej morala iti v tej smeri, kako z odkupom ROGOVIH stavb in z dodatno družbeno pomočjo zagotoviti ROGU nove prostore. Če bo to ob pravem času rečeno, bi lahko začeli graditi novi hotel v obdobju 1971-72.

M. J.

Pripombe na komunalna dela

Na volilni konferenci krajevne konferencie SZDL Kandija I v Novem mestu 18. novembra je bilo največ razprave o komunalnih delih v mestu in o otroškem varstvu. Prisotni so menili, da se komunalna dela odvijajo premalo načrtno, saj jih namerjajo na več mestih hkrati in prepočasno končujejo. Naročili so odbornikom, naj se o tem pogovore s prizadetimi delovnimi organizacijami. Tudi tokrat so zahtevali, naj se končno le reši vprašanje gospodarjenja z dvorano družbenih organizacij v Kandiji. Ko so govorili o otroškem varstvu, so menili, da se sprejeti načrti in programi prepočasno uresničajo. SZDL se bo moral bolj zavzeti za naloge iz uradne obrambe. Na konferenci so izvolili novo v.d. stvo

Varčevanje pa tako!

V dneh, ko smo prisiljeni varčevati elektriko, je pri delavski restavraciji v Novem mestu gorila luč celo ob enih popoldne. Se morda uprava restavracije boji, da gostje, ki prihajajo na kosilo, ne bi našli vrat?

B. V.

Tudi gospodinja mora veliko vedeti

Novomeški Solski center za gostinstvo zbira prijave gospodinj, ki bi se rade udeležile gospodinjinskega tečaja, ki bo že v novembru

Na vsak poklic se primerno pripravimo, le gospodinja in mati se največkrat znajde pred odgovorno življenjsko nalogo nepripravljena. V časopisih večkrat zasledimo vprašanje, veliko doljenjskih

gospodinj pa se obrača zaradi prepotrebnega izobrazevanja na Solski center za gostinstvo v Novem mestu. Skoraj vse želijo, da bi organizirali gospodinjinske tečaje, na katerih bi si pridobile potrebne izkušnje. Solski center za gostinstvo se je tem prošnjam odzival že prejšnja leta in je organiziral tečaje v Novem mestu, Krškem, Brežicah in drugod.

Tudi letos ima Solski center za gostinstvo v svojem delovnem programu gospodinjinske tečaje. Ker je zimski čas zanje najprimernejši, so začeli zbirati prijave za letošnji tečaj.

Program gospodinjinskega tečaja, ki naj bi se v Novem mestu začel že v novembru, bo obsegal:

- osnovni pomen urejenega bivanja in stanovanjske kulture
  - vpliv prehrane na duševni in telesni razvoj človeka
  - ekonomičen nakup tekstila in dobro počutje urejene ga človeka
  - higieno žene in osnovni napotek o negi otroka
- Čas tečaja bo prilagojen prostemu času zaposlenih žena in mater in bo v popoldanskih ali večernih urah. Prijave zbirajo na Solskem centru za gostinstvo. Želijo si, da bi se za tečaje pripravilo čimveč gospodinj.

Občinska skupščina Novo mesto

oddelek za upravno-pravne zadeve,

o b v e š č a

občane, da bo dne 22. novembra 1969 ob 9. uri na dvorišču zgradbe občinske skupščine, Ljubljanska cesta 2,

JAVNA LICITACIJA IN PRODAJA

najdenih koles in mopodov.

Posojilo za javno razsvetljavo

ELEKTRO (ovo mesto je najelo letos za posodobenje javne razsvetljave v novomeški občini 300.000 din kredita. S tem kreditom in s sredstvi ELEKTRA bodo letos uredili okoli 4,5 km sodobne živosrebrne javne razsvetljave v Novem mestu, Sentjerneju in na Otočcu.

Kino predstav ni

V Skocjanu ni več filmskih predstav. Prevelike družbene datjave so zamorile prizadevanja tamkajšnjih kulturnih delavcev, ki so hotele nuditi kraju vsaj to kulturno razvedrilo. Skocjančji se z mrtilom ne strinjajo, zato predlagajo, naj bi predvajanje filmov prevzel novomeški Zavod za kulturno dejavnost.

Krožki delajo

Na osnovni šoli v Šmarjeti uspešno dela več krožkov. Med najbolj razgibanimi so: namiznoteniški, košarkarski, rokometni, dopisniški, dramski, likovno-tehnični itd. V glavnem delajo kot mentorji krožkov prostovoljni delavci zastonj.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški poročnišnici rodile: Silva Arnssek iz Bruslanca — Brigito, Alojzija Zagar iz Jelš — Stanika, Marija Rokavec iz Rabri — Zdenko, Slavka Zupančič iz Primazaka — Melito, Angela Golob iz Drage — Mira, Milka Priselač iz Kamanja — Predraga, Marija Jenič iz Gabrja — Mileno, Tončka Debevc iz Galuznika — Anuško, Marija Kunej s Genovega — Ivana, Slavica Godler iz Kriškega — Natalijo, Tatjana Butara iz Strabe — dečka, Marija Študel iz Omote — deklečo, Jožica Vrančič iz Slame vasi — deklečo, Slavka Zagore iz Smalje vasi — deklečo, Mira Stojanovič iz Prečue — deklečo, Tončka Miklavčič iz Kostanjevce — deklečo, Fani Kazma iz Perodine — deklečo, Gabrijele Gregorčič iz Bakovnika — dečka, Cvetka Svetla iz Gorenje vasi — dečka, Jozefa Zabkar iz Stare Bučke — dečka in Fanika Zarn iz Kostanjevce — deklečo. — Čestitamo!

PRED OTVORITVIJO NOVE PEKARNE V NOVEM MESTU

Kruh naš vsakdanji...

V stari pekarni se bodo peči kmalu popolnoma ohladile, delavci pa se bodo preselili v sodobno urejeno pekarno v Ločni

Novomeška pekarna se bo kmalu preselila v nove prostore v Ločni, kjer potekajo zadnje priprave in urejajo prostore pred otvoritvijo. Delavci v pekarni želijo, da bi nove peči peklo predvsem kvalitetnejše. Nova pekarna bo modernejša in bo imela večjo zmogljivost.

V centralni pekarni v Ločni spečejo na dan 8 do 9 ton belega in črnega kruha, ob sobotah pa tudi do 13 ton. Razen kruha pečejo tam le še kekse in preste, medtem ko drugo pecivo pečejo v manjšem obratu pekarne na Glavnem trgu.

V Ločni delajo samo v dopoldanski izmeni in kruh sproti razvažajo do trgovin. Peč je dolga 18 metrov in peče kruh po tekočem traku, ki je širok 1 meter. V njej gori neprestano, ker morajo kuriti 4 ure, da se segreje do temperature, ki je potrebna za peko kruha, to je 220 do 230 stopinj. Ta je modernejša od peči, v kateri pečejo na Glavnem trgu, vendar ima to slabo lastnost, da kruh preveč izsuši. Na Glavnem trgu spečejo 2-kilogramski kruh v 30 do 35 minutah, peč v Ločni pa potrebuje za enako peko 45 minut.

Tovariš Ravnikar, ki vodi delo v glavni pekarni, mi je povedal:

»Ta peč po količini kruha, ki ga lahko speče, sicer ustreza potrebam potrošnje, toda kvaliteta ni najboljša. Upam, da bomo imeli v novi pekarni take peči, ki bodo peklo res kvalitetno.«

Na Glavnem trgu pečejo kruh v dveh izmenah. Na dan spečejo približno 1.000 kg kruha in peciva, ob sobotah pa celo dvakrat toliko. Pecivo pripravljajo še pretežno ročno, ker nimajo primernih strojev, pa tudi prostor ne zadošča potrebam. Peč sicer dobro peče, lina premajhno zmogljivost in potrebuje izurjene

peke, ki pazijo, da je kruh prav pečen, in ga pravočasno potegnje iz peči.

Tovariš Malovič, vodja izmene v pekarni na Glavnem trgu, pravi o novi pekarni: »Morala bi dati predvsem kvaliteten kruh in imeti moderne stroje za pecivo, ker tudi potrebe po tem naraščajo.«

Novomeška pekarna je že dve leti združena s podjetjem »Zito« iz Ljubljane, ki je investiralo tudi novo pekarno v Ločni. Ta bo s kruhom in pecivom oskrbovala enako področje kot sedanja. V njej bo zaposlenih 50 do 60 delavcev, ki bodo delali v dveh izmenah. Peka kruha in peciva bo avtomatizirana, le pecivo z nadevi bodo pripravljali še ročno.

Moka bo uskladiščena v posebnem prostoru. Od tam jo bodo pod pritiskom po ceveh dovajali v drug prostor, kjer jo bodo z dodatki mehanično zmešali v testo za kruh, ki ga bodo oblikovali v štruce in potekali v peč, ki je v istem prostoru. To je peč beogradskega podjetja »Termoelektros« na tekoči trak, ki je širok 2 metra, peč pa je dolga 22 metrov.

Take peči uporabljajo že v pekarnah v Lescah, Kranju, Zagrebu, Splitu, na Reki in drugod. To je peč na olje, ki se hitro segreje in jo lahko po končanem delu ugasijo. V istem prostoru stoji tudi manjša peč za pecivo »Aquatec«, nemške izdelave na parni sistem.

V zemlji poleg poslojpa je cisterna. V njej lahko shranijo približno 30 ton olja (na dan ga bodo porabili 500 do 600 kg).

V novi pekarni, ki jo je gradbeno podjetje Pionir zgradilo v letošnjem poletju, bodo ob letošnjem državnem prazniku začeli s proizvodnjo kruha.

ANA VITKOVIČ

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Aleksander Zupan in Jože Brule, člana DMV Novo mesto: Karel Barbič, Boris Rajk, Ivanka Jenič, Antonija Rukšec, Viktor Avsee, Alojz Zupančič, Slavko Dravince, Alojz Krnc, Franc Kuplenk, Jože Skufca, Alojz Blazič, Hermina Skufca, Ivan Simenc, Marija Zarabec, Cvetka Mesojedeč, Martin AS, Stefan Hraštar, Janez Ravbar, Stane Kastelic, inž. Franc Kovačič, Joža Dragman, Angela Seničar, Milka Smolič, Vera Jare, Marija Beberšek, Draga Košmrlj, Slavko Fajfič, Jože Burgar, Milan Močnik, Marjan Bradac, Drago Novak, Cveta Kavšek, Slavka Stalcar, Dragoslav Vasič, Cveto Kostreva, Ivanka Kovačević, Matija Vidmar, Jože Pirc, Bernhard Resnik, Jože Miklič, Janez Počrvina, Marijana Kostreva in Stefan Košmrlj, člani Novoteksa, Novo mesto; Jože Hočevar in Mirko Zupančič, člana Krke, tovarne zdravil Novo mesto; Marija Dragan, gospodinja s Golobinjska; Alojz Okleščen, član Opremolesa, Gotna vas; Anton Hecl, član Iskre, Sentjerne.

Novomeška kronika

■ **POMANJKANJE ELEKTRICNE ENERGIJE** je prisililo nekatero novomeške delovne kolektive, da so začeli delati zjutraj nekoliko bolj zgodaj, delali pa so tudi zvečer. To so predvsem tisti delovni kolektivi, katerih delo je odvisno močno od elektrike. Čeprav je zadnje dni po malem deževalo, je gladina rek, tako poročajo iz vseh krajev, zelo niska in bo redukcija še potrebna.

■ **IGRAČKE** in kolekcije »Vinil Toyas« je uvožila Mladinska knjižnica, prodajajo pa jih tudi v Novem mestu. So iz polivinila in jih je treba napolniti. Igračke, največje so živalskih figur, gredo zelo dobro v promet, ker so lepih barv in oblik, so praktične in lahke. Cene se gibljejo med 9,9 do 21 din.

■ **PARKI IN NASADI** so v zadnjih mrazih dneh zgubili svojo privlačnost. Delavci Komunalnega podjetja jih že pripravljajo na zimo. V parkih so pograbili listje, da ne bi gnilo pod drevesjem, nasade pa prekropujejo in gnojijo ter jih tako pripravljajo na zimo.

■ **NOVOMEŠČANI** se niso vključili v akcijo za pomoč prizadetim Banjaluki tako, kot bi morali. Večje delovne organizacije so prispevale denar za pomoč Banjaluki in skladov skupne uposabe, delavci

pa zavrčajo aktiviste RK, ki se oglašajo na njihovih domovih, da bi se denar dalo še podjetje in da sami ne bodo ničesar prispevali. Take izjave prav gotovo niso izraz solidarnosti s prizadetimi prebivalci Banjaluke. Na občinski odboru RK pravijo, da so je pri njih oglasilo zelo malo Novomeščanov, ki bi bili pripravljeni darovati obliko, obutev ali odeje.

■ **DRAMSKA SKUPINA** v dijaškem domu Majde Šte se vedno pripravljala na proslavo, ki bo 20. novembra v počastitev dneva republike, prav tako pa uresničujajo s rednimi vajami že sprejete delovne načrte. Mladim gledalcem se bodo predstavili tudi za Proletnov dan, 8. februarja in za 27. april, ko se bodo udeležili vsakoletne domnade, ki bo letos v Kopru.

■ **NA TRGU** so se v ponedeljek črne sodja in zelenjava gibale takole: solata 4,5 in 6, brokoli 3, paprika 2, banane 6, kislis zelje 2, paprika 3, hruške 4,5, limone 7, paradiznik 3,5, cvetaca 4,5 in zelje 1 din za kg. Jajca so bila po 50 par.

■ **RODILE SO**: Marija Zgonc in Katičlovec, n. h. — Brigito, Jofka Hron in Katičlovec, n. h. — Sazano in Dušana Podkrajek in Zagraška 18 — Alena.

Letos znatno več prekrškov

Medtem ko je bilo pred sodnikom za prekrške v Črnomlju lani vse leto 640 kršiteljev zakonov in predpisov, pa so jih imeli letos do konca oktobra že 830. Na območju občine je največ prometnih prekrškov, narašča pa tudi število kršiteljev javnega reda in mira. Med povzročitelji izgrede so dostikrat isti ljudje-domačini, zadnje čase pa je z zakonom prišlo navzkriž tudi več sezonskih delavcev, ki v vinjenem stanju razgrajajo.

V domovih 27 ostarelih

Število bolnih in starih ljudi v domovih se vsako leto veča. Trenutno jih je 27. Socialnovarstvena služba pošilja v domove predvsem tiste ljudi, ki nimajo svojcev. Največ jih preživlja jesen življenja v Impoljci, in sicer 15. V Ponikvi so 4 invalidi, v Hrastovcu 6 duševno bolnih in dva oskrbovanca v Loki pri Zidanem mostu.

Otočec: »Male skladbe velikih mojstrov«

Silvester Minečič je na električni harmoniki v okviru glasbenega pouka pred dnevi izvajal za učence otoške šole »Male skladbe velikih mojstrov«. Požel je navdušen aplavz.

Iščemo

KV črkoslikarja KV mizarja

Natsop takoj, odličen za služek, samsko stanovanje.

Reklamni ateljeji FRANC MERJASEC, aranžer-mojster — Ljubljana, Šentvid, Guncelje, Štrukljeva 17 — tel. 51-641.

NOVOTEHNA NOVO MESTO

objavlja
prosti delovni mesti

2 TRGOVSKIH POMOČNIKOV

Pogoj: KV trgovski delavec s prakso ali brez prakse. — Prošnje sprejema splošni sektor 15 dni po objavi.

VOZNIKI, POZOR! Na cestah so se pojavile rumene rutice, ki jih nosijo prvošolčki in predšolski otroci. Te vas opozarjajo, da imate pred sabo neizkušenega otroka in da morate biti še posebno previdni!

Akcija prve pomoči in varnosti v prometu

Vseslovensko akcijo »Prva pomoč in varnost v prometu« na novomeškem območju vodi občinski odbor RK ob sodelovanju občinske skupščine, AMD in zdravstvene službe. Še posebno opozarjajo voznike motornih vozil na 10-urne tečaje o prvi pomoči, ki jih bodo vodili zdravniki-kirurzi. Na teh tečajih bodo voznike poučili o prvi pomoči ranjenecem pri prometnih nesrečah in o škodljivosti alkohola v prometu. Tečaji so sedaj še prostovoljni in jih plačuje družba, pripravljajo pa tudi že uredbe, ki bodo vključevale znanje o prvi pomoči v sestavi del pouka za pridobitev vozniškega dovoljenja.

Te dni bo prometna služba ob naših cestah postavila panoje, ki bodo opozarjali voznike, naj se pripravijo na jesensko in zimsko vožnjo. Zaradi poledic in prega snega se namreč vsako leto zelo poveča število nesreč. Prometniki se na to že sedaj pripravljajo, pa tudi cestna in komunalna podjetja bi morala pravočasno pripraviti stroje za pluzenje in posipavanje cest.

Tako kot v novomeški občini se pripravljajo na podobne akcije tudi v vseh drugih občinah našega področja.

**ALI SI
USPOSABLJEN
DA NUDIS
PRVO POMOČ?**

Opozorilo voznikom

Republiška komisija za varnost prometa je pred kratkim poslala vsem podobnim občinskim komisijam okoliščino, naj opozore lastnike motornih vozil in druge udeležence v prometu na bistvene vremenske spremembe v jeseni in pozimi (dež, meglja, poledica, sneg), ki zelo vplivajo na povečano število prometnih nesreč. Občinske komisije naj bi poskrbele za primerna predavanja, seminarje in ukrenila vse, da bi bilo v tem nevarnem obdobju čim manj človeških žrtev in materialne škode.

Decembra odvzem krvi

V začetku decembra bo v krški občini spet krvodajalska akcija. Ekipe transfuzijskega zavoda se bo zadrževala v krški občini 4., 5. in 10. decembra. Obiskala bo Brestanico, Senovo, Krško in Kostanjevico. Po predvidevanjih republiškega odbora RK bi morali letos zbrati 1.238 krvodajalcev, kar je približno 4,3 odst. vseh prebivalcev. Lani je bilo v občini 969 krvodajalcev, junija letos pa samo 265.

Občinski štab je dolgo odlagal

Predstavniki Rdečega križa v Krškem so pred dnevi na seji z zadovoljstvom ugotovili, da so organizacije in prebivalci brez oklevanja prisločili na pomoč prizadetim v Banjaluki in okolici. Menili pa so, da bi moral biti nosilec akcije štab za pomoč pri naravnih in drugih hudih nesrečah. Če bi se ta čimprej sestel, bi bila najbrž akcija še bolj učinkovita.

Zavzemajo se za prevoz delavcev

Prebivalci Jugorja se močno zavzemajo, da bi s pomočjo nekaterih delovnih organizacij, kjer so zaposleni ljudje s tega območja, uredili prevoz delavcev. Ker nimajo rednih avtobusnih zvez, naj bi delovne organizacije nabavile kombi, stroške prevoza pa naj bi poravnali delavci sami. Zdej se skoraj vsi vozijo v dobrem in slabem vremenu v Metliko s kolesi ali motorji.

Pogovor z zdravnikom

Občutek bolečine in njen pomen

Bolečina je eden najbolj splošnih simptomov, ki privedejo bolnika k zdravniku. Bolečina ni samo zaščita, marveč predvsem opozorilo, da nastaja nevarnost poškodbe nekakega telesnega tkiva ali pa da je poškodba že v teku. Na enako bolečino manj občutljivi ljudje skoraj ne reagirajo ali pa ji ne pripisujejo velikega pomena ter jo prenašajo, medtem ko občutljivi ljudje delajo preveliko paniko in zatevajo od zdravnika najmočnejša zdravila proti bolečinam. Ze iz tega vidimo, da je bolečina pri različnih ljudeh različnega pomena.

Skoraj po vseh tkivih v telesu so raztresena živčna telesa, ki so prirejena za sprejem bolečine. Ponekod so natisnena bolj pogosto, drugod spet bolj poredko. Zato so enaki vzroki za bolečino sprejeti različno. Zaznava bolečine gre od živčnega telesa po živcu v hrbtnjačo, po njej navzgor, se križa z ene strani na drugo in dospje v talamus, možgansko tvorbo za združevanje in ojačenje vtisov, od tam pa v možgansko skorjo v čelnem režnju. Zdej bolečino zaznamo. Seveda tudi takoj zavestno reagiramo. Ker pa na poti do možganske skorje obstajajo še druge živčne povezave, lahko reagiramo tudi reflektorno, to se pravi z refleksom, ne da bi se tega v tistem trenutku tudi zavedali.

Zaznava bolečine je lahko zelo različna tudi po kvaliteti. Naša koža je izredno občutljiva. Locimo občutke za opekline, mrz, rano in podobno. Notranji organi in mišice dajejo drugačne bolečine, ki jih le težko opredelimo. V splošnem ločimo bolečine v glavnem kot pekoče, zbadajoče, vrtajoče, valujoče, ščipajoče in predirajoče. Seveda so lahko ostre in tope, določene in nedoločene, take, ki dajejo občutek napetosti, in še druge. Dotik ali kakšen drug neboleč občutek ne traja dolgo, nanj se privadimo in ga čez nekaj časa ne občutimo več. Pri bolečinah tega ni. Bolečina traja toliko časa, dokler deluje vzrok, je torej alarm, da nekaj ni v redu.

Človekova aktivnost in čustvena zavzetost zmanjšata bolečino. Tako npr. vemo, da boksar močneje čuti bolečine pozneje v služlinici kot pa v ringu, ko napeto opazuje nasprotnika in poslušja gledalce. Prav tako tudi globoko, prodorno, ostro poškodbe manj bole in površnih topih, posebno če so nenadne. Predvsem velja to za strelne poškodbe in poškodbe z nožem ali bajonetom.

Nekatere bolečine so značilne za določene bolezni. Tako strahno tiščanje za prsnico največkrat pomeni srčni infarkt, ostra bolečina v ledjih ledvične kamne, ostru bolečina pod desnim rebrom lokom z bruhanjem zolčne kamne, bolečina s krči, ki izžareva proti dimljam, kamen v sečevodu, bolečina v desnem delu trebuha največkrat vnetje slepiča, da ne govorimo o bolečinah na mestu poškodbe itd. Seveda bolečina v določenem predelu ne pomeni tudi diagnoze, je za največkrat značilen znak.

Bolečine same ne zdravimo. Vedno je treba odpraviti vzrok. Če pa so bolečine le premočne, jih lajšamo z zdravili: od takih, ki samo pomirjajo bolnika, pa do takih, ki bolečino popolnoma odpravijo. Na razpolago imamo vse oblike zdravil, od tablet, svečk, praškov, tekočin pa do injekcij. Včasih so potrebne blokade živčevja, kar dosežemo tudi s posebnimi injekcijami. V nekaterih primerih pa je potreben kirurški poseg, da prekinemo živčno pot, po kateri gre zaznava bolečine.

Ponovno opozarjam, da nikakor ni umestno jemati tablete proti bolečinam za vsako najmanjšo bolečino, ki obstoji včasih le v domišljiji. To namreč privede v tabletomanijo, v navado jemanja tablet kar tako, čeprav bolečin ni. V sedanji živčni dobi raste po vsem svetu poraba tablet proti bolečinam. Seveda tudi pri nas nismo izjeme. Posledica tega je še več glavobolov in nerazpoloženja zaradi stalnega zastrupljanja organizma s snovmi, ki niso tako nedolžne, kot si navadno predstavljamo.

Dr. Božo Oblak

42

Domačin, grof Strassoldo, je opazil baronov pogled in je kavalirsko ponudil Mariji roko. A v dekletu se je dvignil ponos. Čemu bi se izpostavljala plemiški osebnosti visokorodne grofice?

»Če mi dovolijo, gospod grof, ostanem tu in si ogledam njihove mape. Silno me zanimajo.«

»Prosím, gospodična Marija!«

Posmeh ji je zaigral okrog usten, ko so se spodje vidno oddahnili in zaprti za seboj vrata. Sedla je v ložo k oknu, položila mapo na mizico predse in se zagledala skozi okno.

Njene misli so bile pri njem, pri Matiji. — Kje je? Ali biva še na gradu? Ali — ali je odšel že v samostan?

Vsa zamisljena ni opazila, da so se vrata počasi odprla in je vstopil — Grajzar. Zaprti je vrata in obstal pri njih.

Nejasen občutek je prisilil Marijo, da se je ozrla. Ni se zdrznila — kakor v sanjah je zrla naravnost v njegove sive oči.

»Ah, vi?« je dejala brezbržno mirno, dasi ji je zastal dih.

Pristopil je.

»Vedel sem, da ste tu, Marija. Govoriti moram z vami.«

Primaknil je nizek naslanjač in sedel.

»Ali se vam je že kdaj zgodilo, da je kdo izgovoril besedo, ki vas je pekla noč in dan in ste jo poizkušali pozabiti, pa niste mogli preko nje? Glejte, takšna beseda je zadela mene.«

Ni ji gledal v oči. Gledal je predse in si napol zaslanjal obraz z roko, ki jo je opiral ob naslonilo. Strme je Marija zrla vanj. Tesnoba ji je legala na srce. Beseda? ... Da, da, že ve ...

Tiho je nadaljeval:

»Bojazljivec ste mi rekli, človek, ki nima poguma, da bi sprejel borbo z življenjem. Nikdar mi ni bilo do tega, kaj mislijo drugi o meni. A vaše obsojbe ne prenesem. Zdi se mi, da z njo v duši ne morem oditi za samostanske zidove. Marija, poizkusite me razumeti: Vem, če človek vstopi v samostan takrat, ko najbolj hrepeni po življenju — je to zločin. Zločin nad samim seboj — kakor samomor. Ampak — če se človek s tem svojim činom izogne drugemu zločinu, še mnogo hujšemu — ali je še obsojbe vr eden? Marija, povejte, ali ga še obsojate?«

Dvignil je pogled k njej.

»Ne razumem vas,« je odvrnila skoraj šepetaje in ga gledala z velikimi očmi.

»Recimo, da je oni človek šibak, bolehen, da je okusil že vse bridkosti bede, vsa ponižanja siromaštva, vse bolečine lakote, jih okusil že v nežni mladosti, kot študent in pozneje kot umetnik in — in stoji zdej pred tem, da lahkomišelnost potegne v bedo še drugo bitje, ki ga prej ali slej stare njegova zla usoda, morda bednega brezdomskega umetnika. Marija, ali me še obsojate, če pojdem v samostan?«

Obrnila je pogled od njega. Vsa blede je bila in

nemo je odkimala.

Cula je, da je vstal.

Ni se ozrla. Njene oči so bile vroče od zadržanih solza.

»Zbogom Marija!«

Iztegnil je roko.

Ni se ozrla in ni videla njegove desnice. Le ustne so se ji zganile, a glas ni bilo iz njenega grla.

Še je postal ... povedil roko. Kako mu je bilo? Dozdevalo se mu je, da mora na mestu umreti ...

Ali je razumela, da je ravnal tako, kakor mu je nalagala njegova sveta dolžnost do nje, ki jo je ljubil? Ali je razumela?

Sklonil je glavo, se obrnil in tiho odšel.

Pred vrati se je spomnil: povedal bi ji še to, da mu nudi njegov vstop v samostan edino možnost ostati v Krškem v njeni bližini, kajti njegovo delo pri grofu Strassoldu je bilo končano ... A zamahnil je z roko.

Marija pa je v sobi ječe iztegnila lahti po mizi in skrila glavo mednje.

Minilo je nekaj tednov.

Na klopci za Savo, nasproti Valvasorjeve hiše, je sedela Marija Troštova. Vetr je šeperil široko krilo in se igral z njenimi moško ostrizenimi, pristo na ramena padajočimi lasmi. Njene temne oči so zrlle, zagonetno zastrte, prezirljivo v svet, na široko kalno vodo.

— Cemu to prazno življenje? ...

Marija je vzdihnila. Njen pogled je splaval na strmino, kjer je gospodovalo nad mestom mogočno zidovje krškega gradu, in na nasprotni breg, kjer se je dvigalo hribovje, polno zelenih vinogradov in belih zidanic — Sremič. In zopet se ji je vračal pogled na kalno vodo, na široko Savo, na tovarne ladje, ki so se prevažale po njej: po Savi navzdol obložene z oljem, železino, oblačilnim in drugim blagom, po Savi navzgor pa polne žita in hrastovine s Hrvaškega ter vina iz Krškega in Vidma.

Oranžna mlečna čokolada

Gorenjska šumi

POZIV ŽELEZNICE KOMITENTOM

Zaradi pomanjkanja voz železnica ne zmore povečanih potreb v tovarnem prometu brez sodelovanja uporabnikov

Na zasedanju 3. XI. 1969 je delavski svet Združenega železniškega transportnega podjetja Ljubljana sprejel priporočilo za ublažitev težav v tovarnem prometu zaradi pomanjkanja vagonov.

Železnica v tem letnem času ne more ugoditi povečanim potrebam v gospodarstvu po prevezu. Položaj je postal kritičen s prehodom v jesensko konico dela, ko naročila po prevoznih zmognosti prevoznih zmognosti železnice. Ob povečanju prevozov za splošne potrebe gospodarstva so v tem času tudi občutno večje potrebe po prevoznih v kmetijstvu, kar se bolj otežuje že tako kritično stanje. Zmognosti tovarnih vagonov, s katerimi upravlja Združeno podjetje, zadostuje le za redno pokrivanje prevozov tekočih potreb gospodarstva. Očitno je tudi, da se vozni tovarni park prepočasno obnavlja in modernizira glede na naraščajoče potrebe gospodarstva, tako po obsegu kakor tudi glede na zahteve po hitrem in sodobnem prevozu. Razlogi za tako stanje so splošno znani. Se vedno ni rešeno vprašanje o financiranju 10.000 novih vagonov za JZ, ki so železnici nujno potrebni za redno poslovanje.

Vsem ko je Združeno podjetje že storilo vrsto notranjih ukrepov za optimalno racionalizacijo v izkoriščanju tovarnih voz, pa je ob premaganju sedanjih težav nujno potrebno tudi bolj aktivno in bolj gospodarno sodelovanje gospodarskih organizacij in drugih komitentov z železnico, sicer železnica sama ne bo mogla bistveno izboljšati razmer.

V ta namen železnica priporoča, naj se komitenti poslužujejo njenih storitev v tovarnem prometu tudi ob sobotah in nedeljah, v primeru večjih potreb pa tudi v nočnem času. V takih primerih bo železnica nudila tarifne olajšave.

Postaje in druge pooblašene železniške enote bodo v času, dokler bo tak promet, odprte za komitente v tovarnem prometu po potrebi tudi vsak dan v podaljšanem delovnem času.

Da se zmanjša čas zadrževanja voz, je potrebno, da se komitenti dosledno ravna po navodilih, ki jih glede nakladanja in razkladanja dajejo postaje in pooblašene enote, in da si prizadevajo ta dela opraviti v krajšem času. S tem se poveča obtok voz, pospeši pa se tudi odprava in dostava tovarov, s tem pa se v večji meri razbremenjujejo po nepotrebnem zadrževanju tovarnih vozov.

Ob takem poslovanju bo železnica lahko opravila več prevozov, kar je v enotnem interesu tako železnice, kot tudi celotnega gospodarstva, da se tako dosežejo ugodnejši poslovni rezultati.

ZDRUŽENO ŽELEZNISKO TRANSPORTNO PODJETJE
LJUBLJANA

Zastarel je tudi odnos do železnice!

Delavski svet ZZTP Ljubljana je na svoji razširjeni seji, ki so se je udeležili tudi predsedniki konference sindikata transportnih podjetij in sekretarji konference ZK v železniških vozliščih, 31. oktobra obravnaval vprašanja varnosti v železniškem prometu z posebnim ozirom na prometno nesrečo, ki se je zgodila na cestno-železniškem križišču pri Dornavi 14. oktobra letos. Po obširni razpravi se je odločil, da za javnost objavi te informacije oziroma svoja stališča:

Sleherna nesreča, ki ima za posledice težke telesne poškodbe ali celo smrt, pomeni izgubo vrednot, ki so za neposredno prizadete in za družbo enkratne in nepopravljive. Zato nastale škode ne moremo meriti z nikakršnim tehničnim, niti statističnim, niti ekonomskim, niti pravnimi in sploh z nobenim merilom. Gre za vrednote, ki so nad našim dosegom. Ob taki nemoči je zato še toliko bolj razumljiva velika prizadetost tudi široke javnosti ob nesreči pri Dornavi, kjer gre za izgubo življenj in težke telesne poškodbe večjega števila solaskih otrok.

Neglede na to pa je naša splošna dolžnost, da skušamo posledice, ki jih ne moremo zbrisati, vsaj omiliti in storiti vse, kar je v naši moči, da do podobnih nesreč v prihodnje ne bi več prišlo. Ob tem ugotovljamo naslednje:

— vse dosedanje preiskave, vidjučno s stališčem okrožnega javnega tožilstva v Mariboru dokazujejo nesporno krivdo voznika avtobusa pri nesreči pri Dornavi, ker se ni ravnal po predpisih;

— analiza dosedanjih nesreč na cestno-železniških križiščih je pokazala, da tudi zapornice ne zagotavljajo popolne varnosti. V letu 1968 in v prvem polletju 1969 se je na zavarovanih prehodih z zapornicami ponesrečilo 32 oseb, od teh 17 smrtno, zaradi zaprtih zapornic pa je bilo razbitih 73 vozil. Na zavarovanih prehodih s cestnimi oznaki se je ponesrečilo 46 oseb, od teh 16 smrtno;

— vse naprave za zavarovanje križanja v nivoju so samo pomožnega značaja, čeprav so še tako prilagojene zantevam in vrsti prometa in služijo v bistvu samo kot opozorilo, kakšno ravnanje je potrebno, da se izognemo nesrečam;

— tudi v cestnem prometu se pri križanju v nivoju poslužujemo le različnih opozorilnih znakov in pravil vožnje, ki določajo prednost posameznim vozilom oz. smerem vožnje. Kjer gre za križanje železnice s cesto, gre za odnos dveh udeležencev v prometu, kjer pravila dajejo prednost železnici. Ta prednost je tehnološko in prometno utemeljena, ker gre pri vlaku za vozilo, ki je veliko težje (500 do 1000 ton) in je zato zavorna razdalja veliko večja, posledice eventualnega trčenja pa so zaradi velike mase nesorazmerno večje. Pri težkih brzovlakih je zavorna razdalja 700 do 1000 metrov.

Zato nesreč pri križanju ceste in železnice ali pa dveh cest ne more preprečiti nobeno zavarovanje v nivoju, če se vozniki vozil ne držijo predpisov. Jasno pa je, da strojevodja na taru ne more spreminjati vozne poti in na kratko zaustaviti vlaka. Učinkovita varnost je zagotovljena samo v primeru, če uredimo križanja izven nivojev, z nadvozci oz. podvozci, kar pa bi trenutno presegalo denarne zmognosti železnice, ceste in družbe. Kakšno bo zavarovanje križanj v nivoju, bo odvisno od določenih standardov, ki se uporabljajo pri merjenju faktorjev, ki vplivajo na potek in intenziteto prometa.

Tu gre za izrazito strokovno vprašanje, pri katerem ureditvi sodelujejo vedno vsi prizadeti: železnica, cesta, občina, uprava javne varnosti.

V nobenem primeru torej ne gre za kako enostransko odločitev železnice. Železnica doslej ni samolastno uknila niti ene zapornice!

Zaradi zastarelosti naprav in poslovanja, ki je posledica deset in desetletnega zanemarjanja železnice, izredno hitrega porasta cestnega prometa, pri tem pa nezadostna prometne vzgoje voznikov, se je na žalost število nesreč na cesti povečalo, na železnici pa le malo zmanjšalo. Vendar je število nesreč na železnici, če ga primerjamo s številom nesreč na cestah, še vedno sorazmerno zelo majhno. (Število mrtvih in težko poškodovanih v nesrečah na cesti v letu 1968 in v prvem polletju 1969 je 686 mrtvih in 5348 hujše ranjenih. Število mrtvih in težko poškodovanih v vseh nesrečah na železnici v tem obdobju pa znaša 92 mrtvih in 58 ranjenih.)

Zastarela pa nista samo tehnika in poslovanje na železnici, zastarel je zlasti odnos nekaterih družbenih faktorjev do železnice, kar se je posebno jasno pokazalo v našem časopisju tudi pri opisovanju in komentiranju nesreče pri Dornavi. Četudi redko kateri dogodek v našem življenju doživi takšno publiciteto, to samo na sebi ne bi bilo nič slabega, če se ne bi za takim pisanjem skrivala vrsta jasno opaznih negativnih tendenc: diskreditirati železničarje v naši javnosti, zlasti pa diskreditirati njihovo sedanjo politiko, ki poleg drugega zasleduje tudi racionalizacijo poslovanja.

Za to pisanje je značilno, da so se bili pisci že prvi dan na jasnem — seveda brez potrebnega preverjanja — da je to ko stanje na železnici posledica naravnosti kriminalne politike varčevanja, ki ga uvaja železnica na račun varnosti ljudi; da se železnica lahko privoščiti tako teptanje splošnih družbenih interesov pač samo v naši družbi, ki je že tako kriva, da je s svojo politično ureditvijo pripeljala stvari tako daleč.

Ni to prvi primer, da se poskusa neka nesreča večjega obsega zlorabiti z namenom, da bi za nesrečo poiskali krivca v sami družbeni ureditvi. In ker je železnica zaradi svojega družbenega pomena še posebno povezana z njeno funkcijo organizacije javne službe v preteklosti, so takim vzročnim prizadevanjem še posebno dobrodošle železniške nesreče. Na njih naj bi se dalo najlažje pokazati, da nekaj ni v redu v samem bistvu, v družbeni ureditvi.

Kar se tiče železnice, je naša dolžnost, da odločno zavrnemo tako izzivanje. Kajti tako pisanje je izzivanje tisočev delovnih ljudi na železnici, ki v nenavadno težavnih delovnih pogojih, ob najslabših plačah v prometni panogi, z nenavadno požrtvovalnostjo in optimizmom sami, brez zadostne pomoči drugih činiteljev bijejo trd boj proti posledicam dolgoletnega zapostavljanja železnice. Pri vseh teh naporih so železničarji našli premalo razumevanja v javnosti, kar je pokazalo zlasti sedanje železniško posojilo. In če nekateri nočejo podpreti teh naporov železničarjev, pa vsekakor nima nihče pravice, da z neresnico in napačnim prikazovanjem tragične nesreče blati napore delovnih ljudi na železnici in da z naravnost perfidno kampanjo škruva našo javnost proti železničarjem.

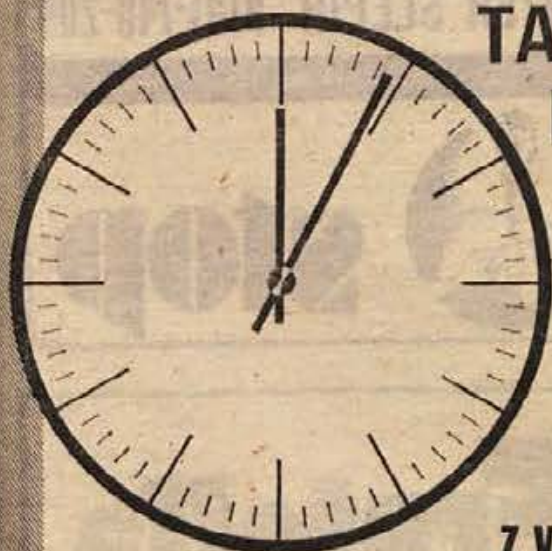
Predsednik DS ZZTP Ljubljana,
Anton Brednjak, l. r.
Ljubljana, 31. 10. 1969.

TAKO KOT ČE BI ZA ENO URO DELA IMELI PLAČANIH 1 URO 4,8 MINUTE

se obrestujejo devizni prihranki, vezani nad dve leti. Imate seveda tudi kratkoročnejše možnosti: vezane vloge nad 1 leto in vloge na vpogled.

Vezane devizne vloge nad 2 leti	8 % obresti
Vezane devizne vloge nad 1 leto	7 % obresti
Devizne vloge na vpogled	6.25 % obresti

Z VARČEVANJEM RASTEJO VAŠI DEVIZNI PRIHRANKI

PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243

SERVIS

● Opravljamo servisne preglede in garancijska popravila na vozilih FIAT-ZASTAVA, RENAULT, TAM in MAN

● splošna in generalna popravila vozil vseh vrst

● zamenjamo motorje na vozilih ZASTAVA in TAM

● opravljamo kleparska, avtoličarska in druga dela

● **NAJNOVEJŠE:**

Vse lastnike vozil FIAT-ZASTAVA 850 in 1100 R obveščamo, da odslej opravljamo vsa garancijska in servisna popravila tudi na teh vozilih.

OBIŠČITE NAŠ SERVIS!

AB Agraria
BREŽICE

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zimске, za vaša motorna vozila dobite po konkurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL
V BREŽICAH, Pod obzidjem 32!

LOVCI IN ŠPORTNIKI!

PRAVKAR PRISPELO!

Krogelni naboji vseh kalibrov – tudi 7 × 57 R in šibreni naboji. – Oglejte si tudi drugo lovsko, ribiško in športno opremo ter lovske obleke slovenskega kroja v preurejeni poslovalnici

LOVEC NOVO MESTO,
Cesta herojev 8

ZAHVALA

Ob hudi in tragični izgubi našega zlatega

IGORJA HOSTNIKA

UČENCA 6. B RAZREDA OSEMLETKE
V NOVEM MESTU

se najlepše zahvalujemo vsem, ki so ga tako številno spremili do preranega groba. Posebno zahvalo pa smo dolžni njegovim sošolcem, zdravstvenemu domu in tovarni ISKRA v Novem mestu, podjetju ELEKTROTEHNA iz Ljubljane, sostanovalcem bloka in sosednjih blokov na Zagrebški cesti ter vsem drugim, ki so nam kakorkoli stali ob strani v najtežjih trenutkih.

NEUTOLAZLJIVI: OČKA IN MAMICA,
SESTRICA INGRID
TER DRUGO SORODSTVO

RAZPISNA KOMISIJA

**KOMUNALNO OBRITNEGA
PODJETJA TREBNJE**

razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati za razpisano delovno mesto morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo pravne, ekonomske ali gradbene stroke in najmanj tri leta delovne prakse, ali
- da imajo višjo strokovno izobrazbo in najmanj 6 let delovne prakse, od tega 2 leti na vodilnih mestih, ali
- da imajo srednjo strokovno izobrazbo in 10 let delovne prakse, od tega pet let na vodilnih mestih.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi. Kandidati morajo pisnim prijavam priložiti dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

**DELAVSKI SVET KOMUNALE
RIBNICA**

razpisuje

na podlagi 26. in 32. člena statuta podjetja naslednji prosti delovni mesti:

- DIREKTORJA PODJETJA**
- RAČUNOVODJA PODJETJA**

Kandidata morata po statutu podjetja izpolnjevati naslednje pogoje:

- srednješolska izobrazba ter najmanj 5 let prakse v komunalni dejavnosti ali nižješolska izobrazba in najmanj 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu v komunalni dejavnosti;
- srednješolska izobrazba ekonomske smeri in najmanj 2 leti prakse v računovodstvu.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge hkrati z dokazili o izpolnjevanju teh pogojev na gornji naslov v 15 dneh po objavi v časopisu.

Razpisna komisija

PRI VETERINARSKI POSTAJI BREŽICE

razpisuje prosto delovno mesto

**UPRAVNIKA
VETERINARSKÉ POSTAJE**

POGOJI: poleg splošnih mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

– da je diplomirani veterinar z opravljenim strokovnim izpitom in z najmanj 5 leti strokovne prakse (po statutu Veterinarske postaje Brežice)

Stanovanje ni na razpolago. Ponudbe z opisom dosedanjih del in dokazila o izobrazbi naj kandidati pošljejo na naslov: RAZPISNA KOMISIJA VETERINARSKÉ POSTAJE BREŽICE.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razglaš. Nastop službe 1. januarja 1970.

**KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA«,
NOVO MESTO**

razpisuje

**5 ŠTIPENDIJ
ZA KANDIDATE, KI SE BODO UDELEŽILI
3-MESECNEGA TRAKTORSKEGA TEČAJA,**

ki ga prireja Kmetijska šola Grm v času od novembra 1969 do februarja 1970. Višina štipendije obsega vse stroške tečaja.

POGOJI: tečajniki bodo morali uspešno opraviti tečaj, ostati v delovnem razmerju pri zadrugi najmanj 2 leti kot traktoristi.

Interesenti se lahko prijavijo na upravi zadruga v Novem mestu – Cesta komandanta Staneta 10, ali pri EE Zalog oziroma EE Šentjernej na Draškovcu.

**STANOVANJSKO
IN KOMUNALNO PODJETJE
BREŽICE**

razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč za gradnjo enodružinskih atrijskih hiš na zemljišču »Berglez« v Brežicah.

Na javnem natečaju, ki bo v torek, dne 2. decembra 1969, ob 9. uri na sedežu podjetja v Brežicah, Cesta prvih borcev 9, bo oddanih 6 stavbnih zemljišč za stanovanjske objekte:

- na parceli št. 202/1 k.o. Brežice v izmeri 460 m²,
- na parceli št. 201/1 k.o. Brežice v izmeri 652 m²,
- na parceli št. 160/2 k.o. Brežice v izmeri 555 m²,
- na parceli št. 159/8 k.o. Brežice v izmeri 541 m²,
- na parceli št. 159/1 k.o. Brežice v izmeri 533 m²,
- na parceli št. 158/15 k.o. Brežice v izmeri 526 m².

POGOJI NATEČAJA:

- Izključna cena kot odškodnina za pravico uporabe stavbnega sveta je za posamezne stanovanjske objekte naslednja:
1 – 19.021,00 Ndin
2 – 26.960,00 Ndin
3 – 22.950,00 Ndin
4 – 22.370,00 Ndin
5 – 22.040,00 Ndin
6 – 21.750,00 Ndin
- Varščina znaša 2.000,00 Ndin.
- Udeleženci javnega natečaja morajo vložiti pisne ponudbe do pričetka javnega natečaja. K pisni ponudbi je treba priložiti potrdilo o vplačani varščini. Varščina se udeležencem, ki ne bodo uspeli na javnem natečaju, vrne. Pisne ponudbe se oddajo v zaprti ovojnici z oznako »Javni natečaj za zemljišče Berglez«. Problastenci, ki nastopajo na javnem natečaju, morajo imeti pooblastilo, v katerem je določeno, da lahko vložijo pisno ponudbo za javni natečaj in da lahko dajejo višje ponudbe ter da se lahko pritožijo zoper odločbo o ugotovitvi najugodnejšega ponudnika. Problastilo overovi pristojno sodišče.
- Na javnem natečaju se lahko podajajo višje ponudbe in je dokončna ponudba najugodnejša.
- Izključna cena za posamezno stavbno parcelo obsega stroške za pripravo zemljišča (odkup zemljišča, sprememba zazidalnega načrta, geodetska delitev zemljišča, odstranitev in zgraditev ograje), delno opremo zemljišča (glavni in stranski vod kanalizacije in vodovoda, trasiranje in izgradnja dovodne ceste z utrditvijo) in stroške podjetja.
- Rok za začetek gradnje je 6 mesecev in dokončanje gradnje 3 leta po podpisu neposredne pogodbe o oddaji stavbne parcele.
- Odškodnina za stavbno parcelo, ki se ugotovi na javnem natečaju, se poravnava ob podpisu neposredne pogodbe o oddaji stavbne parcele.
- Pri stroških delne opreme ni upoštevano električno omrežje; te stroške trpe najugodnejši ponudniki. Nadalje ni upoštevano telefonsko omrežje, asfaltiranje cestišča, ureditev parkirnega prostora, ureditev zelenih površin in ureditev javne razsvetljave.

Gradbeni interesenti si lahko ogledajo parcele na kraju samem, podrobnejše informacije, drugi pogoji in gradbeni podatki z zazidalnim načrtom so na razpolago na sedežu podjetja.

**SODELUJTE V DOBRODELNI
AKCIJI ZA REHABILITACIJO
IN ZAPOSLOVANJE SLEPIH**

**TEKOČI RAČUN:
CENTER SLEPIH 5151-740-204**

STOP

Frutella

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.3 do 8.00.

PETEK, 14. NOVEMBRA: 8.00 Opera matineja. 9.05 Pionirski teatni 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inf. Saša Kravos: Možnost nove sadovnjakove na Stajerskem. 12.40 Nastop moškega zbora iz Loga vasi na Koroskem. 13.30 Poročilo vam. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in stvarje. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mekska Kumara. 20.00 Skladbe za zbor in nekaj glasbil. 20.30 Top-pops 11. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 15. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.35 Cez travnike zelene. 9.50 Naš avtopost. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inf. Janja Zilindra: Mlačnost krav rjave pasne. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Poročilo vam. 14.25 Melodije za razvedrilo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 17.45 Jevanikovni pogovori. 18.45 S knjižničarji na trgu. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z pihalnim orkestrom p. v. Francija Puharja. 20.00 Naše melodije. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 16. NOVEMBRA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Marinč: »Pikas«. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Se pomnite, tovaršji! a) Drugan Kljakčič;

Zdravnik, znan s številnih bojšč. b) inf. Milan Simić: Majhna podkuplina — velik uspeh. 10.25 Pesni borbe in dela. 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.50 Z novimi ansambli domačin napovov. 14.30 Humoreska tega tedna — R. Schneider — Schelde: Literarni večer. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Brendan Behan: Solitev in zabava na vrtu. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbena razglednica. 20.00 »V nedeljo zvečera. 22.15 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 17. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedne. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — Janko Škerlep: Pripravljanje komposta na domačem vrtu. 12.40 Maljen koncert pihalnih orkestrom. 13.30 Priporočajo vam. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Operni koncert. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interneta 699«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Borisa Franka. 20.00 Koncert orkestra Slovenske filharmonije! 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 18. NOVEMBRA: 8.04 Opera matineja. 9.05 Radijska igra za srednje stopnjo — V pristanišču. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inf. Milan Rovar: Zdravstvena in strokovna kontrola drevesnic. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam. 15.30 Glas-

beni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 v torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Zadovoljni Kranjci. 20.00 Prodajalna melodija. 19.15 Popovke s festivala »Opus 69«. 22.15 Jugoslovanska glasba.

SREDA, 19. NOVEMBRA: 8.04 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inf. Milan Dolinar: Uspeh letošnjega pridelovanja pivovarskega ječmena. 12.40 Prijubijeni pevcu slovenskih narodnih pesmi. 13.30 Priporočajo vam. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbena razglednica. 20.00 »Ti in opera«. 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 20. NOVEMBRA: 8.04 Glasbena matineja. 9.35 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti — inf. Milan Sirž: Kooperacijsko pridelovanje sadja na Gorickem. 12.40 Cez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 »Pesem iz mladih gris. 14.40 Lirika za otroce. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Četrtekovo glasbeno popoldne. 18.15 »Morja vam bo všeč«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Štok. 20.00 Četrtekove domačije pesmi in napovov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Glasbeni nokturni. 22.15 Iz opusov Marjana Lipovšeka in Demetrija Zebreta.

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih! Razprodajte jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste dobili na ta način! Obvestite javnost in kupce koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem Vam najbolj učinkovito pomaga oglas v lokalnem tedniku.

SMEH STOLETIJ

Pisec kriminalnih romanov Edgar Wallace je bil najdenček. Ko je še hodil v solo, mu je sošolec med prepričnim zabrusil:

»Ti nisi nič vreden, saj nimaš niti svojih staršev! Tebe so morali tuji ljudje vzeti za svojega!»

Mladi Wallace pa se ni dal ugnati v kozji rog in se je pogumno odrezal:

»Prav to je dokaz, da sem bil dober in priden otrok, kajti sicer me moji krušni starši gotovo ne bi izbrali. Tvoji pa sploh niso imeli izbire, in so morali vzeti tisto, kar so dobili.»

Anatolu Franceu je sel strasno na živce mesarski vajenec, ki se je vsako jutro, ko je prinesel meso, zabaval na ta način, da je divje zvonil pri vratih

»Treba bo neka urediti,« je dejal France svojemu služabniku.

»Saj sem mu že rekel, pa mulec noče ubogati,« je odgovoril sluga obupano. France je tedaj sklenil, da bo sam ukrotil nesramnega. Nekega jutra se je skrtil v predsobo in čakal. Ko je močno porzvonilo, je z bliskovito kretnjo odprl vrata in zarjovel:

»Prasič!»

Pred sabo pa je zagledal dostojanstvenega in svečanega Liegearda, člana Francoske akademije.

REJCI PRAŠIČEV!

Koteks Tabus

20 LET

ODKUPUJE SVINJSKE KOŽE OD

1. novembra 1969 po zvišani ceni Ndin 3,50 za kg

Oderite vsakega prašiča in oddajte kože najbližji zbiralnici.

GORANJE - GARANCIJA

PRIJATELJ, KI NE RAZOČARA SUPERAVTOMAT PS 653

10 programov misli in dela za vas

GORANJE

TEHNIČNA IN OBLIKOVNA DOGNANOST - GARANCIJA TRAJNOSTI, VARČNOSTI IN ZANESLJIVOSTI

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 16. NOV.

9.00 Kmetijska oddaja v madžarscini (Pohorje, Plesivec — Beograd)

9.35 Poročila (JRT — Ljubljana)

9.50 Po domače z melodijami Borisa Kovačiča (JRT — Ljubljana)

10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)

10.45 Propagandna oddaja (Ljubljana)

10.50 Ozoška matineja: Nove dogodivščine Huckleberryja Finna, Stan in Olio (Ljubljana)

11.30 TV kadipot (do 11.50) (Ljubljana)

12.40 Avto rally — prenos (Beograd)

14.05 Zeneva: Tekmovanje s konji — prenos (EVR)

17.10 Nove melodije — osonetek (Ljubljana)

18.15 Lepo je biti mlad — angleški film (Ljubljana)

19.40 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Beograd)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

20.35 Muzikanti — humoristična oddaja (Beograd)

21.20 Videofon (Zagreb)

21.35 Športni pregled (JRT)

22.05 TV dnevnik (Beograd)

Drugi program:

20.00 TV dnevnik (Zagreb)

21.00 Spored italijanske TV (Zagreb)

11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)

14.45 TV v šoli — ponovitev (Zagreb)

15.40 Ruščina — ponovitev (Zagreb)

16.10 Angleščina (Beograd)

17.55 Risanka (Ljubljana)

18.00 Lutkovna oddaja (Skopje)

18.20 Po sledih napredka (Ljubljana)

18.40 Srečanje v studiu 14 — gost Marjan Dornič (Ljubljana)

19.05 Od zore do mraka: Vijak partija (Ljubljana)

19.35 S kiparjem Janezom Pirnatom (Ljubljana)

19.50 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

20.35 Velika imena sodobnega filma: Ulrich Chamoni — ONO (Ex), zahodno nemški film (Ljubljana)

Veliki mojstri: K. Penderski (Ljubljana)

Poročila (Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 Poročila (Zagreb)

17.30 Kronika (Zagreb)

17.45 Risanka (Beograd)

18.00 Lutkovna oddaja (Skopje)

18.20 Telesport (Zagreb)

19.00 Narodna glasba (Zagreb)

19.15 Mladinska tribuna (Zagreb)

19.45 TV prosep (Zagreb)

20.00 TV dnevnik (Zagreb)

21.00 Spored italijanske TV

16.15 Sprehod po Mesecu — posnetek (Ljubljana)

17.45 Tiktak. K'je je medvedek (Ljubljana)

18.00 Zapoje z nami: Dvofak. Smetana (Ljubljana)

18.15 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.30 Prenos športnega dogodka (Beograd)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

20.35 Thomas Mann: Buddenbroockovi — dramatisiran roman (Ljubljana)

21.30 Kulturne disonance: Večer z Josipom Vidmarjem (Ljubljana)

22.05 SHENANDOAH — serijski film (Ljubljana)

22.30 Poročila (Ljubljana)

Drugi program:

17.25 Poročila (Zagreb)

17.30 Kronika (Zagreb)

17.45 Tiktak (Ljubljana)

18.00 Narodna glasba (Zagreb)

18.30 Prenos športnega dogodka (Beograd)

20.00 TV dnevnik (Zagreb)

21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK, 17. NOV.

9.35 TV v šoli (Zagreb)

10.30 Nemščina (Zagreb)

10.45 Angleščina (Zagreb)

11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)

14.45 TV v šoli — ponovitev (Zagreb)

15.40 Nemščina — ponovitev (Zagreb)

15.55 Angleščina — ponovitev (Zagreb)

16.10 Francoščina (Beograd)

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plesivec — Beograd)

17.45 Ostržek — II. del — mladinski film (Ljubljana)

18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.25 Zadržita živi pred REK komisijajo (Ljubljana)

18.50 Zabavno glasbena oddaja (Beograd)

19.20 Na Skal vas — reportaža (Ljubljana)

19.45 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

20.35 Ervin Priz: Komizija za samomoro — TV igra (Ljubljana)

21.40 Biseri glasbene literature

21.55 Alkohol — alkoholizem (Ljubljana)

22.15 Poročila (Ljubljana)

Drugi program:

17.30 Večerni zaslon (Sarajevo)

17.45 TV vrtec (Zagreb)

18.00 Mali sve (Zagreb)

18.20 Znanost (Beograd)

18.50 Zabavno glasbena oddaja (Beograd)

19.20 TV pošta (Beograd)

19.45 TV prosep (Zagreb)

20.00 TV dnevnik (Beograd)

21.00 Spored italijanske TV

SREDA, 19. NOV.

9.35 TV v šoli (Zagreb)

11.50 Sprehod po mesecu — prenos (Mondovizija)

17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plesivec — Beograd)

17.45 Trappolo HB 33 — nadaljevanje mladinske igre (Ljubljana)

18.30 Pisani trak (Ljubljana)

18.45 Človek — serijski film (Ljubljana)

19.15 Mi mladi — JRT (Ljubljana)

19.45 TV prosep (Zagreb)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.35 3-2-1 (Ljubljana)

20.40 Prenos športnega dogodka (JRT — Ljubljana)

22.15 Človek s kamero: Londonska kronika — angleški film (Ljubljana)

23.40 Poročila (Ljubljana)

Drugi programi:

17.25 Poročila (Zagreb)

17.30 Kronika (Zagreb)

17.45 Oddaja za otroke (Zagreb)

18.30 Poljudno zmazovna film (Beograd)

19.00 Enciklopedija (Beograd)

19.15 Mi mladi (Ljubljana)

19.45 TV prosep (Zagreb)

20.55 TV dnevnik (Zagreb)

21.00 Spored italijanske TV

PETEK, 21. NOV.

9.35 TV v šoli (Zagreb)

11.00 Angleščina (Beograd)

11.45 TV v šoli — ponovitev (Zagreb)

16.10 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plesivec — Beograd)

17.45 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna — serijski film (Ljubljana)

18.15 Glasbena oddaja (Skopje)

19.00 V središču pozornosti: Denarno gospodarstvo in bančništvo (Ljubljana)

19.50 Cikcak (Ljubljana)

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

20.30 3-2-1 (Ljubljana)

20.35 Mojstri besede na filmskem traku: Bill, Bud (Ljubljana)

22.40 Poročila (Ljubljana)

Drugi program:

17.25 Poročila (Zagreb)

17.30 Kronika (Zagreb)

17.45 Oddaja za otroke (Skopje)

18.15 Glasbena oddaja (Skopje)

18.50 Panorami (Zagreb)

19.50 TV prosep (Zagreb)

20.00 TV dnevnik (Zagreb)

21.00 Spored italijanske TV

TOREK, 18. NOV.

9.35 TV v šoli (Zagreb)

10.30 Ruščina (Zagreb)

ČETRTEK, 20. NOV.

8.15 Drugi sprehod po Mesecu — prenos (Mondovizija)

10.00 TV v šoli (Zagreb)

12.35 Nemščina (Zagreb)

12.50 Angleščina (Zagreb)

13.05 Francoščina (Beograd)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI LEDAR

Petek, 14. novembra — Borislava Sobota, 15. novembra — Leopold Nedelja, 16. novembra — Jerica Ponedeljek, 17. nov. — Gregor Torek, 18. novembra — Milko Sreda, 19. novembra — Elizabeta Četrtek, 20. novembra — Srečko

Novembrsko vreme v pogovorih

Če na mrtvih dan deži, vreme po snegu diši. — Kakršno vreme na Lenarta kane, tako vse do božiča ostane. — Kadar Martin oblake preganja, nestanovitna se zima oznanja. — Sonce na Martina — pred durmi huda zima. — Če na Cecilijo grmi in treska, bo ob letu žita kot peska. — Katarina nam ne laže: po sebi prosinca vreme kaže. — Sneg na Andreja — je polju slaba odeja.

LUNINE MENE:

16. 11. ☾ ob 16,45
24. 11. ☽ ob 00,54
2. 12. ☽ ob 04,50

KINIO

Bredice: 14. in 15. 11. ameriški film »LADY L.«. 16. in 17. 11. ameriški barvni film »Polednji Safari«. 18. in 19. 11. ameriški film »In pride dan masčevanja«. Črnaelji: Od 14. do 16. 11. danški barvni film »Odkrijte ljubeno«. 18. 11. japonski film »Upore«. 20. 11. ameriški barvni film »Preplah v Færørgis«. Kočevje — Jadran: 15. in 16. 11. angleški barvni film »Družinske stvari«. 16. in 17. 11. ameriški barvni film »Soka«. 18. 11. ameriški barvni film »Tajni agent Flint«. 19. 11. francoski barvni film »Krug ljubene«. 20. 11. italijanski barvni film »Sinovi Tarasa Bulbe«. Kostanjevica: 16. 11. ameriški barvni film »Shanes«. Metlika: Od 14. do 16. 11. angleško-ameriški barvni film »Lakvidator«. Od 14. do 16. 11. ameriški barvni film »Jugozahodno od Sonora«. 19. in 20. 11. avstrijsko-ameriški film »Misterij bara Lolita«. Mirna: 15. in 16. 11. ameriški film »Opilje norčije«. Mokrconog: 15. in 16. 11. ameriški barvni film »May fair Lady«. Nova mesto: Od 14. do 17. 11. angleški barvni film »Vroči milijonar«. Od 14. do 17. 11. slovenski barvni film »Kolebe vkanes«. Od 18. do 20. 11. francoski barvni film »Veliki Molin«. — **POTUJOČI KINO NOVO MESTO:** Od 12. do 16. 11. ameriški barvni film »Boeing — Boeing«. Ribnica: 15. in 16. 11. francosko-ameriški barvni film »Noč generala«. Sevnica: 15. in 16. 11. nemški film »Velika kača«. 19. 11. angleški barvni film »Revolverji«. Šodražica: 15. in 16. 11. ameriški barvni film »Trije narodniki«. Trebnje: 15. in 16. 11. ameriški barvni film »Revolverji imajo besedo».

OSMRTNICA

Umrl je v 93. letu starosti naš oče, stari oče in praded

JOŽE LAVRIČ

(Špač oče iz Podlipce)

Pokopali smo ga na družinskem pokopališču na Selih pri Ajdovtu, dne 10. 11. 1969 ob 16. uri. Sinovi in hčere z družinami

VAHVALE

Ob brčki in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame in sestre

MARIJE PIPAN, roj. KORAČIN

iz Velikega Orehlika

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so jo spremlili do njenega mnogobrega groba, nam izrekli sožalje in nam pomagali v težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo dr. Šaviju, dr. Ostojiču in vsem zdravnikom, katerih imena nam niso znana, ter sestram, ki so jo spremljale in jo negovale v bolnišnici v Novem mestu za zdravljenje in nego. Zahvaljujemo se Komunalnemu podjetju za Novo mesto in osnovni šoli Stopiče za podarjene vence in pomoč pri pogrebu, kakor tudi gospodu župniku za spremstvo in poslovalne besede. Še enkrat vsem iskrena hvala. Zalujoči: mož z otroki in drugo sorodstvo

Ob smrti dragega očeta, starega očeta in pradeda

JOŽETA LAVRIČA

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in strojnemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnice za lajšanje bolečin in strobo ter vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti. Zalujoči: sinovi in hčere s družinami

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata ter sva

ANTONA MOJSTROVIČA

iz Gromelj 7 pri Skočjani

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v teh težkih dneh. Posebno zahvalo smo dolžni sosedem in vsem, ki so nam izrekli sožalje in v pospremlili pokojnika na zadnji poti, gasilski čet Gromelje pa za podarjene vence, častno stražo ter spremstvo. Enako se zahvaljujemo gospodu kapitanu za poslovalne besede ter Petru Blatniku za lepi govor pri odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena zahvala. Zalujoči: žena Ana in otroci s družinami ter sestra in drugo sorodstvo

Ob nenadni smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

IGNACA KOLENCA

iz Zaloga pri Skočjani

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencov in cvetja, sorodnikom, prijateljem in sosedom za vso pomoč. Posebno se zahvaljujemo ZB in ZK, govornikom za poslovalne besede pri odprtem grobu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti. Zalujoči: žena, otroci s družinami in drugo sorodstvo

Ob brčki in nenadomestljivi izgubi mojega moža

DARINA ZUPANČIČA

iz Lašče 4 pri Dvoru

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, kolektivni obrata ISKRE Žužemberk, ki so mi v težkih trenutkih izrekli sožalje, organizirali polnoštevilni pogreb, darovali vence in cvetje. Posebna hvala poročen, govornikom pri odprtem grobu in vsem, ki ste ga pospremlili na zadnji poti. Priročna hvala vsem, ki ste mi pomagali, me tolažili in bodrili v težkih trenutkih, prav vsem in vsakemu posebej — hvala. Zalujoča žena Angelica in sinček Bojanček Lašče pri Dvoru, 1. 11. 1969

Po hudi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata in brat

ALOJZ PAVLIN

iz Polovega vrha 25

Najboljšeje se zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem za nesebično pomoč, ki so jo nudili v teh težkih trenutkih. Prav lepa hvala za izročena sožalja in za podarjene vence. Posebna hvala gospodu župniku, ki so ga obiskali na njegovem domu in mu lajšali bolečine. Hvala tudi za ganljive besede ob odprtem grobu. Zalujoči: žena Francka, mama, brat in drugo sorodstvo

Ob nenadni izgubi nepozabnega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

LEOPOLDA KOLENCA

iz Ivanje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence ter nam izrekli sožalje. Zahvale sosedom za pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto za trud pri lajšanju bolečin, kolektivni in učencem poklicne šole ter osebju bolnišnice iz Novega mesta, kolektivni PTT Ljubljana 2, stanovalcem Einspelerjeve 3 iz Ljubljane ter gospodu župniku za spremstvo. Zalujoči: družine Kelcnc, Zelcank, Vlišnar in Čajlak

Ob izgubi naše ljube mame

KATARINE VUKŠINIČ

iz Zelebeja

se iskreno zahvaljujemo vaščanom, sorodnikom, duhovščini in zdravnikom dr. Benku in dr. Blensfeldu za pomoč in tolažbo v težkih trenutkih. Posebna zahvala za obisk in darovane vence kolektivni tovarne BETT, učiteljskemu kolektivni iz Črnaolja in Papirografski iz Ljubljane ter vsem ostanim, ki so pokojniku spremlili na zadnji poti. Zalujoča družina Vukšinič

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

ALOJZA KIRNA

iz Dobravca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in sorodnikom, ki so mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter ga spremlili na zadnji poti. Najlepša hvala tudi dijakom gimnazije Novo mesto, kolektivni ISKRE v Sentjernejem ter gospodu župniku. Zalujoči: žena Franciska, sinova Slavko in Jože s družinama, hčerki Fanika in Vida s družinama ter Jožica

Ob boleči izgubi naše ljube mame, žene in sestre

MIMICE VARČIČ,

roj. SMID

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se v tako velikem številu poslovili od nje in ji darovali toliko cvetja in vencov. Iskreno se zahvaljujemo dr. Kapšu, dr. Oblaku in Milici Sali za trud, da bi jo ohranili pri življenju. Še posebej iskrena hvala kolektivni Drega za pomoč, podarjene vence, za ganljive poslovalne besede in tako številno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala kolektivni IMV za podarjene vence in udeležbo na zadnji poti. Vsem priročna hvala. Zalujoči: hči Sonja, mož Josp, brat France s družino Novo mesto, 10. 11. 1969

CESTNIKE

Mamič in očiju Suki za 25-letnico poroke iskreno čestitava — Branko in Katjuša s družino.

Naši dragi in dobri mami Ivanki Grili za njen rojstni dan še mnogo zdravih let želijo hčerka Zofia in sin Ivan s družinami. Vsem ostalim v Nemčiji lep pozdrav.

Ata in mami Jakšičovi iz Gradišča pri Sentjernejem čestitamo za 50-letnico skupnega življenja in jima želimo še mnogo zdravih let v krogu svojih dragih. Otroci s družinami.

PREKLIČI

Podpisana Katica Sutej, Ogušlin 6, Vinica, preklicujem vse žaljivke, ki sem jih izročila zoper čast Alojza Suteja.

Anton Bartolj, Laze 13, Uršna sela, prepovedujem voljo po mojem vrtu in njivah ter pašo šivilna. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

GENJENIEM GOSTOM sporočam, da bom v soboto, 15. t. m., odprla svoj gostinjski lokal v Novem mestu. — Fanika Kojak.

GOSTILNA ROMANA ZORKA in Družinske vasi vabi na veselo martinovanje v nedeljo, 17. novembra. Vabljeno!

NE HODI DOMOV BREZ

Obležal v nezavesti

9. novembra med 4. in 5. uro se je v Salki vasi pri Kočevju zaradi spolzke ceste prevrnil 40-letni motorist Ludvik Oražem iz Kočevja. Ko je padel, je drsel še 12 m daleč in nato nezavesten obležal v obcestnem jarku. Tam so ga našli šele proti jutru. Odpejali so ga v ljubljansko bolnišnico. Na motorju je za okoli 300 din škoda.

Ni pogledal, ali je cesta prosta

7. novembra popoldne je na Cesti prvih borcev v Brezicah voznik osebnega avtomobila Miodrag Bojković iz Brezja zapeljal s parkirnega prostora pred narodnim domom, ne da bi se prepračil, ali je cesta prosta. V tem trenutku je za njim pripeljal Martin Predanič iz Gornjeve Lenarta in trčil vanj. Na avtomobilih je škoda za okrog 900 dinarjev.

Nesreča na Milavčevi cesti v Brežicah

8. novembra popoldne se je pripetila prometna nesreča na Milavčevi cesti v Brezicah. Igor Zorko iz Sentlenarta se je pripeljal s osebnim avtomobilom od železniške postaje. Pri hiši št. 35 je zapeljal na sredino ceste, kar je hotel zavili v levo. V tem trenutku je za njim pripeljal s osebnim avtomobilom Karel Strašek in hotel prebiti Zorka po levi strani, čeprav je ta še zaviljal. Prišlo je do trčenja. Na vozilih je za okrog 3.000 dinarjev škoda.

Neprimerna hitrost na ovinku

9. novembra popoldne se je zgodila prometna nesreča v Zakutu pri Brežicah. Voznik osebnega avtomobila Janko Tominešek je pripeljal z neprimerno hitrostjo v oster levi ovinek, ko je prečkal železniško prugo. Zato ga je zaneslo v železno stojalo za spuščanje zapornic. Pri nesreči je bila težje poškodovana Genoveša Šrimf iz Rogaske Slatine, ki so jo odpeljali v brežičko bolnišnico, lažje poškodovana pa sta bila njen 5-letni sin Vlado Šrimf in Silva Bele iz Rogaske Slatine. Na vozilu je za okrog 2.000 dinarjev škoda.

Avtomobila v jarku ob cesti

Voznik tovornega avtomobila Adem Išmirovič iz Cerklje je 7. novembra zvečer vozil iz Brezje proti Trnju. Pri Elektronomozorstvu je avto s vzvratno vožnjo obrnil. Ko je pripeljal nazaj na cesto, je iz smeri Brezje privozil s precejšnjo hitrostjo osebni avtomobil Marjan Deržič iz Bukovca. Ko je opazil, da bo prišlo do trčenja, je zavil v levo v globok jarek in se prevrnil na streho, voznik tovornjaka pa je zapeljal z desnimi kolesi v obcestni jarek. Na vozilih je škoda za okrog 2500 dinarjev.

Nesreča na mostu

9. novembra ob 17. uri je Jole Dobrovec iz Litije vozil iz Sevnice proti Krškemu. Na mostu je pripeljal naproti voznik osebnega avtomobila Ivan Krnc. Ker je na mostu dohitel kolesarja, je zavril, pri tem pa ga je zaradi spolzke ceste zaneslo v ograjo mostu, od tam pa v avtomobil Jožeta Dobrovec. Na vozilih je za okrog 9000 din škoda.

Čatež: avto razbit, potniki živi

8. novembra zjutraj je hotel Zagrebčan Krišto Vrdoja pri Čatežu ob Savi s osebnim avtomobilom prebiti tovornjak, kar pa se je nasproti pripeljal s osebnim avtomobilom njegov sosedčan Božo Landričet, tega ni mogel napraviti. Ko se je umikal sa tovornjak, ga je na mokri cesti zaneslo na levo stran ceste, kjer je vanj trčil Landričetov avtomobil. Vrdojevo vozilo je odšlo na desno, Landričetov volkswagen pa se je

večkrat prevrnil in obstal na kolesih 15 m od ceste. Voznik in sopotnica sta došla le odrgane, škoda pa so ocenili na 18.000 din.

Metlika: podrl pešca in pobegnil

Pri tovarni NOVOTEKS v Metliki je 6. novembra zvečer motorist Vid Drganc podrl stanka Srebela iz Brihovega pri Ribniku, ko je šel ob kolosu ter pobegnil. Pešca je obležal nezavesten, motorista pa so podlagi drobca njegovega vozila našli nedolgo po nesreči.

Prilipe: eden na bok, drugi v ograjo

Slavko Golub je hotel 5. novembra pri Prilipah prebiti tovornjak. Ker je nasproti prihajal osebni avtomobil Zagrebčanca Muharema Murčila, je zavril, da bi se umaknil sa tovornjak. Zaneslo ga je sa ceste, da se je osebni avtomobil na njivi prevrnil na bok. Tudi Murčil je zavril, njegovo vozilo pa je rešilo v betonsko ograjo podvoza. Škoda so ocenili na 20.000 din.

Novo mesto: s ceste ga je vrglo

Anton Rilec iz Čušnice je 8. novembra popoldne pri novomeški veterinarski postaji zapeljal s mokre ceste na bankino in se prevrnil. Gmotno škoda na avtomobilu so ocenili na 4.000 din.

Lešnica: treščil v stoječi avtobus

Josip Antonijević iz Zagreba je 8. novembra zjutraj na mokri cesti pri Lešnici s osebnim avtomobilom treščil v avtobus zagrebške GENERALTURISTA, ki je stal zaradi okvare. Škoda so ocenili na 3.900 din.

Podturn: trčenje na ozki cesti

7. novembra ota se na ozki cesti med Podturnom in Podstojicami zalotela avtomobilista Janca Durina iz Kočevja in Vlasto Kopča iz Ljubljane. Škoda so ocenili na 3.800 din.

Šmarjeta: motorist podrl otroka

Anton Fajk iz Griča pri Klevčevu je 7. novembra popoldne v Dolenji vasi podrl 7-letnega Antona Popelja iz Šmarjeških Toplic, ki je prišel preko vozila. Otrok je padel v jarek. Ima poškodovano glavo.

Čatež: z avtom podri drog

Peter Katič iz Beograda je 5. novembra popoldne pri bencinski črpalnici na Čatežu ob Savi zavil s osebnim avtomobilom na levo stran ceste in podrl drog električne razsvetljave. Škoda so ocenili na 23.000 din.

Žužemberk: otrok pod kombijem

4. novembra popoldne je Stane Babič iz Iga med Prapročami in Poljanami s kombijem povozil 3-letnega Slavka Bijeka iz Praproč. Otrok je skočil pred avtomobil pri vpretnem vozu. Babič je hitro zavril, nesreče pa ni mogel preprečiti. Dečka so sa poškodovano glavo takoj odpeljali v bolnišnico.

Stefan: huda nesreča s prazno zračnico

Na osebnem avtomobilu Ljubljancana Vinka Zoniarja je 4. novembra na magistrali pri Stefanu pucila zračnica. Vozilo je udarilo v barjastiški tovornjak, ki je prišel naproti, nato pa odletelo na travnik. Voznik sa je poškodoval obraz, roko in nogo, škoda pa so ocenili na 12.500 din.

maliglasni

SLUŽBO DOBI

BIZARSKEGA VAJENGA sprejme Vodopivec, Na trati 11, Ljubljana-Sentrtd. Stanovanje in hrana na preiskrbljivo.

GOSPODINSKO POMOČNICO išče 4-članska družina. Pišite na naslov: Jožica Bože, Ljubljana, Šišenska 2.

OSEBI, ki bi mi bila gospodinja, nudim dosmrtno komfortno stanovanje sa posebnim vhomom, drugo po dogovoru. Sem tpoškojenec. Ponudbe na Dolenjski list (2151/69).

SPREJMEM mizarskega vajenca ali fanta za priučitev. Oskrba zagotovljena. Strazisar, mizar, Matena 31 a, 1g pri Ljubljani.

GOSPODINJO — ljubiteljico otrok, staro od 35 do 40 let, sprejmem k 3-članski družini (dečki 3 in 8 let). Inš. Božena Premič, Kranj, Cesta JLA 8.

TAKOJ sprejmem kvalificiranega klesarja in ličarja ter vajenca za klesarsko stroko. Stane Puštarh, Zabella vas 134, Novo mesto.

SPREJMEM dimnikarskega pomočnika. Lahko priučben. Oskrba v hiši. Drago Stopar, Bohinjca Bastrica 159.

SPREJMEM samostojna mizarskega pomočnika. Plača 5,90 do 6,90 din na uro. Samsko stanovanje zagotovljeno. Naslov v upravi lista (2182/69).

STANOVANJA

ISCEM samobno ali dvoobno družinsko stanovanje v okolici Novega mesta. Plačam vnaprej. Naslov v upravi lista (2177/69).

ZA TRI mesece najno potrebujem sobo v Novem mestu ali grova za soustanovalko. Ponudbe pod »Tri mesece».

SLUŽBO ISCE

V VABSTVO vzamem zdravega otroka od 2 let naprej. Naslov v upravi lista (2152/69).

MOTORNA VOZILA

POSEBNO UGODNO prodam nov Zlat 750. Naslov v upravi lista ali telefon 21-897.

PRODAM FIAT 1400 kabriolet, lahko na obrake. Ciril Česarček, Volčičeva 9, Novo mesto.

PRODAM avto Renault L 4, letnik 64, po zelo ugodni ceni. Dobravca 3, Sentjernej.

PRODAM

UGODNO PRODAM spalnico. Naslov v upravi lista (2137/69). PRODAM novo leseno garnizo (4.30 kras 2,70 m). Naslov v upravi lista ali telefon 21-847.

POSEST

PRODAM novo hišo v Jedinščici 10 pri Gotni vasi. Stefan, Jedinščica 10, Novo mesto.

PRODAM manjšo hišo z vinogradom in garabo na Trški gori. Alojz Potočar, Dol. Kamenec, Novo mesto (Čampa).

PRODAM KOSENICO na Gorjancah, primarno za gradnjo. Ob oazi je lep rangled. Naslov v upravi lista (2148/69).

PRODAM staro hišo s 10 aci senjle, in to vinograda, njive, v Sodjem vrhu 10, primerno za vikend ali za upokojenca, za ceno 8.800 din. Naslov: Perdo Matovs, Koritova 18, Ljubljana.

PRODAM nadograjevo hišo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2154/69).

PRODAM hišo s nekaj zemlje v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (2163/69).

PRODAM visokoprično družinsko hišo v Brezianci pri kolodvoru. V hiši je tudi kupa za obet. Vse informacije so dobijo pri Milici Drešanec, Štari grad 2, Krško.

RAZNO

NUJNO POTREBUJEM 5.000 din posojila za 1 leto. Obrsti po dogovoru. Garancija hiša. Naslov v upravi lista (2163/69).

PROTI SLADKORNI bolezni, protinu in toščavosti (bolezni osrednjemu debeljenju) pomaga rogaški DONAT vialce. Dobite ga v Novem mestu pri HMELEJNIKU — tel. 21-129, STANDARDO (MEK-CATORJU) — tel. 21-158 in pri DOLEJNJI — tel. 21-440.

POROCNI PRESTAN, ki vam ga do izdelal slatar v Gospičici 5 v Ljubljani, bo vas in vašo družico vse življenje spominjal na sklenjeni zakonke svoji in krasni lopi krasni vašo roko.